

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΕΖ' | ΤΕΥΧ. Α' | ΙΩ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14-115 21 ΑΘΗΝΑΙΤΗΛ. 72.18.308 | 1 ΜΑΡΤΙΟΥ 1990 | ΑΡΙΘ. 4

ΤΟ ΙΔΕΩΔΕΣ ΤΟΥ ΗΘΟΥΣ*

Β'

Όσα είπαμε στο προηγούμενο άρθρο μας, καθιστούν σαφές, ότι η Θρησκεία είναι το θεμέλιο της ηθικής ζωής. Η Θρησκεία είναι «ή αρχή και το τέλος, το Άλφα και το Ωμέγα όλης της Ήθικης... Η έγκραθις... Ηθικής άνευ Θεού θα έχη άνωμαλίας, όποιας θα έχη ή άπότομος μετάθεσις του άξονος της γής»¹². Όπως τονίζει ό βιολόγος και φιλόσοφος Hans Driesch (Ντρής), «ή ήθικότης δύναται νά άντλή τόν κύρον αύτης μόνον έκ της μεταφυσικής: άνευ μεταφυσικής ή θρησκευτικής θεμελιώσεως ή ήθικότης δέν δύναται νά ύποχρεώνη την διάνοιαν εις έπιδοκιμασίαν. Διά ταύτα ό ύλιστής και ό άθεος δέν δύνανται νά ειναί ήθικοί. Έάν δέ ειναί, τουτο συμβαίνει κατ' έντελή φιλοσοφικήν άνακολουθίαν. Πάν καθήκον έπιβάλλεται άπολύτως μόνον ως έκφρασις του θείου θελήματος»¹³.

Μακράν του φωτός της Θρησκείας δέν ύπάρχει σταθερό κριτήριο της ήθικής άγωγής. Άλλος θεωρεί ως ήθικό κίνητρο τό άτομικό ή όμαδικό συμφέρον, άλλος τόν άλτρουισμό και την άλληλεγγύη, άλλος την τιμή, άλλος τό άφρημένο χρέος ή καθήκον, άλλος τό συναίσθημα, άλλος τόν όρθό λόγο ή την έπιστήμη, άλλος τά αίτήματα του κοινωνικού περιβάλλοντος ή ένός κόμματος

κ.ο.κ. Έτσι ή «έλευθέρα ήθική» είναι τελείως άνερμάτιστη και άσταθής¹⁴.

Έπειτα ή ήθική αύτή στερείται δυνάμεως και ισχύος: είναι ήθική σαθρή χωρίς θεμέλια: δέν έχει συγκεκριμένο περιεχόμενο: δέν παρέχει στον άνθρωπο δραστικά κίνητρα και έλατήρια, πού θα ώθοϋν στην έκτέλεσι του άγαθοϋ και των ήθικών πράξεων: είναι ήθική άναιμική, άνίκανη νά παράσχη την κατηγορική προσταγή, την όποία δίδει ή Θρησκεία με τό θείο κύρον της. «Η ήθική, ήτις άξιοί νά διατηρήση τό έπιτακτικόν καθήκον άνευ της ιδέας του Θεού, είναι ή ήθική του άέρος, άνευ σταθερότητος και ένεργείας»: γι' αυτό αμοιραίως μεταβάλλεται, — ως ή ιστορία τό πιστοποιεί —, εις ήθικήν άνευ καθήκοντος, άνευ έπιβολής και κυρώσεων»¹⁵.

Έκτός αύτων, ή χωρίς Θεόν και Χριστόν Ήθική στερείται άνθρωπολογικού ρεαλισμού. Διέπεται άπό μίαν ούτοπιστική και χιμαιρική ύπεραιοδοξία, ή όποία θεωρεί εύκολη την έπιτέλεσι του άγαθοϋ. Περιφρονεί την πείρα και την μαρτυρία των σοφών όλων των αίωνων άπό τόν Πλάτωνα, τόν Άριστοτέλη και τόν Εϋριπίδη έως τόν Γκαίτε (Goethe), τόν Kant και τόν Dewey (Ντιούι), οι όποιοι πιστοποιούν, ότι ή άρετή είναι μέν κατορθωτή, αλλά πολλές φορές είναι κατάκτησις, ή όποία προϋποθέτει αίματηρή έσωτερική σύγκρουσι, πάλη, σκληρόν

(*) Συνέχεια έκ της σελ. 84 του ύπ' άριθ. 3 τεύχους.

12. Albert Farges, Nouvelle Apologetique, μτφρ. Άργ. Σακελλαρίου, Άθήναι, σ. 316. Πρβλ. August Brunner, Die Grundfragen der Philosophie, Freiburg im Breisgau 1933, σ. 221 έξ.

13. Περ. «Έκκλησία», έτος 1932, σ. 125.

14. Albert Farges, ένθ. άνωτ., σ. 322 έξ. Δ. Πυργιώτη, Έλευθέρα Ήθική, περ. «Άκτίνες», έτος 1938, σ. 258-264.

15. Albert Farges, ένθ. άνωτ., σ. 318.

ἀγῶνα καὶ μόχθον. Ἀφ' ὅτου ὁ ἄνθρωπος μετὰ τὴν πτῶσιν ἔχασε τὸ «πρωτόκτιστον κάλλος» τῆς ψυχῆς του καὶ ρέπει πρὸς τὸ κακόν, ὁ ἠθικὸς βίος ἀπαιτεῖ συστηματικὸν καὶ ισόβιον ἀγῶνα ἐναντίον τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ κακοῦ· ἀπαιτεῖ ἀνθρώπους «τῇ σπουδῇ μὴ ὀκνηροὺς» (Ρωμ. ιβ', 11), «ἀποστυγοῦντας τὸ πονηρόν, κολλωμένους τῷ ἀγαθῷ» (Ρωμ. ιβ', 9).

Μόνον τὸ μεταφυσικὸν ἀγκυροβόλημα τῆς ἠθικῆς ἔμπορεῖ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸν φλογερὸν αὐτὸν ζῆλον. Θεωρητικὰ καὶ ἀφηρημένα ἠθικὰ κατασκευάσματα εἶναι ἀδύνατον νὰ συγκρατήσουν τὸν ἄνθρωπο κατὰ τὴν ὥρα τῶν σφοδρῶν καὶ βιαίων πειρασμῶν, ὅταν τὸ κακὸν πάνοπλο καὶ γοητευτικὸ ὄρμῳ ἐναντίον τοῦ ἀνθρώπου. Ὅποιος ἀρνεῖται τὸν Θεὸ καὶ τὴν μέλλουσα ζωὴ θὰ εἶναι ἀληθῶς ἀφελὴς νὰ παραδέχεται τὸν ζυγὸ τοῦ κατήκοντος καὶ νὰ ἀνθίσταται στὸν πειρασμό, ὁ ὁποῖος ὑπόσχεται πολλὰς φορὰς πλοῦτον καὶ παραδείσους ὑλικῆς τρυφῆς, ἀνέσεως, εὐμαρείας καὶ αἰσθησιακῆς ἡδονῆς. Ἐάν εἰμεθα ρεαλιστές, ὅπως τονίζει ὁ ἐπιφανὴς παιδαγωγὸς Foerster (Φαϊρστερ), πρέπει νὰ παραδεχοῦμε, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἐννοήσῃ διατί, — ὅταν δὲν πιστεύῃ στὸν Θεό —, πρέπει νὰ θυσιάσῃ τὴν τέρψειν, τὴν ἀπολαύσειν, τὸν ἀρριβισμόν πρὸς χάριν ἐνὸς ἀφηρημένου ἠθικοῦ κατήκοντος. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος δὲν ζῇ *sub specie aeternitatis*, ὅταν δὲν προσανατολίζεται πρὸς τὴν αἰωνιότητα, ὅταν δὲν συναρτᾷ τὸ ὁρατὸν πρὸς τὸ ἀόρατον, ὅταν δὲν αἰσθάνεται τὴν εὐθύνη μιᾶς ἀνωτέρας κλήσεως, τότε ὅλα τὰ ἐμπόδια καὶ οἱ πειρασμοὶ τῆς γῆς ἀποκτοῦν μίαν ἀκατάσχετη ἐπιρροὴ καὶ ἓνα ἀκατανίκητο θέλγητρο¹⁶. Μόνον μετὰ τὴν ὁμηγερέα ἀποκτᾷ γνήσιον κῦρος ἡ ἠθικὴ συνείδησις, ἡ ἠθικότης¹⁷. Γιὰ τὸν ἄπιστο «μετὰ τινα χρόνον ἐπέρχεται ὁ θάνατος. Σημαίνει δὲ οὗτος τὴν ὁλοσχερῇ ἐξαφάνισιν κατὰ πρῶτον μὲν ἐμοῦ ὡς προσώπου, ἔπειτα δὲ καὶ πάν-

των τῶν ἀνθρώπων. Ὅθεν κατ' οὐσίαν εἶναι ὅλως ἀδιάφορον, ἐὰν πράττω ἠθικῶς ἢ μή... Ὅθεν ἂς ζήσω μὲν ὅσον τὸ δυνατόν τερπνότερον, ἂς ἀκολουθήσω τὸ «φάγωμεν καὶ πίωμεν· αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν» (Α' Κορ. ιε', 32), ἐρρέτω δὲ ἡ καλυμμένη ἠθικότης¹⁸.

Ἡ ἄνευ Θεοῦ ἠθικὴ παραγνωρίζει τὴν ἀσθενεῖς καὶ ἀτελεῖς πυχὴς τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, παραθεωρεῖ τὸν «ἐν τοῖς μέλεσιν» ἡμῶν «ἕτερον νόμον», τὸν «ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοῦς» ἡμῶν (Ρωμ. ζ', 23), μυωπάζει μπροστὰ στὴ δύναμι τοῦ μαμμωνᾶ ἢ τῆς «σαρκός», ἡ ὁποία «ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος» (Γαλ. ε', 17), καὶ ἔτσι, καταντῶσα εἰς μίαν «ὀπτιμιστικὴν ψευδαπάτην», ἐξοστρακίζει τὴν βαθυτάτη ψυχολογία τοῦ Χριστιανισμοῦ, μέσα στὴν ὁποία εἶναι θησαυρισμένες ἡ ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ πεῖρα τῶν αἰώνων¹⁹. Γι' αὐτὸ ὁ Foerster καλεῖ τοὺς ὁπαδοὺς τῆς ἄνευ Θεοῦ ἠθικῆς νὰ ἀφυπνισθοῦν ἀπὸ τὸν λήθαργόν τους καὶ νὰ ἴδουν ρεαλιστικῶς τὸν ἠθικὸν κόσμον τοῦ ἀνθρώπου. Ὅσον περισσότερο, λέγει, στρεφόμεθα ἐκ τῶν ἀφηρημένων θεωριῶν πρὸς τὴν συγκεκριμένη ἀνθρωπίνην φύσιν· ὅσον περισσότερο ἐμβαθύνουμε στὸ σκοτεινὸ αἶνιγμα τοῦ ἐγωῖσμοῦ, στὸν διχασμὸ τῆς θελήσεως, στὴν δυναμικὴ τῶν παθῶν, στὴν ψυχολογία τοῦ πειρασμοῦ, τόσο περισσότερο πειθόμεθα, ὅτι τὰ θεωρητικὰ κατασκευάσματα τῆς «ἐλευθέρας ἠθικῆς» εἶναι οὐτοπιστικὰ καὶ οὐδόλως ἀνταποκρίνονται στὴς ἀνάγκας τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Ἡ «ἐλευθέρα ἠθικὴ», συνεχίζει ὁ Foerster, περιφρονεῖ τὴν χριστιανικὴ ἀλήθεια περὶ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος καὶ παραθεωρεῖ τὴν διαπιστώσειν τῆς νεωτέρας Ψυχολογίας, ποὺ τὴν ἐπικυρώνουν²⁰. «Βγῆτε ἀπὸ τὸ σχο-

18. Ἐνθ. ἀνωτ. σ. 75.

19. F. Foerster, Ἐνθ. ἀνωτ. Β. Ἐρ. ἀστ. οὐ, ἔνθ' ἀνωτ., σ. 330-331.

20. «Σήμερον, — ἐπισημίζει ὁ Foerster —, ὅχι ἡ Δογματικὴ καὶ ἡ Χριστιανικὴ ἠθικὴ, ἀλλὰ ἡ Ψυχολογία καὶ ἡ Ψυχιατρικὴ πιστοποιοῦν τὸ προπατορικὸν ἁμαρτήμα. Ἡ νεώτερη ψυχολογικὴ σχολή, μὲ ὅσα λέγει γιὰ τὴν δύναμι τοῦ ἀσυνειδήτου, γιὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν ἀπωθημένων ὁρμῶν, παρ' ὅλες τὴς πλάνες καὶ τὴς ὑπερβολάς, ἐβοήθησεν ἀναμφιβόλως στὴν ἐπαναφορὰ πολλῶν παλαιῶν καὶ λησμονημένων ἀληθειῶν, ἐπλούτισε τὴν διδασκαλίαν περὶ ἀναστολῶν καὶ διχασμοῦ τῆς θελήσεως καὶ ἔδωκε στοὺς αἰσιολόγους τῆς γυμνῆς ἠθικῆς μιὰ συγχρονισμένη ἀντίκρισιν τῶν πλανῶν τους» (F. Foerster, Ἐνθ' ἀνωτ. Β. Ἐρ. ἀστ. οὐ, ἔνθ' ἀνωτ., ἔτος 1947, σ. 21-22).

16. F. Foerster, Religion und Charakterbildung, 1925, ἐν Β. Ἐρ. ἀστ. οὐ, Γύρω ἀπὸ τὰ θεμέλια τῆς Παιδαγωγικῆς, περ. «Ἀκτίνες», ἔτος 1946, σ. 330.

17. Σ. Καλλιόφα, Τὸ περὶ ψυχῆς πρόβλημα, Ἀθήναι, 1938, σ. 70, 75.

λεῖο τοῦ σοφολογιωτατισμοῦ, διακηρύττει ὁ Φαῖρστερ, κι ἐλάτε νὰ φοιτήσετε στὸ σχολεῖο τῆς αὐτογνωσίας καὶ τῆς ἀνθρωπίνης παρατηρήσεως. Γνωρίστε τὸν ἄνθρωπο! Πρέπει πρῶτα νὰ γνωρίσωμε τί εἴμεθα προτοῦ νὰ ἐννοήσωμε τί πρέπει νὰ κάμωμε: Χωρὶς τὸ θρησκευτικὸ ζῦγνημα, λείπει ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο ἡ δύναμις νὰ θέτῃ νόμους στὸν ἑαυτὸν του, μένει παθητικὸς ἀπέναντι στὴν ζωὴ καὶ στὸν ἑαυτὸν του»²¹.

Ἐξ ἄλλου ἡ διδασκαλία τῆς «ἐλευθέρως» ἀνευ Θεοῦ Ἡθικῆς στερεῖται φλογεροῦ ζήλου καὶ ἐνθουσιασμοῦ, διότι δὲν συναρτᾶται πρὸς τὴν θέλησι τοῦ Κυρίου, τοῦ προσωπικοῦ Θεοῦ. Ὡς παρατηρεῖ ὁ R. Livingstone (Λίβινγκστον)²², «ἀκόμη καὶ στὸν Σωκράτη συναντοῦμε ἕνα εἶδος μοιρολατρείας. Δὲν αἰσθάνεται γιὰ τίς ιδέες του τὴν ἀγωνία, ποὺ ἔχουν οἱ Προφῆται καὶ οἱ Ἀπόστολοι γιὰ τὴν πίστι τους. Οἱ ὁπτασίες τοῦ Πλάτωνος διακόπτονται κάπου - κάπου ἀπὸ τὴν ἐρώτησι: ἀξίζει τὸν κόπο νὰ σκοτιζώμαστε γι' αὐτὰ τὰ πράγματα;»²³.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω γίνεται φανερόν, ὅτι, ὡς λέγει ὁ ἐπιφανὴς φιλόσοφος Windelband (Βίντελμπαντ), «μόνον ἡ αὐθεντικὴ, ἡ ἐτερόνομος καὶ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐξαρτωμένη Ἡθικὴ ἀνταποκρίνεται εἰς βαθυτάτην ἀνάγκην τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις συναισθάνεται τὴν ἑαυτοῦ ἀσθένειαν ἐκ τῆς πείρας τῶν ιδίων αὐτοῦ πλανῶν καὶ ρίπτεται εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς ὑπερτέρας θελήσεως τοῦ Θεοῦ, ἵνα ἐξ αὐτῆς ἀποκομίσῃ τὰ ἠθικὰ ἀξιώματα καὶ τὰς ἀρχὰς ἐκείνας, τὰς ὁποίας δὲν δύναται νὰ εὑρῇ εἰς τὸν ἑαυτὸν του»²⁴. Ὁ J. L o t t e, ὁ ὁποῖος διετέλεσεν ὁπαδὸς καὶ κήρυξ τῆς ἀνευ Θεοῦ

Ἡθικῆς, στὸ τέλος ὁμολόγησεν: «Ἐν πράγματι, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ κατανοηθῇ, εἶναι ἡ ματαιότης, τὸ ἄχρηστον καὶ ἀνεφάρμοστον πάσης Ἡθικῆς, στερουμένης τῆς θρησκευτικότητος. Δὲν ὑπάρχει εἰμὴ μόνον θρησκευτικὴ Ἡθικὴ. Ἐχὼ ἀποκτήσει πείραν ὡς πρὸς τὸ ζήτημα αὐτό. Ἐδίδαξα πράγματι τὴν ἐλευθέραν Ἡθικὴν εἰς τὴν Βρέστην... Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ φαντασθῇ κανεὶς πλέον καταστρεπτικὴν φάρσαν»²⁵.

Χαρακτηριστικὸν εἶναι τὸ ἐξῆς ἀνέκδοτον περὶ τοῦ γάλλου γερουσιαστοῦ Renaud (Ρενώ): «Ὅταν γιὰ πρώτη φορά ὁ Ρενώ βρέθηκε ἀπὸ τὰ Πυρηναιᾶ στὸ Παρίσι ὡς γερουσιαστής, ἐνοίκιασε μερικὰ δωμάτια σ' ἕνα ξενοδοχεῖο καὶ πλήρωσε προκαταβολικῶς ἕνα μῆνα... Ὁ ξενοδόχος τὸν ἠρώτησεν, ἂν θέλῃ ἀπόδειξι. Ὁ Ρενώ ἀπήντησεν: «Ὅχι δὲν χρειάζεται. Ὁ Θεὸς μᾶς βλέπει». «Πιστεύετε στὸν Θεό;», ἠρώτησεν ὁ ξενοδόχος. «Ἀσφαλῶς. Καὶ σεῖς;». «Ὅχι, κύριε, ἐγὼ δὲν πιστεύω». «Τότε — εἶπεν ὁ γερουσιαστής — δώσατέ μου γρήγορα μίαν ἀπόδειξιν»²⁶. Ἡ στάσις αὐτῆ τοῦ γάλλου γερουσιαστοῦ ὑπαγορεύθηκε ἀπὸ τὴν ἰδίαν πεποίθησι, τὴν ὁποία καὶ ὁ M. Allard (Ἀλλάρντ) διεκήρυξε στὴν γαλλικὴ βουλή: «Φονεύοντες τὸν Θεό, ἐξαφανίζετε πᾶσαν ἠθικὴν, ποὺ εἶναι ἀναγκαία. Ὁμολογήσατέ το εἰλικρινά! Ἐγὼ τὸ ὁμολογῶ. Ἀπὸ Θεὸν φονευσμένον οὐδεμία κατηγορικὴ προσταγὴ πηγάζει...»²⁷. Ὁ Ντοστογιέφσκη προβάλλει τὴν ἀλήθειαν αὐτὴ ὅχι μόνον μὲ παρόμοιες εὐγλωττες ἐκφράσεις, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ χαρακτηριστικὸ ἐποπτικὸ παράδειγμα μερικῶν ἐκ τῶν ἡρώων του, οἱ ὁποῖοι ἔφθασαν σὲ ἐγκληματικὰς πράξεις ἕνεκα τῆς ἀθεΐας των. Ἀς θυμηθοῦμε λ.χ. σχετικὰς διατυπώσεις καὶ μερικὸς ἥρωες τοῦ ἔργου του «Ἀδελφοὶ Καραμάζωφ».

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ὁμότιμος Καθηγητὴς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

21. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Χριστιανικὸς Ἀνθρωπισμός, Ἀθήναι, 1951, σ. 150-151.

22. R. Livingstone, Greek ideals and modern life (Ἑλληνικὰ ἰδανικὰ καὶ σύγχρονη ζωὴ), μτφρ. Δ. Χόνδρου, Βιβλιοθήκη Ἀποστολικῆς Διακονίας 29, Ἀθήναι. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, ἔνθ. ἀνωτ. σ. 151.

23. Ὡς λέγει ὁ Πλάτων (Νόμ. 709), «τύχαι δὲ καὶ συμφοραὶ παντοῖαι πίπτουσι παντοίως νομοθετοῦσι τὰ πάντα ἡμῖν... Ταῦτα δὲ πάντα προιδὼν τις ἀΐξειεν ἂν εἰπεῖν ὅπερ ἐγὼ νῦν δὴ, τὸ θνητῶν μὲν μηδὲνα νομοθετεῖν μηδὲν, τύχας δ' εἶναι σχεδὸν ἅπαντα τ' ἀνθρώπινα πράγματα».

24. W. Windelband, Einleitung in die Philosophie, 1932, σ. 288 ἐν Π. Μπρατσιώτου, Ἀθηνῶν καὶ ἐλευθερία ἐν τῇ Ὁρθόδοξῳ Θεολογίᾳ, Ἀθήναι, σ. 20. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, ἔνθ. ἀνωτ.

25. Δ. Πυργιώτη, ἔνθ. ἀνωτ.

26. Ἱ. Δημητρίου, Θησαυρὸς γνώσεων καὶ εὐσεβείας, Ἀθήναι, σ. 395-396.

27. Albert Farges, ἔνθ. ἀνωτ., σ. 342.

Η ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΝΙΚΑΝΟΡΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΚΕΙΜΗΛΙΟΦΥΛΑΚΙΟΝ ΑΥΤΗΣ(*)

386. (Κωνσταντινούπολις 1857). *Μ ο υ σ ι κ ῆ Κ υ ψ ῆ λ η*, περιέχουσα πάντα τὰ ἰδιόμελα καὶ Δοξαστικά τοῦ Ἑσπερινοῦ, τῆς Λιτῆς, τῶν Ἀποστίχων καὶ τῶν Αἰνῶν Ἀπολυτίκια καὶ Κονιάκια πασῶν τῶν Δεσποτικῶν καὶ Θεομητορικῶν Ἑορτῶν τῶν ἐορταζομένων Ἀγίων ὅλου τοῦ Ἑνιαυτοῦ τοῦ τε Τριωδίου καὶ Πεντηκοσταρίου. Πέτρου Λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου. Κατὰ δὲ τὴν προσφορὰν πρὸς τὸ τοῦ Κωνσταντίνου Πρωτοφάλτου. Νῦν πρῶτον τύποις ἐκδίδεται παρὰ Στεφάνου πρῶτου Δομέστικου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας. Τόμος πρῶτος. Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκ τῆς τοῦ γένους Πατριαρχικῆς τυπογραφίας 1857. Ἐπίτιλον κόσμημα: Πατριαρχική σφραγὶς ἔχουσα δικέφαλον ἀετὸν περὶ αὐτὸν δὲ τὰ γράμματα Π.Κ. 1855.

Σελ. 1-608. Βιβλιοδεσία χαρτόδετος.

387. (Κωνσταντινούπολις 1882). *Μ ο υ σ ι κ ῆ Κ υ ψ ῆ λ η*, τόμοι Α καὶ Β ὁμοῦ. Ἐκδοσις ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἰωάννου Παλαμάρη, Πέτραν πλησίον τοῦ «Μπὸν Μαρσὲν» 1882.

Σελ. Α' τόμ. 1-464 καὶ Β' τόμ. 1-328.

388. (Κωνσταντινούπολις 1865). Ἀ ν α σ τ α σ ι μ α τ ἰ ὶ ὰ ρ ι ο ν, ἀργὸν καὶ σύντομον περιέχον τὰ Ἀναστάσιμα τοῦ Ἑσπερινοῦ, Ὁρθρου καὶ Λειτουργίας μετὰ τῶν Ἀναστασίμων Κανόνων, ἀργῶν Καταβασίων, τιμιωτέρων, ἀργῶν καὶ συντόμων, Δοξολογιῶν μετὰ τῶν Ἑωθινῶν αὐτῶν, Κατανυκτικῶν, Μαρτυρικῶν, Νεκρωσίων, τοῦ κανόνος τῆς Μικρᾶς καὶ Μεγάλης Παρακλήσεως τῆς Θεοτόκου, καὶ τῆς Νεκρωσίου Ἀκολουθίας μεθ' ὅλης τῆς Τάξεως καὶ πολλὰ ἄλλα ἀναγκαῖα ἀνέκδοτα. Μελοποιηθέντα μὲν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Μεθόδῳ παρὰ Κωνσταντίνου Πρωτοφάλτου. Μετενεχθέντα δ' εἰς τὴν Νεωτέραν παρὰ Στεφάνου Λαμπαδαρίου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίας. Νῦν πρῶτον ἐκδίδεται παρὰ Ν. Κ. Πρωτοφάλτου καὶ Χ. Γ. Παπαδοπούλου. Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου, διευθυνομένου παρὰ Στεφάνου Λαμπαδαρίου 1865.

Σελ. 1-688.

389. (Κωνσταντινούπολις 1835). Δ ο ξ α σ τ ι κ ἄ τ ο ὦ Ἑ ν ι α υ τ ο ὦ τῶν Δεσποτικῶν καὶ Θεομητορικῶν ἐορτῶν, καὶ τῶν ἐορταζομένων Ἀ-

γίων. Μελοποιηθέντα παρὰ Πέτρου Λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου. Ἐξηγηθὲν δὲ κατὰ τὴν Νέαν Μέθοδον παρὰ Γρηγορίου Πρωτοφάλτου, τόμος πρῶτος. Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκ τῆς τυπογραφίας Ἰσάκ δὲ Κάστρου 1835.

Σελ. 1-364. Βιβλιοδεσία δερματόδετος.

390. Δ ο ξ α σ τ ι κ ἄ, Τριωδίου καὶ Πεντηκοσταρίου, παρὰ Πέτρου Λαμπαδαρίου τοῦ Πελοποννησίου, ἐξηγηθὲν δὲ κατὰ τὴν Νέαν Μέθοδον παρὰ Γρηγορίου Πρωτοφάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίας. Τόμος Δεύτερος. Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκ τῆς τυπογραφίας Ἰσάκ δὲ Κάστρου 1835.

Σελ. 1-295. Βιβλιοδεσία χαρτόδετος.

391. Δ ο ξ α σ τ ι κ ἄ, ἀντίτυπον δεύτερον τῆς αὐτῆς ἐκδόσεως 1835.

392. (Κωνσταντινούπολις 1842). Σ ύ ν ο ψ ι ς Κ α λ ο φ ω ν ι κ ῶ ν Εἰ ρ μ ῶ ν, μετὰ τῶν κρατημάτων αὐτῶν χειροβικῶν τε καὶ Κοινωνικῶν τῆς ἑβδομάδος μετὰ τῆς Νεκρωσίου Ἀκολουθίας καὶ τοῦ ἁσματικοῦ αὐτῆς καὶ ὡδαὶ Πατριαρχῶν μελησθέντων παρὰ διδασκάλων παλαιῶν τε καὶ νέων. Νῦν πρῶτον εἰς τύπον ἐκδοθὲν παρὰ Ἰωάννου Λαμπαδαρίου τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ἀναλώμασιν ἰδίους καὶ τῶν φιλομούσων συνδρομητῶν. Ἐκ τῆς τυπογραφίας Χ. Ἰωακείμ Δ. καὶ Δημητρίου Ἰωάννου 1842.

Σελ. 1-260. Βιβλιοδεσία χαρτόδετος.

393. Ἀ ν α σ τ α σ ι μ α τ ἰ ὶ ὰ ρ ι ο ν παλαιόν, ἀκέφαλον καὶ ἄνευ τέλους.

Σελ. 2-490. Βιβλιοδεσία δερματόδετος.

394. (Ἀθήναι 1891). Τ ρ ι ῳ δ ι ο ν καὶ Πεντηκοστὰ ρ ι ο ν, ἥτοι Δοξαστικά καὶ Ἰδιόμελα τοῦ Τριωδίου καὶ Πεντηκοσταρίου, μετὰ τῆς ἱερᾶς ἀκολουθίας τῶν ἐγκαινίων, μελοποιηθέντα ὑπὸ Σίμου Ἀθαγιάνου πρ. πρωτοφάλτου τῆς Ἀθήνησι Μητροπόλεως. Καὶ ἐκδοθέντα ἀναλώμασι αὐτοῦ, ἐγκρίσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Τόμος πρῶτος, περιλαμβάνων τὸ Τριώδιον. Ἐν Ἀθήναις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου τῶν καταστημάτων Κουσουλίνου καὶ Ἀθανασιάδου, παρὰ τῷ Ναῶ τῶν Ἀγίων Θεοδώρων. Σελ. 1-434.

395. (Κωνσταντινούπολις 1835). Εἰ ρ μ ο λ ὶ γ ι ο ν Κ α λ ο φ ω ν ι κ ὸ ν μελοποιηθὲν παρὰ διαφόρων ποιητῶν παλαιῶν τε καὶ νέων Διδασκάλων μεταφρασθὲν δὲ εἰς τὴν Νέαν τῆς Μουσικῆς Μέθο-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 87 τοῦ ὑπ' ἀρ. 3 τεύχους.

δον. Γρηγορίου Πρωτοπάλτου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίας. Νῦν πρῶτον ἐκδοθὲν εἰς τύπον παρὰ Θεοδώρου Π. Παράσχου Φωκέως. Ἐπιστοσίᾳ τοῦ αὐτοῦ, ἀναλώμασι δὲ τοῦ τε ἰδίου καὶ τῶν φιλομούσων συνδρομητῶν. Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν τῇ τυπογραφίᾳ Ἰσακ δὲ Κάστρου εἰς Γαλατὰν 1835.

Σελ. 1-284. Βιβλιοδεσία χαρτόδετος.

396. (Ἀθήναι 1890). Σ υ μ ο λ α ῖ ε ἰ ς τ ῆ ν Ἱ σ τ ο ρ ί α ν τῆς παρ' ἡμῖν Ἐ κ κ λ η σ ι α σ τ ι κ ῆ ς Μ ο υ σ ι κ ῆ ς καὶ οἱ ἀπὸ τῶν Ἀποστολικῶν χρόνων ἄχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν ἀκμάσαντες ἐπιφανέστεροι Μελωδοί, Ὑμνογράφοι, Μουσικοὶ καὶ Μουσικολόγοι. Ἐν Ἀθήναις τῆς τυπογραφίας καὶ βιβλιοπωλείου Κουσουλίνου καὶ Ἀθανασιάδου, παρὰ τῷ Ναῶ τῶν Ἀγίων Θεοδώρων 1890.

Σελ. 1-592. Βιβλιοδεσία χαρτόδετος.

397. (1764). *EUVRÉS DE M. ROUSSEAU DE GENEVE NOUVELLE EDITION. TOME III A NEUCHÂTEL MDCCLXIV*, 1764.

Σελ. 1-384. Βιβλιοδεσία δερματόδετος.

398. (Δρέσδη 1765). *CHIONIS EPISTOLAE GRAECÆ JO. THEOPHILUS COBERUS DRESDAE ET LIPSIAE C/ D/DCCLXV* 1765.

Σελ. 1-59 καὶ 9 φύλ. ἄ.ἄ. Βιβλιοδεσία χαρτόδετος.

399. *Κ α λ ο κ α ι ρ ο ν ἡ*, ἀκέφαλος καὶ ἄνευ τέλους, δερματόδετος.

400. (1689). *SPICHILO SPIRITUALE DEL PRINCIPIO E FINE DELLA VITA HUMANA IN TREVIGI M.D.C. LXXXIX. CON LICENZA DE SUPERIORI*.

Σελ. 1-23 καὶ 7 φύλ. ἄ.ἄ. Βιβλιοδεσία χαρτόδετος.

401. Ἐ π ι σ τ ο λ ᾶ ρ ι ο ν, ἀκέφαλον καὶ ἄνευ τέλους. Σελ. ἀπὸ 5-238. Βιβλιοδεσία δερματόδετος.

402. Δ ι ᾶ τ α ξ ι ς τ ο ῦ Ἱ ε ρ ο δ ι α κ ὸ ν ο ν, ἀκέφαλον καὶ ἄνευ τέλους.

Σελ. ἀπὸ 3-58. Βιβλιοδεσία δερματόδετος.

403. (Βιέννη 1804). *SALOMON GESSENES SHRIFTEN, I. THEIL, WIEN. SEA RUDOLPH SAMMER MDCCCIV*.

Σελ. 1-234. Βιβλιοδεσία χαρτόδετος.

404. (Βιέννη 1796). *Χ ρ ο ν ι κ ὸ ν Γ ε ω ρ γ ῖ ο ν Φ ρ α ν τ ῆ τ οῦ πρωτοβεσιάρτου. Τέλος τῆς Βασιλείας Ρωμαίων. Ἐν Βιέννῃ τῆς Ἀούστριας ἀφ' ἑσθ', παρὰ Μαρκίδ Πούλιου. Ἀπαντα τὰ ἀνωτέρω εἶναι γραμμένα ἐπὶ κενοταφίου - μνήματος, ἅτινα κρατεῖ ρωμαῖος στρατιώτης, φέρων δόρυ καὶ δεξιὰ τῆς εἰκόνος ἵσταται ἀλυσσοδεμένη ἡ Βασίλισσα τῶν*

Ρωμαίων, κάτωθεν τῆς παραστάσεως πολεμικά ἐργαλεῖα καὶ βασιλικά σκῆπτρα.

Χρονικὸν Γεωργίου Φραντζῆ τοῦ Πρωτοβεσιάρτου εἰς τέσσαρα βιβλία διαιρεθὲν, ἐκδοθὲν ἐπιμελείᾳ Φραγκίσκου Καρόλου Ἀλτερ διδασκάλου τῆς ἐλληνικῆς διαλέκτου, δαπάνῃ δὲ καὶ γράμμασι τῶν Μαρκιδῶν Πούλιου ἀφ' ἑσθ', ἐν Βιέννῃ τῆς Ἀούστριας παρὰ Μαρκίδ Πούλιου.

Πρὸ ἐκάστου βιβλίου Ἀυτοκρατορικά σύμβολα καὶ καθ' αὐτὸ θυζαντινὴ σημαία. Εἰς σελ. 189 ἔκθεσις τῆς ὁμολογίας τῆς Πίστεως τῶν Λατίνων συγγραφεῖσα καὶ ἀποσταλεῖσα παρὰ Γρηγορίου Πάπα Ρώμης πρὸς Γερμανὸν τὸν ἀγιώτατον Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως. Τοῦ Ἀγιωτάτου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς σὺν αὐτῷ Ἱερᾶς Συνόδου ἀπάντησις πρὸς τὴν τοιαύτην ὁμολογίαν τοῦ Πάπα καὶ πρὸς τοὺς ὑπ' ἐκεῖνου σταλέντας Φρεμενουρίους καὶ λοιπούς, περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ Ἀγίου Πνεύματος Πιπτάκιον εἰς τὸν Πάπαν Οὐρβανὸν τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ Μεγάλου «Περὶ Πίστεως», Σύμβολον τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων, ἔκθεσις τῶν Ἀγίων τῆς Πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ, τὸ Σύμβολον τῶν ρν' Πατέρων τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἐκ τῆς σελ. 151 καὶ ἐξῆς «Ἱστορία πολιτικὴ Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τοῦ αἰζα' ἕως τοῦ αἰφ' ἔτους ἀπὸ Χριστοῦ». Εἰς τὸ τέλος τοῦ βιβλίου σῶζονται εἰκόνες Ἀυτοκρατόρων τῆς ὥς ἂνω ἱστορικῆς περιόδου, μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των.

405. (Βιέννη 1787). *Π ρ ο σ κ υ ν η τ ᾶ ρ ι ο ν* τῆς ἁγίας πόλεως Ἱ ε ρ ο υ ο α λ ῆ μ καὶ πάσης Παλαιστίνης, συντεθὲν μὲν παρὰ τοῦ πανοσιολογιστοῦ Ἀγίου Καμαράση τοῦ Παναγίου καὶ Ζωοδόχου Τάφου, Κυρίου Χρυσάνθου τοῦ ἐκ Προύσης, ἀφιερωθὲν δὲ παρ' αὐτοῦ τῷ Μακαριωτάτῳ Θειοτάτῳ καὶ Ἀγιωτάτῳ Πατρὶ καὶ Πατριάρχῃ τῆς Ἀγίας Πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης Κυρίῳ Κυρίῳ Ἀθραμίῳ οὗ τοῖς ἀναλώμασι ἐξεδόθη, ἐπιστοσίᾳ Δημητρίου Φρονίμου ἀφ' ἑσθ' ἐν Βιέννῃ τῆς Ἀούστριας 1787 παρὰ Ἰωσήφω τῷ Βαουμαῦστέρῳ. Ἐπιστέλλει εἰκὼν τοῦ Πατριάρχου Ἀθραμίου ἔχουσα γύρωθεν ἐπὶ πλαισίον τὸν τίτλον αὐτοῦ: «Ἀθράμιος ἐλέα Θεοῦ Πατριάρχης τῆς Ἀγίας Πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης, ποιμεν' ἀκάμυστον θλέπε Θεοδαδίστου γαίης, κλήσει Ἀθραμίον, τοῖς ἔργοις εἴκελον Ἀθραμ».

Σελ. 1-100. Βιβλιοδεσία χαρτόδετος. Εἰς τὸ τέλος καὶ πίνακες τῆς ἁγίας Πόλεως καὶ παραστάσεις ἐκ τῶν περικοπῶν τῆς Καινῆς Διαθήκης.

406. (Παρίσι 1737). *THEATRE FRAN-*

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΦΕΡΡΑΡΑΣ - ΦΛΩΡΕΝΤΙΑΣ *

Ἡ δξύτης τοῦ χαρακτηρισμοῦ ἀπεδοκιμάσθη ὡς σκληρὰ ὑπὸ τοῦ Νικαίας Βησσαρίωνος, ἀλλ' ἐξέφραζε πλέον τὸ πνεῦμα τῶν ἀνθενωτικῶν ἐναντι τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἐνωτικῶν. Ἐν τελευταία ὁμως ἀναλύσει δὲν πρέπει νὰ ἀγνοηθῇ, ὅτι οἱ ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Ἐφέσου τιθέμενοι ὅροι διὰ τὴν κήρυξιν τῆς ἐνώσεως περιωρίζοντο εἰς μόνην τὴν ἀπάλειψιν τῆς προσθήκης ἀπὸ τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως, καίτοι ἡ προγενεστέρα ἀντιρρητικὴ

γραμματεία προέβαλλε καὶ ἄλλους σοβαροὺς θεολογικοὺς λόγους διὰ τὸ μέγα σχίσμα (1054). Παρὰ λοιπὸν τὴν δξύτητα τοῦ χαρακτηρισμοῦ, ὁ ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Ἐφέσου τιθέμενος ὅρος διὰ τὴν κήρυξιν τῆς ἐνώσεως ἦτο μετριοπαθὴς καὶ ὁπωσδήποτε ὄχι ἄσχετος πρὸς τὰς ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἤδη πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως ἐκείθεν τῆς ἀνατολικῆς ἀντιπροσωπείας ληφθεῖσας ἀποφάσεις ὡς πρὸς τὴν ἐσχάτην ὑποχώρησιν εἰς τὴν σύνοδον. Ὁ διαλεκτικώτατος μητροπολίτης Ἐφέσου ἐκινήθη μὲ συνέπειαν ἐπὶ τῆς μετριοπαθοῦς αὐτῆς

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 90 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3 τεύχους.

*C O I S, OU RECUEIL DES MEILLEURES
PIECES DE THEATRE TOME VI. A PARIS,
M.D.C.C.XXXVII 1737 AVEC APPROVATION
K' PRIVILEGE DU ROY.*

Διαστάσεων 0,17X0,10. Σελ. 574. Βιβλιοδεσία δερματόδετος.

407. (Βενετία 1832). *Εὐαγγελίων τὸ Ἱερὸν καὶ ἡ Ἀποκάλυψις* τοῦ Ἰωάννου. Φυλακτήριον ἔνθεον. Ἐν ᾧ καὶ ὁ κατὰ Σωφρόνιον Βίος τῶν Εὐαγγελιστῶν. Ἐνετίῃσι 1832 παρὰ Νικολάου Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων. Τ' ἀνωτέρω ἐντὸς πλαισίου εἰς τὸ κέντρον τοῦ ὁποίου ἄνω ὁ Κύριος εἰς δὲ τὰ ἄκρα οἱ Εὐαγγελισταί.

Διαστάσεων 0,11X0,17. Σελ. 502. Βιβλιοδεσία δερματόδετος. Φυλάσσεται ἐντὸς θήκης ἐκ βελούδου χρυσοκεντήγιον, ἀφ' ἧς ἐξαριῶνται τρεῖς χρυσοκέντητοι θήσανοι. Ἐπ' αὐτῆς ἡ εἰδήσις: «Γεράσιμος Ἱερομόναχος, Μαΐου 8, 1836».

408. (Ἐν Πάτραις 1900). *Ἱεροτελεστικὸν ὁ ν. τεύχος*: ἡρμηνευμένον ὑπὸ Ἱερωνύμου Βογιατζῆ Ἀρχιμανδρίτου, Διευθυντοῦ τοῦ ἐν Δημητοάνῃ Ἑλληνικοῦ Σχολείου κ.λπ. Ἐκδοσις πέμπτη, μετὰ προσθηκῶν καὶ βελτιώσεων ὑπὸ Εὐαγγ. Κοφινιώτου. Καὶ ἔγκρισιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου. Εἰς χρῆσιν τῶν Ἱερέων καὶ παντὸς χριστιανοῦ. Ἐν Πάτραις. Ἐκδότης Βιβλιοπωλεῖον «Ο ΚΑΔΜΟΣ» Α. Β. ΠΑΣΧΑ 1900. Εἰς τὸ πρῶτον μέρος ἕως σελίδος 56 σύντομος Ἐρμηνεία τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀκολουθίας.

Διαστάσεων 0,15X0,23. Σελ. 1-270. Βιβλιοδεσία χαρτόδετος.

409. *Ἐξομολογητᾶριον*: ἦτοι βιβλίον

ψυχοφελέστατον διηρημένον εἰς τρία μέρη, ὧν τὸ μὲν πρῶτον περιέχει διδασκαλίαν σύντομον καὶ πρακτικὴν πρὸς τὸν πνευματικόν, πῶς νὰ ἐξομολογῇ μὲ καρπόν. Τὸ δεύτερον τοὺς κανόνας τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ ἀκριβῶς ἐξηγημένους μετὰ τινων ἄλλων ἀναγκαίων, τὸ δὲ τρίτον, συμβολὴν γλαφυρὰν καὶ σύντομον πρὸς τὸν μετανοοῦντα πῶς νὰ ἐξομολογῇται καθὼς πρέπει, ἐκ διαφόρων διδασκάλων συνερανοσθέν καὶ εἰς ἀρίστην τάξιν ταχθὲν παρὰ τοῦ Ὀσιολογιστοῦ ἐν Μοναχοῖς κυρίου Νικοδήμου.

Τὸ πρῶτον ἐξετυπώθη «εἰς κοινὴν τῶν ἀναγιγνωσκόντων ὠφέλειαν» ἐνετίῃσι 1794. Διαστάσεων 0,14X0,23. Σελ. ἐλλείπει ἡ προμετωπίς ἄρχεται ἀπὸ 3-294. Βιβλιοδεσία δερματόδετος.

410. (Βιέννη 1812). *Στοιχεῖα τῆς ἐλληνικῆς Γλώσσης*, ἐκδοθέντα εἰς τόμους τρεῖς, παρὰ Βασιλείου Π. Π. Εὐθυμίου παιδείας ἔνεκα τῶν τὴν ἐλλάδα φωνῇ διδασκομένων Γραικῶν. Τόμος Πρῶτος, τῆς πρώτης κλάσεως. Ἐν Βιέννῃ τῆς Αὐστρίας ἐκ τῆς τυπογραφίας Ἰωάννου Βαρθολομαίου Σβεκίου, πρώην Βενδότη 1812. Ἐπίτιλλον ἐπίγραμμα: «Τρέφεται δὲ ἡ ψυχὴ, ὦ Σώκρατες, τίνι; Μαθήμασι δῆπον, ἦν δ' ἐγὼ» (Πλάτ. Πρωτ. 93).

Διαστάσεων 0,12X0,20. Σελ. 1-306. Βιβλιοδεσία χαρτόδετος κατεστραμένη.

Χειρόγραφος σημείωσις: «καὶ τόδε πρὸς τοῖς ἄλλοις θεοφίλου τοῦ ἐκ Ζάβορδας Ἀρχιμανδρίτου». Ἀλλῃ: «Τῷ πανιερωτάτῳ καὶ θεοπροβλήτῳ Μητροπολίτῃ Ἀγίῳ Οὐγγροβλαχίας Κυρίῳ Κυρίῳ Ἰγνατίῳ τῷ ἐφόρῳ τοῦ ἐν Βουκουρεστίου Λυκείου, ἅμα δὲ καὶ τῇ φιλομαθεστάτῃ φιλολογικῇ ΕΤΑΙΡΕΙΑ τοῦ αὐτοῦ Λυκείου τὸν πρῶτον τῶν ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ τῆς ἐλληνικῆς Γλώσσης τόμον ἀνατίθηναι, ὁ ἐκδότης».

(Συνεχίζεται)

† Ὁ Γρεβενῶν ΣΕΡΓΙΟΣ

γραμμής, διό και πολλάκις παρέκαμψεν ἐμμέσως ἢ καὶ διὰ σιγῆς προκλητικὰς θέσεις τῶν ἐκπροσώπων τῆς Δύσεως περὶ τῆς παπικῆς αὐθεντίας, περὶ τῆς νοθείας τῶν πατερικῶν κειμένων, περὶ τῶν ἀκτίστων θείων ἐνεργειῶν κ.λ.π. Ἡ δξύτης τοῦ χαρακτηρισμοῦ κατὰ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ ἐκπτώσει εἰς τὴν αἵρεσιν, χρησιμοποιηθεῖσα εἰς τὴν ἰδιαιτέραν σύσκεψιν τῶν ἐκπροσώπων τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἦτο πολλῶ μᾶλλον ὑπόμνησις τοῦ ἐν Ἀνατολῇ κρατοῦντος πνεύματος ἢ στοιχειοθέτησις τῆς προσωπικῆς αὐτοῦ κρίσεως, διό και ὡς ἀπόλυτον ὄρον διὰ τὴν κήρυξιν τῆς ἐνώσεως ἔθετε μόνον τὴν ἀπάλειψιν τῆς «προσθήκης» τοῦ filioque ἐκ τοῦ Συμβόλου τῆς πίστεως. Διὰ τὴν κατανόησιν σαφέστερον ἢ μετριοπάθεια τοῦ μητροπολίτου Ἐφέσου εἰς τὴν συγκεκριμένην ἀξίωσιν θὰ ἤρκει νὰ ἀναλογισθῇ τις τὰς ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἀντιδράσεις τῶν «ἀνθενωτικῶν», ἐὰν ἡ ἀξίωσις αὐτὴ ἐγένετο δεκτὴ ὑπὸ τῆς συνόδου καὶ ἐκηρύσσεται ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῆς καὶ μόνον ἡ ἐνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως. Αἱ προγενέστεραι ἐνωτικαὶ συζητήσεις καὶ ἀπόπειραι ἀποτελοῦν ἀσφαλὲς κριτήριον διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῆς δξύτητος τῶν ἀντιδράσεων τῆς ἐκκλησιαστικῆς συνειδήσεως τῆς Ἀνατολῆς ἐναντὶ καὶ τῆς τοιαύτης ἐνωτικῆς βάσεως. Πράγματι, ὁ μητροπολίτης Ἐφέσου ὑπέμνησεν εἰς τὴν σύναξιν τῆς ἀνατολικῆς ἀντιπροσωπείας τὴν περὶ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας γενικωτέραν συνείδησιν τῆς Ἀνατολῆς, τὴν ὁποίαν οὗτος ἐξέφραζε πλέον κατὰ τρόπον δυναμικόν, ἔνεκα καὶ τῶν αὐθαιρέτων ἐνωτικῶν πρωτοβουλιῶν τοῦ αὐτοκράτορος.

4. Συμπεράσματα.

1. Ἡ ἐνωτικὴ σύνοδος Φερράρας - Φλωρεντίας ὑπῆρξε θεωρητικῶς μία προσπάθεια συναντήσεως τῆς συνοδικῆς ἀφυπνίσεως τῆς Δύσεως καὶ τῆς συνοδικῆς συνειδήσεως τῆς Ἀνατολῆς. Ἐν τούτοις, ἡ ἐφαρμογὴ τῶν κανονικῶν κριτηρίων τῆς συνοδικῆς συνειδήσεως τῆς Ἀνατολῆς διὰ τὴν σύγκλησιν, τὴν συγκρότησιν καὶ τὴν λειτουργίαν τῆς συνόδου, ἀφ' ἐνὸς μὲν ἀπεδείχθη ἀδύνατος, ἔνεκα καὶ τῶν μετὰ τὸ μέγα σχίσμα (1054) ἐπελθουσῶν θεολογικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν διαφοροποιήσεων, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπεδυνάμωσε τὰ κριτήρια τῆς «συνοδικῆς θεωρίας» τῆς Δύσεως, ἔνεκα τῆς ἐφεκτικῆς στάσεως τῶν Ἀνατολικῶν εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος τοῦ «παπικοῦ πρωτείου» καὶ τῆς «παπικῆς αὐθεντίας» ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, τὸ ὁποῖον ἀπετέλει καὶ τὸν κύριον ἄξονα τῆς «συνοδικῆς θεωρίας».

2. Ἡ σύνοδος Φερράρας - Φλωρεντίας, καίτοι ἠναγκάσθη κατ' ἀξίωσιν τῶν Ἀνατολικῶν νὰ ὀργανωθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κανονικῶν κριτηρίων τῆς συνοδικῆς παραδόσεως, οὐδέποτε ἐλειτούργησεν συμφώνως πρὸς τὸ πνεῦμα τῶν προγενεστέρων τοῦ σχίσματος Οἰκουμενικῶν συνόδων, διότι συνεκροτήθη ὡς ἰσότημος Διάσκεψις (negotio) τῶν διαφωνούντων πλευρῶν ἢ παραδόσεων καὶ ἐλειτούργησεν ὡς ἀντιπαράθεσις (disputatio) τῶν ἑκα-

τέρωθεν θεολογικῶν ἐπιχειρημάτων. Οὕτως, ὁ λόγος περιορίσθη εἰς μόνους τοὺς ἐκλεκτοὺς ἐκπροσώπους τῶν δύο πλευρῶν, οἱ ὅποιοι διεξήγον τὰς συζητήσεις διὰ μακρῶν παραλλήλων θεολογικῶν «διαλέξεων» καὶ ἀπαντήσεων κατὰ τὸν τύπον τῶν συνήθων ἀπολογητικῶν ἢ καὶ ἀντιρρητικῶν θεολογικῶν συζητήσεων τοῦ παρελθόντος, διὰ τῶν ὁποίων ἀπεμακρύνετο τὸ ὄραμα τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνότητος.

3. Ἡ σύνοδος Φερράρας - Φλωρεντίας, παρὰ τὰς ἐπανεπιλημμένας διακηρύξεις περὶ ἀνασυνδέσεως αὐτῆς πρὸς τὰ κριτήρια καὶ τὸ πνεῦμα τῆς πρὸ τοῦ σχίσματος παραδόσεως τῶν Οἰκουμενικῶν συνόδων, δὲν εἶχε συνείδησιν τῆς αὐτοτελείας καὶ τῆς αὐταρκειᾶς τῆς αὐθεντίας αὐτῆς διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν θεολογικῶν ζητημάτων. Πράγματι, τὸ ἔργον τῆς συνόδου κατηρθύνετο διὰ τῆς ἐπὶ τῶν διαμφισβητούμενων προτάσεων τοιαύτης ἢ τοιαύτης θέσεως τοῦ πάπα ἢ τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, οἱ ὅποιοι δὲν συμμετείχον μὲν τακτικῶς καὶ διὰ διαφόρους λόγους εἰς τὰς ἐργασίας τῆς συνόδου, ἀλλὰ συνετονίζοντο ὑπὸ τοῦ ἀσκοῦντος ρόλον ἐπιδιαιτητοῦ βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος. Κατὰ συνέπειαν, ἡ αὐθεντία τῆς συνόδου εὗρίσκετο ἐκτὸς τῆς αἰθούσης τῶν συνεδριῶν αὐτῆς, εἰς τὴν ὁποίαν διεξήγοντο αἱ θεολογικαὶ συζητήσεις ὑπὸ τῶν ἐκπροσώπων τῶν δύο πλευρῶν, διό και ἡ σύνοδος Φερράρας - Φλωρεντίας δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ διεκδικήσῃ δι' ἑαυτὴν τὸν χαρακτήρα τῆς αὐθεντικῆς συνεχείας αὐτῆς πρὸς τὰς πρὸ τοῦ σχίσματος συγκληθείσας Οἰκουμενικὰς συνόδους. Μόνον ἡ τακτικὴ συμμετοχὴ τοῦ πάπα καὶ τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου θὰ ἠδύνατο νὰ θεραπεύσῃ τὴν ἐσφαλμένην μεθόδευσιν τῶν ἐργασιῶν τῆς συνόδου, διότι μόνον οὕτως αἱ ἀποφάσεις δὲν θὰ ἐλαμβάνοντο δι' ἐξωσυνοδικῶν διαβουλεύσεων καὶ θὰ ἀποκαθίστατο ἡ αὐτοδυναμία τῆς συνοδικῆς αὐθεντίας.

4. Ὁ ἰδιότυπος χαρακτήρ τῆς συνόδου Φερράρας - Φλωρεντίας προσδιώρισε κατὰ τρόπον ἀπόλυτον καὶ τὴν μεθοδολογίαν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, διότι ἡ ἀπουσία τῆς συνειδήσεως τῆς συνοδικῆς αὐτοδυναμίας περιώριζε τὰς θεολογικὰς συζητήσεις εἰς μακρὰς καὶ ἀτέρμονας θεολογικὰς ἀντιπαράθεσις πρὸς ἀπολογητικὴν ὑποστήριξιν τῶν διαμφισβητούμενων θέσεων τῶν δύο παραδόσεων. Ἡ κοινὴ ἀποδοχὴ τοῦ κριτηρίου τῆς πατερικῆς παραδόσεως δὲν διηκόλυνε τὸν συντονισμόν τῶν θεολογικῶν συζητήσεων διότι ἡ ἐπὶ κλήσις τῆς αὐθεντίας τῶν πατέρων ἀφ' ἐνὸς μὲν ἦτο ἐκλεκτικὴ ἢ χρηστικὴ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπεδείχθη ἐπισφαλὴς, ἔνεκα τῆς συστηματικῆς νοθεύσεως τῶν σχετικῶν πρὸς τὰ συζητούμενα θέματα μαρτυριῶν τῆς πατερικῆς παραδόσεως, διό και μέγα μέρος τῶν συνοδικῶν συζητήσεων ἐξηντλήθησαν εἰς στείρας διαλεκτικὰς ἀντιπαραθέσεις περὶ τὴν αὐθεντικότητα μᾶλλον τῶν προσβαλλομένων πατερικῶν κειμένων ἢ περὶ τὴν ἀποδεικτικὴν θεολογικὴν ἀξίαν αὐτῶν.

5. Αἱ συνοδικαὶ συζητήσεις εἶχον ἀνατεθῇ εἰς

ὀλιγομελεῖς Ἐπιτροπὰς ἐκ τῶν δύο πλευρῶν καὶ διεξήγοντο διὰ τῆς συνδρομῆς ἐξαιρέτων διερμηνέων καὶ μεταφραστῶν, οἱ ὅποιοι εἶχον ἀνάλογον θεολογικὴν καὶ φιλοσοφικὴν παιδείαν πρὸς τοὺς διαλεγόμενους. Αἱ διαλέξεις τῶν ἐκπροσώπων προητοιμάζοντο συνήθως διὰ τῆς συμβολῆς πάντων τῶν διακεκριμένων μελῶν ἐκάστης ἀντιπροσωπείας καὶ ἀνεγινώσκοντο ἀπὸ χειρογράφου συνήθως εἰς τὰς συνεδριάξεις τῆς συνόδου, αἱ ἐπ' αὐτῶν δὲ ἀπαντήσεις τῆς ἐτέρας πλευρᾶς προητοιμάζοντο καὶ ἀνεγινώσκοντο κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. Αἱ διεξαγόμεναι ἐνδιάμεσοι θεολογικαὶ συζητήσεις κατεγράφοντο ὑπὸ τῶν γραμματέων ἐκάστης ἀντιπροσωπείας διὰ νὰ τεθοῦν ὑπ' ὄψει αὐτῆς κατὰ τὴν προετοιμασίαν τῆς ἐπομένης συνεδριάξεως. Ὁ παρεμβαλλόμενος μεταξὺ δύο διαδοχικῶν συνεδριῶν χρόνος ἦτο ἐπαρκὴς διὰ τὴν σύνταξιν τῆς «διαλέξεως» ἢ τῆς ἀπαντήσεως, διότι τὸ σχετικὸν ὕλικόν προητοιμάζετο ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς ἀντιπροσωπείας, τῇ συνδρομῇ τῶν λογιωτέρων διερμηνέων καὶ γραμματέων, οἱ ὅποιοι εἶχον εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἀντιπροσωπείας ὄχι μόνον τὰς σημειώσεις ἐκ τῶν συζητήσεων τῆς προηγηθείσης συνεδριάξεως, ἀλλὰ καὶ τὰς συλλογὰς τῶν σχετικῶν πρὸς τὰ συζητούμενα θέματα ἀποφάσεων τῶν Οἰκουμενικῶν συνόδων καὶ μαρτυριῶν τῆς πατερικῆς παραδόσεως.

6. Ἡ μέθοδος τῶν θεολογικῶν συζητήσεων δὲν ἐξηγλεῖτο εἰς τὴν ἀποδεικτικὴν ἀξίαν τῶν συνοδικῶν ἢ τῶν πατερικῶν μαρτυριῶν, παρὰ τὴν διακηρυχθεῖσαν ὁμοφώνως ἀπόλυτον ἀξίαν τοῦ κριτηρίου τῆς πατερικῆς παραδόσεως. Οὕτως, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἦταν ἀναγκαῖος ὁ ἔλεγχος τῆς αὐθεντικότητος τῶν χρησιμοποιουμένων ὑπὸ τῶν Δυτικῶν νενοθευμένων πατερικῶν μαρτυριῶν ἢ συνοδικῶν ἀποφάσεων, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ἀξιοποίησις τοῦ περιεχομένου τῶν μαρτυριῶν αὐτῶν δὲν ἀπέκλειε τὴν ἐκτροπὴν εἰς τὴν μέθοδον τῶν διαλεκτικῶν συλλογισμῶν τῆς σχολαστικῆς θεολογίας τῆς Δύσεως παρὰ τὸ γεγονός, ὅτι ἡ ἀνατολικὴ θεολογία δὲν ἐδέχετο τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῶν εἰς τὸν χῶρον τῆς θεολογίας καὶ προετίμα τὸν ἀποδεικτικὸν συλλογισμόν. Ἡ σύνδεσις τῶν διαλεκτικῶν συλλογισμῶν πρὸς τὴν ἐρμηνευτικὴν τῶν πατερικῶν κειμένων, καίτοι ἐσχετικοποιεῖ τὴν παραδεδομένην ἐρμηνείαν, κατέστη ἀναπόφευκτος εἰς τὰς συνοδικὰς συζητήσεις καὶ ἐγένετο ἐρέθισμα διὰ μακρὰς θεολογικὰς συζητήσεις, αἱ ὅσαι τελικῶς δὲν ὑπεβοήθησαν τὸν σκοπόν.

7. Ἡ ἀποτυχία τῆς συνόδου Φερράρας - Φλωρεντίας διὰ τὴν ἐναρμόνισιν τῆς συνοδικῆς συνειδήσεως τῆς Ἀνατολῆς πρὸς τὴν «συνοδικὴν θεωρίαν» τῆς Δύσεως ὠλοκληρώθη διὰ τῆς ἀποτυχίας τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἐπὶ παντὸς θέματος τῆς ἡμερησίας διατάξεως, ἀφοῦ δὲν ὠλοκληρώθησαν αἱ θεολογικαὶ συζητήσεις ἐπὶ τινος τῶν κυρίων θεμάτων αὐτῆς (καθαρτήριο πῦρ, προσθήκη καὶ θεολογία τοῦ *filioque*, παπικὸν πρωτεῖον). Ἡ ἀποτυχία τῆς συνόδου νὰ ἀναζητήσῃ ποῖαν τινα κοινὴν παραδεκτὴν λύσιν καὶ ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς προσθήκης τοῦ

filioque ἀποδεικνύει τὴν ἐσφαλμένην μεθόδον τοῦ ὅλου ἔργου τῆς συνόδου. Πράγματι, διὰ μόνης τῆς ἀπαλείψεως τῆς προσθήκης ἦτο δυνατὴ ἡ κήρυξις τῆς ἐνώσεως, συμφώνως καὶ πρὸς τὴν διακήρυξιν τοῦ μητροπολίτου Ἐφέσου Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ. Ἐν τούτοις, ἡ ἀπολογητικὴ διάθεσις καὶ τὸ ἀντιρρητικὸν πνεῦμα ἐκυριάρχησαν εἰς τὰς θεολογικὰς συζητήσεις καὶ κατέστησαν ἀδύνατον οἰανδήποτε σύγκλισιν ἀπόψεων πρὸς συγκεκριμένην ἀντιμετώπισιν τῶν προβλημάτων.

8. Αἱ ἄνευ θεολογικῶν συζητήσεων καὶ ὑπὸ τὴν πίεσιν τοῦ αὐτοκράτορος ληφθεῖσαι συνοδικαὶ ἀποφάσεις ὑπῆρξαν καρπὸς διαπραγματεύσεων τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τοῦ πάπα, τὰς ὁποίας ἠναγκάσθησαν νὰ δεχθῶν οἱ προσυπογράψαντες αὐτὰς ἐκπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀνατολῆς. Ἐν τούτοις, αἱ ἀποφάσεις αὐταὶ εὐρίσκοντο εἰς πλήρη ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴν συνείδησιν τῆς Ἀνατολῆς, ἡ ὁποία ἦτο τὸ ὑπέρτατον κριτήριον τῆς πρὸ τοῦ σχίσματος συνοδικῆς παραδόσεως εἰς τὴν διαδικασίαν ἀποδοχῆς (*receptio*) τοῦ κύρους μιᾶς Οἰκουμενικῆς συνόδου καὶ τῶν ἀποφάσεων αὐτῆς. Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ συνείδησις τῆς Ἀνατολῆς ἀπεδοκίμασε τὴν σύνοδον καὶ τὰς ἐνωτικὰς ἀποφάσεις αὐτῆς διὰ τῆς ἀντιπαραθέσεως τῶν κριτηρίων τῆς συνοδικῆς παραδόσεως καὶ πράξεως τῶν πρὸ τοῦ σχίσματος συγκληθεισῶν ἐπτὰ Οἰκουμενικῶν συνόδων. Οὕτως, ἡ σύνοδος Φερράρας-Φλωρεντίας, ἐνῶ εἰς τὴν Δύσιν ἐξουδετέρωσε τὴν «συνοδικὴν» ἀναζητήσιν, εἰς τὴν Ἀνατολὴν ἐνίσχυσε τὴν συνοδικὴν συνείδησιν τοῦ ὅλου σώματος τῆς Ἐκκλησίας.

(Τέλος)

Καθηγητὴς ΒΛΑΣΙΟΣ Ι. ΦΕΙΔΑΣ

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Καθηγ. Ἰ. Μ. Φουντούλη

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΡΙΕΣ,

Κυκλοφόρησε καὶ ὁ Β' τόμος — ἔκδοσις Γ'

Βιβλίον - θησαυρὸς, πρωτίστως γιὰ τοὺς κληρικούς καὶ γενικώτερα γιὰ κάθε ὀρθόδοξον ποῦ ἐνδιαφέρεται νὰ μάθει τὸ «τί» καὶ «πῶς» στίς λεπτομέρειες τῶν Ἀκολουθιῶν ποῦ τελοῦνται καθὼς καὶ σ' ἄλλα θέματα θ. Λατρείας.

Ἀπευθύνεσθε: Βιβλιοπωλεῖο ὁδ. Δραγατσίου 2 — Πλατ. Κλαυθμῶνος.

Γράψατε: Ἰασιῶ 1, 115 21 Ἀθήνα, τηλέφ. 7228.008.

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΙΕΡΑΡΧΑΙ ΚΑΙ ΤΟ ΝΟΗΜΑ ΤΗΣ ΕΟΡΤΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑ ΤΟ ΕΘΝΟΣ*

Εἰς τὴν διδασκαλίαν των, εἰς αὐτὸν τὸν βίον των καὶ προπαντὸς εἰς τὸ ἀθάνατον συγγραφικὸν των ἔργον, ποῦ στοιχειοθετεῖ ἐν προκειμένῳ τὸν αἰώνιον καταστατικὸν χάρτην, ἐπέτυχον κατὰ τρόπον ἀριστουργηματικὸν τὴν ὀριστικὴν σύζευξιν Ἑλληνισμοῦ καὶ Χριστιανισμοῦ⁵⁶ εἰς ἁρμονικὴν σχέσιν. Ἡ ἑαρμομόνις αὕτη δὲν διέσωζε βεβαίως μόνον τὸν Ἑλληνισμόν, ἀλλὰ καὶ ἐγγυᾶτο ταυτοχρόνως τὴν διαφύλαξιν ἀνοθεύτου τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀπὸ ὁποιοδήποτε ἀλόγητον καὶ ἄκρατον ἐξελληνισμόν του⁵⁷, ἐνῶ ἐκ παραλλήλου ἀπεθάρρυνε καὶ διὰ τὸ μέλλον ἐνδεχομένην προσπάθειαν ἀφελληνισμοῦ του⁵⁸.

Σταθμὸν, βεβαίως, σπουδαῖον πρωτίστως διὰ τὸν ἐθνικὸν μας βίον, ἀλλὰ καὶ δι' αὐτὸν τὸν Πολιτισμὸν⁵⁹ γενικώτερον ἀποτελεῖ ὁ πολύτιμος καρπὸς αὐτῆς τῆς θαυμαστῆς συζεύξεως. Ὁ καρπὸς αὐτὸς ὑπῆρξε τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν γνησιώτατον πνευματικὸν τέκνον ποῦ τότε ἐγενήθη καὶ ποῦ μετὰ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου ἔμελλε νὰ ἀνδρωθῇ καὶ νὰ κυριαρχήσῃ εἰς τὴν Ἀνατολήν, νὰ μὴ ἀφήσῃ ἑμᾶς ἀνεπηρεάστον καὶ αὐτὴν τὴν Δύσιν. Τὸ κῦρος ἄλλωστε τῶν πατέρων καὶ πατέρων του ἦτο ἕκτοτε οἰκουμένικόν⁶⁰. Οἱ μεταξὺ τῶν Πατέρων Ἀνατολῆς καὶ

Δύσεως ἀνυπέρβλητοι εἰς αὐθεντίαν καὶ ἐπιρροὴν Τρεῖς αὐτοὶ μεγάλοι ἀποτελοῦν πάντοτε τοὺς ἰδεωδεστέρους πρέσβεις τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας ἀνὰ τὴν Οἰκουμένην.

Κατὰ τὴν εορτὴν λοιπὸν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν πανηγυρίζομεν συγχρόνως καὶ αὐτοῦ τοῦ γνησίου πνευματικοῦ των τέκνου τὰ γενέθλια. Πρόκειται βεβαίως περὶ τοῦ ἀθανάτου Ἑλληνοχριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ⁶¹, ἀριστουργηματικοῦ εἰς ἁρμονικὰς ἀναλογίας τῆς συνθέσεώς του καὶ μεγαλειώδους εἰς ἐκπληκτικὸν συγκερασμὸν τῶν ἀξιών του καὶ ἐνοῶ τὴν Παιδείαν, τὴν αἰσθητικὴν, τὰ ἱδανικά καὶ γενικῶς τὸ Ἑλληνοχριστιανικὸν πνεῦμα.

Ἰδιαιτέρως τονίζω, ὥστε νὰ τὸν υπογραμμίσω, τὸν δοκιμώτατον καὶ κατηξιωμένον ὅρον Ἑλληνοχριστιανικὸς ποῦ ἔχει εἰς τὰς ἡμέρας μας τόσον πολὺ καὶ τόσον, βεβαίως, ἀδίκως καὶ ἀνιστορήτως διαβληθῇ.

Ἡ ἁρμονικὴ σύζευξις τοῦ ἀρχαίου καὶ τοῦ νέου, τῆς ἐνδόξου πολιτισμικῆς παραδόσεως τοῦ γεραροῦ παρελθόντος καὶ τοῦ ἡγιασμένου ρηξικελεύθου παρόντος, ποῦ τοῦ ἀνῆκεν ἀνέσπερον τὸ μέλλον, τοῦ αἰσθητικῶς ὠραίου καὶ τῆς ἡθικῆς καθαρότητος, τῆς πνευματικῆς καλλιτεργείας καὶ τῆς γνησίας πνευματικότητος, τοῦ ἐπιγείου καὶ τοῦ ἐπουρανίου, τοῦ κλασσικοῦ ἀνθρωπίνου καὶ τοῦ ἐνανθρωπήσαντος θεοῦ εἰς τὸν νέον καὶ ἀδιασπᾶστος ἐνιαῖον πλέον Ἑλληνοχριστιανικὸν Πολιτισμὸν ἀπέβη ἐν τέλει εἰς ὄφελος καὶ τῶν δύο μεγεθῶν ποῦ τὸν ἐστοιχειοθέτησαν. Καὶ ἐν πρώτοις ὁ Ἑλληνισμὸς ἱστορικῶς ἐδικαιώθη πλήρως μετὰ τὴν πανηγυρικὴν πλέον ἀναγνώρισιν τῆς τόσον σπουδαίας προσφορᾶς του καὶ τοῦ μοναδικοῦ του ρόλου εἰς τὴν διάδοσιν καὶ ἐδραίωσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ⁶². Δὲν διεσώθη δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀνεξωογονήθη ἀπὸ τὸ ζεῖδωρον χριστιανικὸν πνεῦμα. Ἀπεκαθάρθη, ἐξηγιασθή καὶ ἔτσι ἡξιοποιήθη ἄριστα ὅλον τὸ πλουσιώτατον δυναμικὸν του. Ἀφοῦ δὲ μετὰ τὴν σύζευξιν αὐτὴν ὑπερένίκησε τὰς ἐγγυνεῖς ἀδυναμίας του, ἀφώπλισε τὴν δικαίαν ἐπιφυλακτικότητά των καλοπροαιρέτων ἀντιτιθεμένων εἰς αὐτὸν καὶ ἐξουδετέρωσε

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 92 τοῦ ὑπ' ἀρ. 3 τεύχους.

56. Βλπ. ὅσα σημαντικὰ ἐπισημαίνει ὁ ΚΩΝΣΤ. ΑΜΑΝΤΟΣ, μν. ἔργ., σελ. 52 ἐξ.

57. Πρβλ. ΠΑΝΑΓ. Ι. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΟΥ, Χριστιανισμὸς καὶ Ἑλληνισμὸς ἐν ἀντιθέσει καὶ συνθέσει, σελ. 15 ἐξ.

58. Ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, μν. ἔργ. ΒΕΠΕΣ, τόμ. 60, σελ. 141, 13 (ΙΑ'), κατοχύρωσε τὴν ἀξίαν τῆς ἑλληνικῆς παιδείας διὰ τὸν Χριστιανισμόν διὰ τῆς περιφήμου ἀποστροφῆς του: «Οἶμαι δὲ πᾶσιν ἀνωμολογῆσαι τὸν νοῦν ἐχόντων, μαίευσιν τῶν παρ' ἡμῖν ἀγαθῶν εἶναι τὸ πρῶτον· οὐ ταύτην μόνην τὴν εὐγενεστέραν καὶ ἡμετέραν, ἣ πᾶν τὸ ἐν λόγοις κομψὸν καὶ φιλότιμον ἀτιμάζουσα μόνης ἔχεται τῆς σωτηρίας καὶ τοῦ κάλλους τῶν νοουμένων· ἀλλὰ καὶ τῶν ἔξωθεν, ἦν οἱ πολλοὶ Χριστιανῶν διαπτύουσιν ὡς ἐπιβούλον καὶ σφαλερὰν καὶ Θεοῦ πόρρω βάλλουσαν, κακῶς εἰδότες...»

59. Ἐνδεικτικῶς παραθέτω ὅσα ἀναφερόμενα εἰς τὴν μνήμην τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν σημειώνει ὁ ΣΤΥΛ. Γ. ΚΑΨΩΜΕΝΟΣ, Ἡ Ἱστορικὴ διαμόρφωσις τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ, σελ. 5 ἐξ.: «Μᾶς καλεῖ νὰ ζοῦμε κάθε χρόνον τὸ κοσμοϊστορικὸ φαινόμενο τοῦ πολιτισμοῦ μας, τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ, ποῦ στὴν ὑπηρεσίαν του θητεῖ καὶ ἡ ἑλληνικὴ καὶ κάθε ἄλλη παιδεία τῆς πολιτισμένης ἀνθρωπότητος... Τοῦ πολιτισμοῦ μας αὐτοῦ ἥρωες καὶ σύμβολα κατ' ἐξοχὴν ἔχουν γίνεαι δικαίως στὴν συνείδηση τῶν μεταγενεστέρων οἱ Ἱεράρχες ἐκεῖνοι μετὰ τὸ νὰ ἐπισφραγίσουν μετὰ τὸ ἔργο τους τὴν συναδέλφωση ἑλληνισμοῦ καὶ χριστιανισμοῦ, δύο κόσμων, ποῦ ἀπὸ λόγους ἱστορικοῦς εἶχεν βρεθῇ γιὰ μερικὸς αἰῶνες ἀντιμέτωποι...»

60. Βλπ. ΠΑΝΑΓ. Ι. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΟΥ, Ἡ διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἐπιβίωσις τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, —, Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι ὡς διδάσκαλοι τῆς Οἰκουμένης καὶ ἰδίᾳ τῶν Ἑλλήνων, ὅπου καὶ τὰ σχετικὰ ποῦ κατοχυρώνουν αὐτὸν τὸν χαρακτήρισμόν.

61. Περὶ τῆς ἀκριβοῦς σημασίας τῶν ὁρων καὶ τῆς ἱστορίας του, τοῦ νοήματος καὶ τοῦ ἰδεολογικοῦ του περιεχομένου βλπ. ΠΑΝΑΓ. Ι. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΟΥ, Ἑλληνοχριστιανικὸς Πολιτισμὸς (εἰς: Μεγάλῃν Παιδαγωγικῇ Ἐγκυκλοπαίδειαν, τόμ. 2, σελ. 482-485), Ἀθήναι 1967, μάλιστα δὲ βλπ. τὰ μετὰ τὴν ἐπιμέλειαν αὐτοῦ ἐκδοθέντα: Πρακτικὰ τοῦ Α' Συνεδρίου Ἑλληνοχριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ (Ἀθήναι 13-16 Μαΐου 1956), Ἀθήναι 1956.

62. Ὁ ΚΩΝΣΤ. ΑΜΑΝΤΟΣ, μν. ἔργ. σελ. 55 ἐπισημαίνει: «Ἡ ἐνισχυθεῖσα ἀπὸ τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ γράμματα χριστιανικὴ θεολογία τῆς Ἀνατολῆς ὑπηρετεῖ καὶ τὸν ἄλλον χριστιανικὸν κόσμον καὶ τὴν Δύσιν καὶ τοὺς ἀνατολικοὺς λαούς».

τὴν ἐμπάθειαν τῶν ἐχθρῶν του. Καὶ τὸ ἐπίσης σπουδαιότατον: Συνεδέθη πλέον εἰς τὴν ἐθνικὴν του ὑπόστασιν ὀριστικῶς καὶ ἀναποσπαστῶς μετὰ τὴν Ὁρθοδοξίαν, ὥστε νὰ μὴ νοεῖται Ὁρθοδοξία χωρὶς Ἑλληνισμόν καὶ Ἑλληνισμός ἄνευ Ὁρθοδοξίας⁶³. Ἡ ἱστορία δὲ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, παλαιότερα καὶ πρόσφατος, καταδεικνύει ὅτι ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀνεδείχθη διὰ τῶν αἰώνων εἰς πραγματικὴν μητέρα καὶ κιβωτὸν τοῦ ὅπου γῆς Ἑλληνισμοῦ, σώτειρά του εἰς τοὺς κινδύνους καὶ θεματοφύλαξ τῶν ἱερῶν του παραδόσεων, πού, βαπτισμέναι πλέον εἰς τὰ ἅγια τῆς Ὁρθοδοξίας νάματα, κατέστησαν Ἑλληνορθόδοξοι⁶⁴. Θὰ πρέπει ὅμως νὰ ὑπογραμμισθῇ ὅτι τὰ ἀρραγῆ θεμέλια αὐτοῦ τοῦ εὐεργετικωτάτου διὰ τὸν Ἑλληνισμόν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν Ὁρθοδοξίαν, συνδύσμου, ἀδιανοήτου χωρὶς τὴν σύζευξιν Χριστιανισμοῦ καὶ Ἑλληνισμοῦ, ἔθεσαν καὶ ὡς Ἱεράρχαι ἐφήρμοσαν οἱ Τρεῖς αὐτοὶ πράγματι μεγάλοι Πατέρες τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, ἐξ Ἰσοῦ δὲ καὶ μεγάλοι Πατέρες καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους. Φωτεινὰ πρότυπα καὶ σταθερὰ σημεῖα ἀναφορᾶς, ἀστείρευτος πηγὴ τῶν μεταγενεστέρων κατὰ τὴν μακραιώνα κοινὴν πορείαν Ὁρθοδοξίας καὶ Ἑλληνισμοῦ.

Ἐξ ἄλλου ὁ Χριστιανισμός κατὰ τὴν σύζευξιν του μὲ τὸν Ἑλληνισμόν ὄχι μόνον ἀπεστέμωσε τοὺς κατηγόρους του, ἀλλὰ καὶ ἐξηκολούθησε νὰ ἐμπλουτίζεται ἐξωτερικῶς⁶⁵. Δὲν ἔπαυσε συνεχῶς νὰ ἀντλῇ ἀπὸ τὰς διαυγεῖς πηγὰς τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς σοφίας καὶ τῆς ὑπερόχου εἰς ἀπέριτον κάλλος Γραμματείας τῆς νέας δυνατότητας σκέψεως καὶ ἐκφράσεως. Ἀδιακόπτως δὲ προσλαμβάνει ὅλας τὰς ὑπερόχους χάριτας καὶ τὸ ἀνυπερβλήτον μεγαλεῖον τῆς ἑλληνικῆς διανοήσεως καὶ τοῦ λόγου: τὴν εὐγένειαν, τὴν κομψότητα, τὴν ἀρμονίαν, τὴν χάριν, τὸ μέτρον, τὴν εὐκαμψίαν, τὴν εὐρύτητα καὶ τὴν χρωματικὴν, ρυθμικὴν καὶ τονικὴν ποικιλίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐμβριθειαν, τὸ βάθος, τὴν συστηματικότητα, τὴν πυκνότητα, τὴν κριτικὴν δύναμιν, τὴν ἀναλυτικὴν καὶ συνθετικὴν ἱκανότητα καὶ γενικῶς τὰς ἀπείρους δυνατότητας τοῦ στοχασμοῦ, μαζὶ μὲ τὴν σαφήνειαν, τὴν

ἀκρίβειαν τῆς διατυπώσεως, τὸν ἀπέραντον πλοῦτον, ἀλλὰ καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἀριστοκρατικὴν λιτότητα καὶ τὸ ἀπέρριτον τοῦ ὕφους καὶ βεβαίως καὶ τὸ ρωμαλέον καὶ τὴν πειθῶ τοῦ γραπτοῦ καὶ προφορικοῦ λόγου τῶν Ἑλλήνων.

Τὰ συγγραφικὰ ἔργα τῶν Τριῶν αὐτῶν καυχημάτων τοῦ Χριστιανικοῦ Ἑλληνισμοῦ — αἰώνια λαμπρὰ ὑποδείγματα συζύξεως ἑλληνικοῦ καὶ χριστιανικοῦ στοιχείου καὶ ἐπίσημος πολιτογράφησις τῆς — μαρτυροῦν πόσον πολὺ Ἑλλήνες κατὰ τὴν παιδείαν⁶⁶ ὑπῆρξαν αὐτοὶ οἱ αὐθεντικοὶ ἐκπρόσωποι τοῦ γνησιωτέρου Χριστιανισμοῦ καὶ πόσον εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν εἰς τὴν μορφήν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν σύνθεσιν ἤσκησε μέχρι καὶ σήμερον ὁ Ἑλληνισμός εἰς τὸν Χριστιανισμόν⁶⁷. Κατ' αὐτὸν δὲ τὸν τρόπον διηγουμένη

66. Μνημεῖον βαθυτάτης κλασσικῆς παιδείας ἀποτελεῖ ὁ περίφημος λόγος τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, Πρὸς τοὺς νέους, ὅπως ἂν ἐξ ἑλληνικῶν ὠφελοῖντο λόγων, ΒΕΠΕΣ, τόμ. 54, σελ. 199 ἐξ., πού πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ὁ καταστατικὸς χάρτης συζύξεως Χριστιανισμοῦ καὶ Ἑλληνισμοῦ. Ὁ σεβαστὸς διδάσκαλός μου Καθηγητὴς ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΜΠΟΝΗΣ, Ἀκαδημαϊκός, εἰς τὰ πολύτιμα ἐκτενῆ «εἰσαγωγικά» του εἰς τὴν ἐκδοσὶν τῶν ἔργων τοῦ Μ. Βασιλείου (ΒΕΠΕΣ, τομ. 51, σελ. 11-184), σελ. 170, 14 ἐξ. παραθέτει τὸν ἐξῆς θαυμάσιον χαρακτηρισμὸν τοῦ μεγάλου τούτου Πατρὸς ἐκ μέρους τοῦ κλεινοῦ πρωτεργάτου τοῦ Ἀνθρωπισμοῦ τῆς Ἀναγεννήσεως Ἐράσμου, τοῦ ἐκ Ρότερνταμ: «Βροντᾷ καὶ ἀστράπτει ὁ Περικλῆς, ἀλλ' ἄνευ τέχνης. Δι' αὐτικῆς τεχνωτροπίας ἐπενεργεῖ ὁ Λυσίας, ἐν τούτοις σχεδὸν ψυχρῶς. Εἰς τὸν ἐκ τοῦ Φαλήρου ρήτορα ἀναγνωρίζονται γλυκύτητες, ἀλλὰ διαμφισβητεῖται εἰς αὐτὸν ἡ ἀξιοπρέπεια. Ὁ Ἰσοκράτης, ὁ ὑποδειγματικὸς μεταξὺ τῶν ρητόρων, ἀπώλεσε διὰ τῶν ἐντέχνων ρυθμῶν του ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ, τὴν χάριν τοῦ φυσικοῦ ρήτορος: Εἰς τὸν Δημοσθένη, δὲ ὁ Μ. Tullius ὡς τὸ πρότυπον τῆς Ῥητορείας παριστᾷ, ἀπεδόθη ἡ κατηγορία ὅτι ὄζει καπνοῦ ἀπὸ λύχνου καὶ ὅτι ἐλείπει ἀπ' αὐτοῦ τὸ πάθος καὶ ἡ εὐγένεια. Ἀλλ' ἔστω ὅτι ὑπῆρξε πράγματι καὶ εἰς, μὴ στερούμενος οὔτε τῆς φυσικῆς χάριτος, οὔτε τῆς ἐπικτήτου τέχνης, οὔτε τῆς ἐμφύτου πνευματικῆς εὐτροφίας. Ποῖος θὰ ἐτόλμα νὰ προσαγάγῃ καὶ τοῦτον πρὸς σύγκρισιν μετὰ τοῦ Βασιλείου, τὴν θέρμην τῆς εὐσεβείας τοῦ ὁποίου οὔτε πρότερον οὐδ' ὕστερον ὑπῆρξεν ὁ ὁποσοῦν προσεγγίσας; Ποῖος ἄλλος, ἐκτὸς τοῦ Βασιλείου, ἔχει συνδυάσει καὶ ἔχει συνενώσει ἕνα τόσον μέγαν κύκλον τῆς Φιλοσοφίας, μάλιστα ὅλων ὁμῶς τῶν Ἐπιστημῶν, μετὰ τῆς εἰς τὸν ὕψιστον βαθμὸν ἱκανότητος καὶ ἐπιτηδεύτητος ἐκφράσεως, μεθ' ὅσης ἐκεῖνος ὁ μέγας ἀνὴρ;». Περὶ δὲ τῶν δύο ἄλλων Πατέρων ὁ προμνημονευθεὶς ΣΤΙΑΠ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ, μν. ἔργ. σελ. 26 ἐξ. παρατρεῖ χαρρακτηριστικῶς: Ὁ Γρηγόριος ἀποτελεῖ τὸ ἀνυπερβλήτον κορύφωμα τῆς ποιμπώδους καὶ περιτέχνου ἀσιανῆς ρητορικῆς, εἶναι δὲ καὶ ὁ γονιμώτατος καὶ θαυμαστότατος ποιητὴς τῶν χρόνων του. Εἶναι ἐντροπή, λέγει ὁ Vilamowitz (Die Griechische Literatur, σελ. 292), ὅτι οἱ φιλόλογοι οὐδὲως μέχρι τοῦδε ἐμερίμνησαν ἵνα παρασκευάσωσιν ἐκδοσὶν ἀναγνώσιμον τῶν ποιημάτων του. Ἐὰν δὲν ἦτο ἐκκλησιαστικὸς πατήρ, ἀλλὰ τις ψωραλέος ποετᾶστρος, πραγματευόμενος διὰ μακρῶν ἑάλων μυθολογικὴν ὕλην, βεβαίως θὰ εἶχε τὴν ἐκδοσὶν του. Ὁ ἐξ Ἰσοῦ παρημελημένος Χρυσόστομος ἀποτελεῖ πράγματι μέγα φαινόμενον. Ὅλοι οἱ σύγχρονοί του Ἑλλήνες καὶ αὐτοὶ οἱ πιστοὶ ὁπαδοὶ τῆς πλατωνικῆς ἀκαδημίας καὶ οἱ ἐπὶ τῆς ἑδρας τοῦ Πλάτωνος καθήμενοι εἶναι βάρβαροι κακοτέχναι παραβαλλόμενοι πρὸς τὸν ἐκ Συρίας τοῦτον Χριστιανόν... ἡ τέχνη τοῦ λόγου αὐτοῦ δὲν ζητεῖ νὰ καταπλήξῃ ἀλλὰ νὰ κερδίσῃ νοῦν καὶ καρδίαν. Οὕτω τὸ αὐτικὸν αὐτοῦ ὕφος δὲν ἀποτελεῖ ἀπλὸν μέσον τέχνης, τὸ ὁποῖον ὁ ρήτωρ ἐδιδάχθη, εἶναι ἡ ἀρμονικὴ ἐκφρασις ψυχῆς ἀληθῶς αὐτικῆς».

67. «Πρέπει ἐπίσης νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἡ λύση πού ἔδωσαν μέσα σ' αὐτὸν τὸν τέταρτον αἰῶνα οἱ Μεγάλοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας σ' ἕνα ἀπὸ τὰ βασικὰ προβλήματα τῆς ἐποχῆς

63. Βλπ. ΝΙΚ. Π. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΟΥ, Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας «ἡ ὀνομαστικὴ ἑορτὴ τῆς Ὁρθοδοξίας, ἑορτὴ τῆς βαθυτέρας αὐτοσυνειδησίας αὐτῆς», Ἀθήναι 1989, σελ. 15.

64. Βλπ. ΠΑΝΑΓ. Ι. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΟΥ, Χριστιανισμός καὶ Ἑλληνισμός..., σελ. 25 καὶ 26. Πρβλ. τοῦ αὐτοῦ, Ἐκκλησία, Ἔθνος καὶ Κράτος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος. Ἀθήναι 1971.

65. «Ὅ,τι σοφὸν καὶ ὠραῖον εἶχε δημιουργήσει ὁ ἑλληνικὸς νοῦς καὶ ἡ ἑλληνικὴ καλαισθησία εἰς τὸ πεδῖον τοῦ λόγου, ὄχι μόνον δὲν εἶναι πλέον ὑποπτον εἰς τοὺς χριστιανούς, ὄχι μόνον μετὰ ζήλου ἀναζητεῖται καὶ σπουδάζεται, ἀλλὰ καὶ καλλιεργεῖται κατὰ τρόπον, ὅστις ἀμιλλᾷται νικηφόρως πρὸς ὅ,τι καλὸν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ὁ ἐκτὸς τοῦ περιβάλλου τῆς ἐκκλησιαστικῆς παραμεινῆς ἐθνικὸς ἑλληνισμός. Κυριώτεροι δὲ καὶ ἀσύγκριτοι ἀντιπρόσωποι τῆς καλλιεργείας ταύτης εἶναι οἱ Τρεῖς οὗτοι μεγάλοι τῆς ἐκκλησιαστικῆς πατέρες... παραλαβόντες ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ θνήσκοντος ἐθνικοῦ ἑλληνισμοῦ τὴν δάδα τῆς παιδείας, μεταλαμπάδευσαν αὐτὴν εἰς τὸν ἀνδρούμενον ἤδη χριστιανικόν, δν καὶ κατέστησαν φύλακα ἀλλὰ καὶ καλλιεργητὴν καὶ συνεχιστὴν τῆς προγονικῆς σοφίας» διακηρύσσει ὁ ΣΤΙΑΠΩΝ Π. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ, Ἑλληνικὴ Παιδεία καὶ Χριστιανισμός, Θεσσαλονίκη 1932, σελ. 26-27.

Εὐλαβικὸ Μνημόσυνο**ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ ΜΑΞΙΜΟΣ ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ ΡΙΖΑΡΕΙΟΥ ΣΧΟΛΗΣ**

Μία ἀπὸ τὶς ἐξέχουσες ἱερατικὲς μορφές τῆς ἐποχῆς μας ὑπῆρξε ὁ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἐκδημήσας εἰς Κύριον ἀείμνηστος Ἀρχιμανδρίτης Μάξιμος Δασκάλακης, Διευθυντὴς τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς. Ὁλόκληρη ἡ ζωὴ του ἦταν ἀθόρυβη καὶ ταπεινή, ὅπως καὶ ἡ ἀναχώρησή του ἀπὸ τὰ ἐγκόσμια. Δὲν πρέπει ὅμως τέτοιες θεοκόσμητες προσωπικότητες νὰ παρέρχονται ἀπαράτηρητες ἀπὸ τὴν κοινωνία μας ποὺ τόσο ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ τὴ λάμψη καὶ τὴ φωταγωγία τῶν χαρισμάτων τους.

Ἡ εὐλαβικὴ ἀναφορὰ στὸ πρόσωπό του εἶναι ἓνα χρέος τοῦ μαθητοῦ πρὸς τὸ διδάσκαλο καὶ μιὰ προσφορά σ' ὅλους ἐκείνους ποὺ ἀναζητοῦν τὴν ἀρετὴ καὶ τὴν ἀγιότητα.

Ὅντως, ὁ μακαριστὸς Μάξιμος ἦταν ἅγιος ἄνθρωπος. Ὅσοι τὸν ἐγνώρισαν μὲ βεβαιότητα τὸ πιστοποιοῦν. Γεννημένος στὴν Κρήτη καὶ ἀναθρεμμένος στὸ Ἅγιον Ὄρος μὲ τὰ ἀεῖζωα νάματα τῆς Ὁρθοδοξίας, ὕστερα ἀπὸ πολυτεῖς σπουδὲς στὴν Ἑλλάδα καὶ στὸ ἐξωτερικὸ ἀνέλαβε τὴ διεύθυνση τῆς Πατριάρχου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς ἀπὸ τὴν ὁποία προήχθη στὴ Ριζαρείο, ὅπου ἐπὶ δεκαετία προσέφερε ὅλες του τὶς δυνάμεις στὴν προετοιμασία τῶν ὑποψηφίων λειτουργ-

ῶν καὶ εἰς ἐκεῖνα τὰ στρώματα τῶν πεπαιδευμένων, ποὺ ἦσαν ἐπιφυλακτικὰ ἢ καὶ πολέμιὰ του. Μὲ αὐτὸ τὸ πλῆθος, ἀλλὰ καὶ τὸσον εὐχρηστον ὀπλοστάσιον κατώρθωσεν ἀνὰ τοὺς αἰῶνας ὁ Χριστιανισμὸς νὰ ἀντιμετωπίσῃ ἀποτελεσματικώτερον τὴν πικρουργίαν τῶν πολέμων του καὶ μάλιστα τὰς αἰρέσεις, νὰ κρατήσῃ ἀλώβητον τὴν Ὁρθοδοξίαν του, νὰ τὴν περιτοίχισῃ ἀπὸ πᾶσαν ἀπειλὴν καὶ εἰς τὸ μέλλον, ἀλλὰ καὶ νὰ τὴν διαδώσῃ εἰς εὐρύτερον κύκλον.

(Συνεχίζεται)

ΝΙΚ. Π. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΗΣ

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

τους, τὸ πρόβλημα δηλ. ποιά θέση πρέπει νὰ πάρῃ ἡ μελέτη τῶν ἀρχαίων γραμμάτων στὴν παιδεία τοῦ χριστιανοῦ, ἢ λύση, λέγω, ποὺ ἔδωσαν οἱ Τρεῖς Μεγάλοι Πατέρες, συνεχίζοντας καὶ ὁλοκληρώνοντας τὸ ἔργο σημαντικῶν προδρόμων τους, δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ ἔχῃ διαρκέστερη σημασία, μιὰ σημασία δηλαδή ποὺ δὲν ἀφορᾷ μόνον τὸν ἄνθρωπο τῆς μεσαιωνικῆς ἐποχῆς, ἀλλὰ καὶ τὸ σημερινὸ ἄνθρωπο» ὑποστηρίζει ὁ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΡΙΑΡΑΣ, Οἱ Τρεῖς Μεγάλοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὰ Ἀρχαία Γράμματα, Θεσσαλονίκη 1955, σελ. 3.

γῶν τοῦ ἱεροῦ Θυσιαστηρίου. Ὅλο τὸν πνευματικὸ πλοῦτο τὸν ὁποῖο εἶχε περισυλλέξει μὲ τὴ μελέτη καὶ τὴν ἄσκηση στὸ περιβάλλον τῆς Παναγίας καὶ στὸ νηοὶ τῆς Ἀποκαλύψεως τὸν ἀξιοποίησε στὴ Σχολὴ τῆς Ριζαρείου, τὴν ὁποία ἀνέδειξε μὲ τὴ συμπαράσταση ἐκλεκτῶν συνεργατῶν σὲ πρότυπη Ἱερατικὴ Σχολὴ καὶ πολύκαρπο λειμῶνα πνευματικῶν χαρισμάτων.

Ἀκολούθησε τὰ ἴχνη τοῦ προκατόχου τοῦ ἁγίου Νεκταρίου. Ὑπῆρξε πρότυπο εὐσεβείας καὶ ἀγιότητος. Ταπεινός, σιωπηλός, ἄκακος καὶ πρὸς ὅαν παιδί, φιλάκολουθος, εὐγενής, μετρίκιος, ἐλεήμων, ἄνθρωπος προσευχῆς, ἐξέπληττε τοὺς πάντες μὲ τὴν ἄκρα ἀγαθότητά του. Στὸ πρόσωπό του εἶχαν ἀπόλυτη ἐφαρμογὴ οἱ λόγοι τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου:

«Ὁὗ γὰρ φόβος, ἐντολῶν τήρησις· οὗ δὲ ἐντολῶν τήρησις, σαρκὸς κάθαρσις, τοῦ ἐπιπροσθοῦντος τῇ ψυχῇ νέφους καὶ οὐκ ἑῶντος καθαρῶς ἰδεῖν τὴν θεῖαν ἀκτίνα. Οὗ δὲ κάθαρσις, ἔλλαμψις» (Λόγος λθ' εἰς τὰ ἅγια Φῶτα, Migne P.G. 36, 341, 344).

Εἶχε φόβον Θεοῦ. Σὲ ὅλες του τὶς ἐκδηλώσεις ἦταν εὐλαβὴς καὶ ἀληθινός. Κάθε πρῶτὸ πρῶτος ἐκεῖνος κατέβαινε στὴν ἐκκλησία γιὰ τὴν ἀκολουθία τοῦ Ὁρθρου ἀψηφόντας κρύο, βροχή, ἀκόμα καὶ τὰ χιόνια. Περίμενε στὸν νάρθηκα νὰ περάσουν πρῶτα στὸ ναὸ ὅλοι οἱ ἱεροσπουδαστὲς καὶ ὕστερα ἔμπαινε ἐκεῖνος, ἀνέβαινε στὸ παραθρόνιο καὶ ἔλεγε τὸν ἐξάψαλμο. Δὲν ἱερουργοῦσε συχνά. Δὲν ἐκήρυττε σχεδὸν καθόλου. Ἐδίδασκε ὅμως μὲ τὴ σιωπὴ του. Ἡ ζωὴ του ὁλόκληρη καὶ ἡ παρουσία του μέσα στὴ Σχολὴ ἦταν μιὰ ἀκατάπαυστη διδασχὴ. Γιὰ τὴν ἀρετὴ δὲν ἔλεγε πολλά, ἔπρωττε πλῆθος. Ἡ καθημερινὴ βίωση τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ ἀκτινοβολοῦσε σ' ὅλους ἐμᾶς, οἱ ὁποῖοι καὶ μόνον ἀπὸ τὴ θεὰ τοῦ γαλήνιου προσώπου του ἐδιδασκόμεθα. Συνέβαινε καὶ σ' αὐτὸν ὅ,τι συμβαίνει στὰ λαμπρὰ ἀντικείμενα, ὅταν πέσουν ἐπάνω οἱ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου γίνονται πρὸ λαμπρὰ καὶ καθρεπτίζονται τὴ λάμψη καὶ στὰ γύρω ἀντικείμενα. Ὅπως οἱ πνευματοφόροι ψυχὰι ἐλλαμφθεῖσαι παρὰ τοῦ Πνεύματος, αὐταὶ τε ἀποτελοῦνται πνευματικαὶ καὶ εἰς ἑτέρους τὴν χάριν ἐξαποστέλλουσιν» (Μεγάλου Βασιλείου περὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, Migne P.G. 32, 109).

Ὅλοι οἱ ἱεροσπουδαστὲς περιμέναμε ἀνυπόμονα

τὴν ἑορτὴ τοῦ ἁγίου Μαξίμου γιὰ νὰ τὸν ἰδοῦμε νὰ λειτουργεῖ. Φοροῦσε τὴν πιὸ λαμπρὴ στολὴ του. Λειτουργοῦσε σεμνὰ καὶ μεγαλόπρεπα. Ὁ ἰδρώτας τὸν περιέλουζε ἀπὸ τὴν ἀγωνία τοῦ Μυστηρίου. Στὸ τέλος κατάκοπος δεχόταν τὶς εὐχὲς τῶν καθηγητῶν, τοῦ ἐκκλησιασματοῦ καὶ τῶν μαθητῶν, μερικοὶ ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἔδιναν μάχη στὸ διακονικὸ ποιὸς πρῶτος θὰ τὸν ἐξυπηρετήσῃ στὴν ἀπέκδυση τῶν ἱερῶν ἀμφίων. Κι ἐκεῖνος χαιρόταν τὶς αὐθόρμητες καὶ ἄδολες ἐκδηλώσεις τῶν μαθητῶν του.

Ὁ ἀείμνηστος ἀρχιμ. Μάξιμος Δασκαλάκης ὡς Διευθυντὴς τῆς Ριζαρείου Σχολῆς.

Στὸ πρόσωπό του βλέπαμε τὸν τέλειο τύπο τοῦ ἱερέως. Τοῦ καλοκάγαθου, τοῦ σεμνοῦ, τοῦ χαριτωμένου, τοῦ σοφοῦ, τοῦ στοργικοῦ, τοῦ συγκαταβατικοῦ, τοῦ παραδοσιακοῦ, τοῦ Ὁρθόδοξου ἱερέως. Τὰ χαρίσματά του ἦταν πολλά. Περισσότερα ὅμως ἦταν ἐκεῖνα πού ἔκρυβε μὲ ταπείνωση στὴν καρδιά του. «Πολὺς τὸ φαινόμενον, πλουσιώτερος τὸ κρυπτόμενον» κατὰ τὸν Θεολόγο Γρηγόριο (Ἐπιτάφιος εἰς Καίσαριον, ΒΕΠ, τ. 59, 24). Χαιρόταν νὰ περιστοιχίζεται ἀπὸ τὰ πνευματικά του παιδιὰ. Ἦθελε νὰ μᾶς βλέπει μὲ τὸ

τίμιο ράσο, ἀκόμα καὶ κατὰ τὴν ἔξοδο. Ἀγαποῦσε τὸ ράσο. Δὲν ἔβγαζε ποτὲ ράσο καὶ καλυμαῦχι. Ἡ ἡμέρα τῆς ρασσοφορίας ἦταν γιὰ τὴ Σχολὴ μιὰ μεγάλη ἡμέρα, τὴν ὁποία πάντοτε συνεδύαζε μὲ τὴν ἑορτὴ τοῦ ἁγίου Νεκταρίου. Στὸ τέλος τοῦ Μεγάλου Ἑσπερινοῦ εἰ νέοι ἱεροσπουδαστὲς ἔπαιρναν στὰ χέρια τὸ ράσο τοὺς μὲ τὸ καλπάκι καὶ παρετάσσοντο μπροστὰ στὴν Ὁραία Πύλη, ὅπου ὁ Διευθυντὴς διάβαζε τὴν εὐχὴ καὶ ἔστερα ἀπηύθυνε σύντομο χαιρετισμὸ μὲ τὴν καθιερωμένη προσφώνηση: «Νέοι Ριζαίται, τέκνα τῆς Ἑλλάδος...».

Τότε ἡ Ριζαρείας ἦταν «Ἐκκλησιαστικὴ Σχολή» μὲ ὅλη τὴ σημασίᾳ τῆς λέξεως. Ἀξέχαστες θὰ μείνουν εἰ ἀκολουθίες τῶν Χαιρετισμῶν καὶ τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος, στίς ὁποῖες ὁ ἀκαταπόνητος καθηγητὴς μας Δημήτριος Παναγιωτόπουλος - Κεῦρος μὲ τὴν βυζαντινὴν χορωδία προσεῖλκε τὴν πνευματικὴ ἀριστοκρατία τῆς πρωτεύουσας. Καθηγητὲς, πολιτικοί, στρατιωτικοί, ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων, ἦταν τὸ ἐκκλησιασμὰ τῆς Ριζαρείου. Ἦταν χαρὰ μας νὰ βλέπουμε τὸν Διευθυντὴ μας μὲ τὸ σταυρὸ καὶ τὸ ἐπανωκαλύμμαχο στὸ παραθρόνιο καὶ δίπλα του τὸν ἀείμνηστο πρόεδρο Καθηγητὴ Βασίλειο Βέλλα, τὸν καθηγητὴ κ. Ἀνδρέα Φυτράκι νὰ διαβάζουν τὰ ἀναγνώσματα λέξη πρὸς λέξη στίς κατανυκτικὰς ἐκεῖνες ἀκολουθίας.

Ἀπὸ τὴν ἀρχὴ μετέδιδε στοὺς μαθητὲς του τὴν ἀγάπη στὴ λατρεία τῆς Ἐκκλησίας μας, ἡ ὁποία μὲ τὴν ἀσκήν φροντίδα τοῦ καθηγητοῦ τῆς Τελετουργικῆς καὶ κατόπιν διάδοχό του στὴν διεύθυνση Ἀρχιμανδρίτου π. Νεκταρίου Κοτζιά ἐτελεῖτο ὑποδειγματικά. Πίστευε, ὅτι γιὰ κάθε χριστιανό, ἰδίως ὅμως γιὰ τὸν ὑπεψήφιο ἱερέα, ἡ Θεία Λατρεία εἶναι τὸ πᾶν. Γι' αὐτὸ ἔδινε μεγάλη βαρύτητα στὴν καθημερινὴ τέλεση τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν καὶ ἐπιστατοῦσε στὴν παρακολούθησή τους ἀπὸ τοὺς ἱεροσπουδαστὲς.

Ἡ καλοκαγαθία του δὲν τοῦ ἀφαιροῦσε τὴ δυνατότητα ἐπιβολῆς παιδαγωγικῶν μέσων στοὺς ἀτακτοῦντες. Ὅταν ἐπιτιμοῦσε δὲν ἐξοργιζόταν, ἀλλὰ μὲ πατρικὴ ἀγάπη νουθετοῦσε ἀποβλέπων πάντοτε στὴ σωτηρία τῆς ψυχῆς καὶ στὴ διόρθωση τοῦ χαρακτήρος. Ἦταν πατέρας μὲ τοὺς μαθητὲς του, δίκαιος προϋστάμενος μὲ τοὺς ὑπαλλήλους του, διαλεκτικὸς καὶ γεμᾶτος κατανόηση μὲ τοὺς συνεργάτες του, ἀξιοπρεπὴς καὶ διακριτικὸς μὲ τοὺς προϊσταμένους του. Ἐπιβαλόταν σὲ ὅλους μὲ τὴν ταπείνωση καὶ τὴν σιωπὴ του. Εἶχε ἐπιστημονικὴ εὐρυμάθεια ἱκανὴ νὰ ἀποστομώσει κάθε μωροφιλόσοφο. Συγγραφεὺς ἐγχειριδίων ἐξομολογητικῆς, κοινωνιολογίας καὶ ἄλλων ἐπιστημονικῶν ἔργων καὶ βαθὺς γνώστης τῆς ψυχολογίας προτι-

ΕΠΙΔΟΣΙΣ ΤΙΜΗΤΙΚΟΥ ΤΟΜΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΝ ΠΑΤΡΩΝ Κ. ΝΙΚΟΛΗΜΟΝ ΔΙΑ ΤΟ ΧΡΥΣΟΥΝ ΙΩΒΗΛΑΙΟΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΤΕΙΑΣ ΤΟΥ

«Μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ».
(*Ἐβρ. 13,7*)

Εἰς μίαν σεμνὴν ἀλλὰ καὶ ἰδιαίτερως ἐντυπωσιακὴν ἐκδήλωσιν ποῦ ἐπραγματοποιήθη τὴν 22αν Νοεμβρίου 1989 εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Διακιδείου Σχολῆς Λαοῦ καὶ ποῦ ἀπετέλεσε, χωρὶς ὑπερβολήν, σταθμὸν εἰς τὴν πνευματικὴν ζωὴν τῆς πόλεως τῶν Πατρῶν, ἔγινεν ἡ ἐπίδοσις τοῦ ἐκδοθέντος τιμητικοῦ Τόμου εἰς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Πατρῶν κ. Νικόδημον ὑπὸ ἐκπροσώπου τῆς Ἐπιτροπῆς ἐκδόσεως, μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς συμπληρώσεως πενήκοντα ἐτῶν θεοφιλοῦς ἱερατικῆς διακονίας εἰς τὴν Ἑλλαδικὴν Ἐκκλησίαν καὶ εἰδικώτερον ὡς προκαθημένου τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῶν Πατρῶν ἐπὶ δέκα πέντε συναπτά ἔτη.

Ἡ ἐκδήλωσις αὕτη, ἡ ὁποία εἶχεν ἐνταχθῇ ὑπὸ τῆς ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὸν κύκλον τῶν τελευμένων κατ' ἔτος, πρὸς τιμὴν τοῦ πολιοῦχου Ἀποστόλου Ἀνδρέου, θρησκευτικῶν καὶ πολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων, γνωστῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα «Πρωτοκλήτεια», συνέπεσε μὲ τὴν ἐπέτειον τῆς εἰς ἀρχιερέα προαγωγῆς τοῦ Μητροπολίτου (22.11.1965), ὑπῆρξε δὲ τὸ ἀποκορύφωμα δύο ἄλλων προηγηθεισῶν λαμπρῶν ἐορταστικῶν

ἐκδηλώσεων (ἡ πρώτη τὴν 15ην Ἰανουαρίου καὶ ἡ δευτέρα τὴν 14ην Μαΐου 1989), διὰ τῶν ὁποίων ὁ Κλῆρος καὶ ὁ Λαὸς τῆς θεοσώστου Μητροπόλεως Πατρῶν ἐτίμησε τὸν γεραγὸν Ποιμενάρχην του διὰ τὴν ἔγκαρπεν καὶ καλλίκαρπεν πεντηκονταετηρίδα τῆς διακονίας του εἰς τὸ ἱερὸν θυσιαστήριον τοῦ Κυρίου.

Ὁ ἐπιδοθεὶς κατὰ τὴν ἐν λόγῳ ἐόρτιον ἐκδήλωσιν τιμητικὸς Τόμος εἰς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Πατρῶν εἶναι ὀγκώδης, ἐξ ὀκτακοσίων περίπου σελίδων, καλαίσθητος καὶ λίαν ἐντυπωσιακός. Ἀπρητίσθη μὲ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ φροντίδα εἰδικῆς πρὸς τοῦτο συσταθείσης Ἐπιτροπῆς καὶ διὰ τῆς ἐπιστημονικῆς συμβολῆς διαπρεπῶν συγγραφέων, ἀρχιερέων, πανεπιστημιακῶν διδασκάλων, ἄλλων λογίων ἐγγύς καὶ μακρὰν τῶν Πατρῶν εὐρισκομένων, τὸν κάλαμον τῶν ὁποίων ἐκίνησε καὶ ἐνέπνευσεν ἡ εἰλικρινὴς ἀγάπη καὶ ὁ βαθὺς σεβασμὸς αὐτῶν πρὸς τὸ σεπτὸν πρόσωπον τοῦ Μητροπολίτου, προσέτι δὲ καὶ ἡ ἀναγνώρισις τῆς πολυπλευροῦ προσφορᾶς αὐτοῦ, ἐπὶ ἡμῖν αἰῶνα, εἰς τὴν ζωὴν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Εἶναι δὲ γεγονὸς ὅτι ὁ κόπος πάντων τῶν συνεργατῶν τοῦ Τόμου τούτου κοῦκ εἰς κενὸν ἐγενήθη, ἀλλ' εἰς ὠφέλειαν πνευματικὴν, καθ' ὅσον διὰ τῶν δημοσιευομένων περισπουδάζων διατριβῶν καὶ ἐργασιῶν αὐτῶν δὲν ἀποτίεται μόνον

μοῦσε νὰ οἰκοδομεῖ μὲ τὴν σιωπὴν του. Παράλληλα ἐκοσμεῖτο ἀπὸ τὴν στολὴν τῆς θεότητος, τὴν ταπεινοφροσύνην, ὅπως τὴν χαρακτηρίζει ὁ ἅγιος Ἰσαὰκ ὁ Σύρος. «Ταπεινοφροσύνη στολὴ θεότητός ἐστιν» (Τὰ εὐρεθέντα ἀσκητικά, σ. 76). Δὲν ἀπέβλεψε ποτὲ σὲ κοσμικὴ ἀναγνώριση. Δὲν ἐπεθύμησε τιμὲς καὶ ἀξιώματα. Σὲ ἐπίμονες παρακλήσεις φίλων του Ἀρχιερέων νὰ συγκατανεύσει στὴν ἐπισκοποποίησίν του, πεισμονῶς ἀρνήθηκε. Ἀποποιήθηκε τὴν τιμὴ ὅχι ἀπὸ δειλία ἢ περιφρόνηση, ἀλλὰ ἀπὸ ἀγάπην πρὸς τὴν ἡσυχίαν καὶ ταπεινὴν ζωὴν. Ἐφυγε ἀπὸ τὸν κόσμον ὡς πρεσβύτερος, ἔλαβε ὅμως «τὸ διάδημα τοῦ κάλλους ἐκ χειρὸς Κυρίου» (Σοφ. Σολομ. 5, 15-16). Τὸν γέμιζε ἡ προσευχὴ καὶ ἡ γαλήνη τῆς ἐρημίας, τὴν ὁποία στίς περιόδους τῶν διακοπῶν καὶ ὅσο τὰ καθήκοντά του ἐπέτρεπαν ἀπολάμβανε σὺν ἀπέριττο ἐρημητήριό του στὴν Πάτμο.

Τὴν οὐράνια γαλήνη ποῦ τόσο ποθοῦσε στὴ ζωὴ

τοῦ χάρισε ὁ Κύριος τώρα στὴ βασιλεία του, ὅπου ὁ ἀέμνηστος μετὰ τῶν ἁγίων συγχορεύει καὶ συλλειτουργεῖ καὶ ἀπαλλαγμένος ἀπὸ τὰ τοῦ σώματος θεωρεῖ τὰ τοῦ πνεύματος κάλλη. Ἡ ἐνάρετη ζωὴ του παραμένει γιὰ ὅσους τὸν γνώρισαν ἕνα θεοειδὲς δράμα ποῦ φωταγωγεῖ καὶ παραδειγματίζει καὶ ἀναθερμαίνει τὸν πόθο τῆς τελειώσεως καὶ τοῦ ἁγιασμοῦ. Στὸ πρόσωπό του ἔχουν πλήρη ἐφαρμογὴ οἱ θεόπνευστοι λόγοι τοῦ Ἰωβ: «Ἐλείσθη δὲ ἐν τάφῳ ὥσπερ σῖτος ὥριμος κατὰ καιρὸν θεριζόμενος ἢ ὥσπερ θιμωνία ἄλωνος καθ' ὥραν συγκομισθεῖσα» (Ἰωβ 5,26).

Ἐτελειώθη τὴν 14η Σεπτεμβρίου 1984.

Ἄς εἶναι ἡ μνήμη του αἰώνια.

Ἀρχιμ. ΝΙΚ. Ι. ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ

Διευθυντῆς Ὑπηρεσιῶν Ἀποστολικῆς Διακονίας
Γ. Δ)ντῆς τοῦ Ρ/Σταθμοῦ τῆς Ἐκκλησίας

φόρος τιμῆς πρὸς τὸν Ἱεράρχην, ἀλλ' ἐμπλουτίζεται ἔτι πλέον καὶ προάγεται ὅπωςδήποτε ἡ θεολογικὴ καὶ ἱστορικὴ ἑλληνικὴ βιβλιογραφία.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Χριστόδουλος ἐπὶ τοῦ θήματος.

Εἰς τὴν ἐκδήλωσιν αὐτὴν παρευρέθησαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κ. Χριστόδουλος, Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἀμβρόσιος, Ἡλείας καὶ Ὠλένης κ. Γερμανός, Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου κ. Ἀλέξανδρος, Μηθύμνης κ. Χρυσόστομος, Κίτρους καὶ Κατερίνης κ. Ἀγαθόνικος, Φωκίδος κ. Ἀθηναγόρας καὶ Ἀρτης κ. Ἰγνάτιος ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Παρέστησαν ἐπίσης καὶ προσεφώνησαν τὸν τιμώμενον Μητροπολίτην ὁ Γεν. Γραμματεὺς Περιφερείας Δυτικῆς Ἑλλάδος κ. Ἀσημάκης Καφετζῆς, ὁ Νομάρχης Ἀχαΐας κ. Νικόλαος Τάγαρης, ὁ Δήμαρχος Πατρέων κ. Ἀνδρέας Καράβολας, ὁ Πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου Πατρῶν κ. Ἀλέξιος Λυκουργιώτης καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑταιρείας Κυκλαδικῶν Μελετῶν καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Στέφανος Ἡμελλος. Παρευρέθησαν ὡσαύτως ὁ Ἀνώτερος Στρατιωτικὸς Διοικητὴς Πατρῶν ταξίαρχος κ. Παναγιώτης Ψιμάδας, οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου Πατρῶν κ.κ. Ἀναστ. Ζοῦμπτος, ἀ.μ. τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, Νικόλαος Κατσᾶνος καὶ Παναγ. Δρα-

κάτες, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑταιρείας Πελοποννησιακῶν Σπουδῶν κ. Τάσος Γριτσόπουλος, ἐκπρόσωποι Συλλόγων καὶ χριστιανικῶν Σωματείων τῆς Πόλεως, ἄλλοι ἐπίσημοι καὶ πολλοὶ λαϊκοὶ καὶ κληρικοί.

Τὴν ὅλην ἐκδήλωσιν ἐπλαισίωσεν ὁ βυζαντινὸς χορὸς τῆς Πολυφωνικῆς χορωδίας Πατρῶν, ὁ ὁποῖος ἔψαλεν ἐπικαίρους ὕμνους ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ πρωτοψάλτου κ. Ἀριστ. Ροδοπούλου.

Κατὰ τὸ καταρτισθὲν πρόγραμμα πρῶτος ἔλαβε τὸν λόγον ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Χριστόδουλος, ὁ ὁποῖος εἶχε καὶ τὸν συντονισμόν τῆς ὅλης ἐκδηλώσεως.

Ὁ εἰσαγωγικὸς λόγος τοῦ Σεβ. Δημητριάδος ἔχει ὡς ἀκολούθως:

Πρὸ 10 μηνῶν, τὴν 15.1.89, ἡ τοπικὴ Ἐκκλησία τῶν Πατρῶν ἤρχισε νὰ ἐορτάζει τὸ χρυσόμνημα τῆς ἱερωσύνης, ἰωδηλαΐον τοῦ σεπτοῦ Ποιμενάρχου τῆς Σεβ. Μητροπόλεως κ. Νικοδήμου, μὲ σεμνὴν μὲν, ἀλλ' ἀνταξίαν τῆς ἀγομένης ἐπετείου ἐκκλησιαστικὴν ἐκδήλωσιν, πὺν προσέφερε τὴν εὐκαιρίαν, διὰ νὰ ἐκφραστοῦν τότε αἱ νύκται εὐχαὶ κλήρου καὶ λαοῦ πρὸς τὸν Ἱεράρχην καὶ Πατέρα καὶ Ἐπίσκοπον πὺν συνεπλήρωσε 50 ὅλα ἔτη ἐνεργοῦ καὶ καρποφόρου ἐκκλησιαστικῆς διακονίας.

Πράγματι ἀπὸ τὴν 15.1.1939, διὰν ὁ τότε νεαρὸς Νικ. Βαλληνδράς ἐχειροτονεῖτο διάκονος καὶ ἐχειροθετεῖτο ἀρχιδιάκονος τοῦ τότε Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν μεγαλοπρεποῦς καὶ ἡγεμονικοῦ Χρυσάνθου, τοῦ ἀπὸ Τραπεζοῦντος, μέχρι σήμερον ὁ τιμώμενος Ἱεράρχης διήλθε κατὰ σειρὰν ὅλα τὰ στάδια τῆς ἱερατικῆς διακονίας, ἐφαρμοσθέντος ἐπ' αὐτοῦ τοῦ «νηΐτου νόμου» ὡς ὁ θεολόγος Γρηγόριος ἀποκαλεῖ τὴν σταδιακὴν καὶ κατ' ἀξίαν βαθμωδὴν καὶ κατ' ὀλίγον ἐκ τῶν χαμηλοτέρων πρὸς τὰ ἀνώτερα καὶ ὑψηλότερα καὶ ἐκ τῶν ἀπλουσιτέρων πρὸς τὰ συνθετότερα καὶ δυσκολότερα ἄνοδον καὶ ἀνύψωσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀνδρῶν, κατὰ τὸ πρότυπον τῶν παλαιῶν ναυτικῶν, οἱ ὁποῖοι φθάνουν νὰ γίνουν ναύαρχοι καὶ κυβερνῇται, ἀφοῦ ἐξαντλήσουν ὅλην τὴν κλίμακα τῶν μέχρι τοῦ βαθμοῦ τούτου ναυτικῶν ἀξιοματίων.

Ἔτσι καὶ ὁ Σεβασμιώτατος Πατρῶν κύριος Νικοδήμος, ἀφοῦ ἡσκήθη ἀρχικά ὡς ἀρχιδιάκονος, διέπρεψε ἀκολούθως ὡς ἀρχιεπίσκοπος καὶ ὑποβίβει ἀξίως εἰς τὴν ἐπισκοπικὴν καθέδραν διεκρίθη ὡς ποιμὴν καὶ διδάσκαλος τῆς πίστεως, ὡς κήρυξ τῆς ἀληθείας, ὡς ὁδηγὸς ψυχῶν, ὡς θεολόγος συγγραφεὺς, ὡς δεξιὸς τοῦ λόγου χειριστὴς, ὡς ἡδύμολος ψάλτης καὶ μουσικὸς ἄριστος, ὡς λειτουργὸς ὑψηλῆς, ὡς ὑμνογράφος ἐμπνευσμένος, ὡς λάρης

ΤΟ ΠΕΝΘΟΣ ΚΑΙ ΑΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΑΛΑΙΑΝ ΔΙΑΘΗΚΗΝ*

Ὁ Δαυὶδ, ὅτε ὁ υἱὸς τοῦ Ἀμνὼν ἐφρονεύθη ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀδессαλώμ, καὶ οὐχὶ ὀρθῶς ἐπληροφορήθη, ὅτι πάντες οἱ υἱοὶ τοῦ ἐφρονεύθησαν, «ἀνέστη (ἡ-γέρθη) ... καὶ διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐκοιμήθη ἐπὶ τὴν γῆν (ἐξηπλώθη πρηνῆς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους), καὶ πάντες οἱ παῖδες (δοῦλοι) αὐτοῦ οἱ περιεστῶτες αὐτῷ διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν». Ἐν συνεχείᾳ μάλιστα κατέφθασαν οἱ ὑπόλοιποι, πλὴν τοῦ Ἀδессαλώμ, υἱοὶ

τοῦ Δαυὶδ «ἐπῆραν (ὑψωσαν) τὴν φωνὴν αὐτῶν καὶ ἔκλαυσαν, καὶ γὰρ ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ ἔκλαυσαν κλαυθμὸν μέγαν σφόδρα»³⁴ διὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀμνὼν.

Ὁ Βαγῶας, ὅτε ἀντίκρυσε τὸν Ὀλοφέρνην νεκρόν, «ἐδόκησε φωνῇ μεγάλῃ μετὰ κλαυθμοῦ καὶ στεναγμοῦ καὶ δοῆς ἰσχυρᾶς καὶ διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ». Ἐν συνεχείᾳ «οἱ ἄρχοντες τῆς δυνάμεως Ἀσσοὺρ τοὺς χι-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 95 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3 τεύχους.

34. Βασιλειῶν Β', γ' 31,36.

τῆς ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας, ὡς διοικητῆς ἀξιόμαχος τῆς σιρατευομένης Ἐκκλησίας, ὡς ποιμὴν καὶ ἐπίσκοπος τῶν λογικῶν προβάτων. Καὶ ἐφηρμοσθῇ εἰς αὐτὸν ὁ λόγος τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου, ὁ εἰς τὸν δ' Λόγον τοῦ περὶ Ἱερωσύνης περιεχόμενος: «Διὸ δεῖ τὸν μέλλοντα τὴν πρὸς πάντας ἀναδέχεσθαι μάχην τὰς ἀπάντων εἰδέναι τέχνας καὶ τὸν αὐτὸν τοξότην τε εἶναι καὶ σφενδονητὴν καὶ ταξίαρχον καὶ λοχαγόν, καὶ σιραιωτὴν καὶ σιραιτὴν καὶ πεζὸν καὶ ἵππεα καὶ ναυμάχον καὶ τειχομάχον. Ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν σιραιωτικῶν πολέμων οἷον ἕκαστος ἔργον ἂν ἀπολάβῃ τούτῳ τοὺς ἐπιόντας ἀμύνεται. Ἐνταῦθα δὲ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἀλλὰ, ἂν μὴ πάσας ἐπιστάμενος ἢ τῆς τέχνης τὰς ἰδέας ὁ μέλλων νικᾷν, οἶδεν ὁ ἀντίδικος καὶ δι' ἐνὸς μέρους, ὅταν ἡμελημένον τύχῃ, τοὺς πειρατὰς εἰσαγαγὼν τοὺς αὐτοῦ, διαρπάσαι τὰ πρόβατα...» (Ἱερωσ. λόγος δ' κεφ. 4).

Αὐτοῦ, λοιπόν, τοῦ Ἱεράρχου τιμᾷ ἐφέτος ἡ Ἐκκλησία τὸ ἥθος, τὴν εὐπρέπειαν, τὴν ἀξίαν καὶ αὐτοῦ τὴν προσωπικότητα προβάλλει. Καὶ τὸ πράττει μὲ ἐπίγνωσιν τῆς πνευματικῆς πενίας, ποὺ χαρακτηρίζει πολλοὺς τομεῖς τοῦ δημοσίου μας βίου καὶ τῆς ἀνάγκης ποὺ προβάλλει ἐπιτακτικὴ μέσα ἀπὸ τὴν συνεχῶς φθίνουσαν πρόδοον τῶν ἡθικῶν ἀξιῶν, πρὸς τονισμὸν κάθε στοιχείου, ποὺ μὲ τὴν ὅλην συγκρότησιν του στηρίζει τὰς ἐλπίδας μας καὶ ἐγκαρδιώνει τὸ φρόνημά μας.

Αἱ δύο προσηγηθεῖσαι, κατὰ Ἱανουάριον καὶ Μάϊον το. ἔτους παρηγορκαὶ ἐκδηλώσεις σκοπὸν εἶχον ἀκριβῶς νὰ τιμῆσουν τὸν Ἱεράρχην καὶ νὰ προβάλλουν τὴν πνευματικὴν του φυσιογνωμίαν, ὡς ἐκδηλώσεις σεβασμοῦ, ἀγάπης καὶ τιμῆς τοῦ ποιμνίου πρὸς τὸν ποιμένα. Καὶ ἐσιέφθησαν ἀπὸ ἐπιτυχίαν. Τὸ ἐμαρτύρησεν ἡ ἀθρόα συμμετοχὴ κλήρου καὶ λαοῦ εἰς αὐ-

τὰς καὶ ἡ ἔκφρασις κατὰ τρόπον συγκινητικὸν καὶ χαρακτηριστικὸν τῶν πηγαίων αἰσθημάτων τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἐγγύς καὶ τοῦ μακρὰν εὐρισκομένου, πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ Ποιμενάρχου. Ἡ ἀποφινὴ σύναξις, ποὺ ἀποτελεῖ καὶ τὸ ἐπισιτάσμα τῶν ἐορταστικῶν αὐτῶν ἐκδηλώσεων εἶναι καὶ αὐτὴ ἀφιερωμένη εἰς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Πατρῶν κ. Νικόδημον, σηματοδοτεῖται ὅμως εἰδικώτερον ἀπὸ τὴν ἐπίσημον παρουσίαν τοῦ πρότερον ἐκδοθέντος Τιμητικοῦ Τόμου, τὸν ὁποῖον, μὲ τὴν ἐπιμέλειαν εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀπήρτισαν μελέται καὶ μονογραφαὶ διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν καὶ θεολογικῶν προσωπικοτήτων, συμβαλοῦσαι ἀπὸ κοινοῦ εἰς τὴν σύνθεσιν μιᾶς πνευματικῆς ἀνθοδέσμης εὐόσμων ἀνθέων ἐκ τοῦ λειμῶνος τῆς ὀρθοδόξου πατερικῆς θεωρίας καὶ πράξεως προσερχομένων. Τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς, τελούσης ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γυνθείου καὶ Οἰτύλου κ. Σωτηρίου, μετεῖχον οἱ Ἀνδρούσης κ. Ἀναστάσιος, Τάσος Γκρισόπουλος, Πρόεδρος Ἐταιρείας Πελοποννησιακῶν Σπουδῶν, Πρωτοπρ. Νικ. Σκιαδαρέσης, Διευθ. τοῦ Ἐκκλῆσ. Λυκείου Πατρῶν, Ἰωάννης Ἀθανασόπουλος, Λυκειαρχὸς Ἀρσακείου Πατρῶν καὶ Κ. Ν. Τριανταφύλλου, Δικηγόρος, Ἱστορικός. Ἐκφράζομεν τὰ θεοῦ μας συγκαρητήρια πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν διὰ τὸ πελώριον ἔργον ποὺ ἀνέλαβε καὶ ὀλοκλήρωσε μὲ πολὺν ζῆλον καὶ θαυμαστὴν ἐπιμέλειαν.

Ἀλλ' εἶναι, νομίζω, καιρὸς νὰ ἐγκαταλείψω ἐγὼ τὸ βῆμα, διὰ νὰ τὸ καταλάβει ὁ ἐπόμενος ὁμιλητής, ποὺ εἶναι ὁ ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς Σεβ. Κίτρος κ. Ἀγαθόνικος ὁ γλαφυρὸς καὶ στωμύλος Ἱεράρχης.

(Συνεχίζεται)

ΙΩΑΝΝΗΣ Φ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Δ)ντῆς Ἀρσακείου Λυκείου Πατρῶν

τῶνας αὐτῶν διέρρηξαν... καὶ ἐγένετο αὐτῶν κραυγὴ καὶ βοή μεγάλη σφόδρα ἐν μέσῳ τῆς παρεμβολῆς»³⁵.

Ὅταν «ἀπέθανεν» ὁ Ματθαίας «ἐκόψαντο αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ κοπετὸν μέγαν»³⁶.

Ἀπαντες οἱ Ἰσραηλῖται «ἐκλαυσαν» τὸν Ἰούδαν «καὶ ἐκόψαντο αὐτόν... κοπετὸν μέγαν... καὶ εἶπον· πῶς ἔπεσε δυνατὸς σώζων τὸν Ἰσραὴλ;»³⁷. Ἀλλωστε οὗτοι «ἐκόψαντο... κοπετὸν μέγαν»³⁸ καὶ κατὰ τὴν ταφὴν τῶν ὁσίων τοῦ Ἰωνάθαν.

Ὁ Σαμουὴλ «ἀπέθανε... καὶ συναθροίζονται πᾶς Ἰσραὴλ καὶ κόπτονται αὐτόν»³⁹, ὁ «Σαμουὴλ ἀπέθανε, καὶ ἐκόψαντο αὐτόν πᾶς Ἰσραὴλ»⁴⁰.

Οἱ ἄνθρωποι «ἐκόψαντο» κατὰ τὴν κηδεῖαν τοῦ τὸν ὑπὸ λέοντος φονευθέντα ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ λέγοντες: «οὐαὶ ἀδελφε»⁴¹ (ἀλλοτρίμονον ἀδελφέ)!

Πάντες οἱ Ἰσραηλῖται «ἐκόψαντο» κατὰ τὴν κηδεῖαν τοῦ «τὸ παιδάριον»⁴² τοῦ Ἱεροδοάμ.

Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυὴ διὰ τὸν φόνον τῶν τριάκοντα ἔξ Ἰσραηλιτῶν ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν τῆς Γαὶ «διέρρηξεν... τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ ἔπесεν... ἐπὶ τὴν γῆν ἐπὶ πρόσωπον (ἐπίστομα) ἐναντίον (ἐνώπιον) Κυρίου ἕως ἑσπέρας, αὐτὸς καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ἰσραὴλ, καὶ ἐπεβάλλοντο χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν»⁴³.

Ὅτε ἐφρονεῖσθαι οἱ δύο υἱοὶ τοῦ Ἡλὶ Ὁφνὶ καὶ Φινεὲς κατὰ τὴν μάχην, εἰς Ἰσραηλῆτις ἦλθεν εἰς Σηλὼμ διὰ τὴν ἀναγγελίαν τὴν συμφορὰν καὶ «ἀνεδόκησεν ἡ πόλις». Ὁ Ἡλὶ πληροφορηθεὶς τὰς θλιβεράς ταύτας καὶ φρικώδεις δι' αὐτὸν εἰδήσεις ἔπесεν ἐκ τοῦ καθίσματος συνεπέα τῆς ἀφάτου ψυχικῆς ὁδύνης τοῦ καὶ ἐφρονεῖσθαι. Ὅταν ἤκουσεν ἡ νύμφη τοῦ, ἡ σύζυγος τοῦ Φινεὲς, «ὅτι τέθνηκεν ὁ πενθερὸς αὐτῆς καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ ἐκλαυσε καὶ ἔτεκεν, ὅτι ἐπεστράφησαν ἐπ' αὐτὴν ὠδίνες αὐτῆς»⁴⁴ καὶ ἐκ τοῦ προῶρου τούτου τοκετοῦ τῆς ἀπέθανε.

Ὁ Ἀχαὰδ πληροφορηθεὶς τὸν θάνατον τοῦ Ναβουθαί, «διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ περιέβάλετο σάκκον», ἀλλὰ «καὶ ἐνήστευσε... ἐν τῇ ἡμέρᾳ»⁴⁵, καθ' ἣν ἔλαθε χώραν ὃ ἐν προκαίμενθ θάνατος.

Ὁ Ἐλισαί, ὅταν ἐνώπιόν τοῦ «ἀνελήφθη Ἡλιοῦ

ἐν συσεῖσμι ὡς εἰς τὸν οὐρανόν», ἐκραύγαζε γοερῶς («ἑώρα καὶ ἑδόξα' πάτερ, πάτερ») ⁴⁶.

Ὅταν ὁ Ἰώδ ἐπληροφορήθη τὸν θάνατον τῶν τέκνων του, ἠγέρθη, ἔσχισε τὰ ἐνδύματά του καὶ ἔκοψε τὴν κόμην του («ἀναστὰς... ἔρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐκαίρατο τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς») ⁴⁷.

Ὁ Ἰακώβ πληροφορηθεὶς οὐχὶ ὀρθῶς, ὅτι τὸν υἱόν του Ἰωσήφ «θηρίον» πονηρὸν κατέφαγεν... διέρρηξε... τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐπέθετο σάκκον ἐπὶ τὴν ὁσφύν αὐτοῦ... καὶ οὐκ ἤθελε παρακαλεῖσθαι λέγων ὅτι· καταθήσεται πρὸς τὸν υἱόν μου πενθὼν εἰς ἄδου, καὶ ἐκλαυσεν αὐτόν»⁴⁸.

Οἱ Ἰσραηλῖται («πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ») «ἐκλαυσαν τὸν» ἀποθανόντα Ἀαρὼν τριάκοντα ἡμέρας»⁴⁹.

Ἡ Ἰουδιθ παρέμεινε «ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς χηρεύουσα ἔτη τρεῖς καὶ μῆνας τέσσαρας» ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ συζύγου τῆς καὶ ἐν συνεχείᾳ διὰ τῆς γνωστῆς ἡρωϊκῆς δραστηριότητός τῆς συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐξόντωσιν τῶν Ἀσσυρίων. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο τῆς χηρείας τῆς «ἐποίησεν ἑαυτῇ σκηνὴν ἐπὶ τοῦ δώματος τοῦ οἴκου αὐτῆς καὶ ἐπέθηκεν ἐπὶ τὴν ὁσφύν αὐτῆς σάκκον, καὶ ἦν ἐπ' αὐτῆς τὰ ἱμάτια τῆς χηρεύσεως αὐτῆς, καὶ ἐνήστευε πάσας τὰς ἡμέρας χηρεύσεως αὐτῆς, χωρὶς (ἐκτός) προσαδδάτων (παρχαμῶν τῶν Σαδδάτων) καὶ σαδδάτων καὶ προνουμηγιῶν καὶ νουμηγιῶν καὶ ἐορτῶν καὶ χαρμῶν οἴκου Ἰσραὴλ»⁵⁰.

Γενικὰ καὶ πληροφορία περὶ πενθίμων ἐκδηλώσεων.

Υπὸ τοῦ Προφήτου Ὡση ἀναφέρεται ὁ «ἄρτος πένθους»⁵¹, ὅστις ἄρτος ἀναφέρεται καὶ ὑπὸ τοῦ Προφήτου Ἱερεμίου, ὡς κοπτόμενος καὶ διανεμόμενός «εἰς παράκλησιν (παρηγορίαν) ἐπὶ τεθνηκότι». Υπὸ τοῦ δευτέρου τούτου Προφήτου ἀναφέρεται ἐπίσης καὶ ὁ οἶνος («ποτήριον εἰς παράκλησιν ἐπὶ πατρὶ καὶ μητρὶ»), καθὼς καὶ οἱ κοπετοί, αἱ ἐντομίδες (τραύματα, προφανῶς διὰ τῶν ὀνύχων προκαλούμενα), ἡ ξύρησις⁵², ὁ θρήνος, ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ ὀδυρμὸς⁵³. Ὁ Προφήτης Ἰεζεκιὴλ ἀναφέρεται εἰς τὴν πένθυμον κώμωσιν («τὸ τρίχωμά σου συμπεπλεγμένον ἐπὶ σέ») καὶ εἰς τὸν ὡς ἄνω «ἄρτον ἀνδρῶν», τὸν προφανῶς ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν

35. Ἰουδῆθ, ιδ' 16, 19.

36. Μακκαβαίων Α', ε' 70.

37. Μακκαβαίων Α', θ' 20, 21.

38. Μακκαβαίων Α', ιγ' 26.

39. Βασιλειῶν Α', κς' 1.

40. Βασιλειῶν Α', κη' 3.

41. Βασιλειῶν Γ', ιγ' 30.

42. Βασιλειῶν Γ', ιδ' 17, 18.

43. Ἰησοῦς Ναυῆ, ζ' 6.

44. Βασιλειῶν Α', δ' 13, 19.

45. Βασιλειῶν Γ', κ' 16, 27.

46. Βασιλειῶν Δ', ε' 11, 12.

47. Ἰώδ, κ' 20.

48. Γένεσις, λζ' 33-35.

49. Ἀριθμοί, κ' 29.

50. Ἰουδῆθ, η' 4-6.

51. Ὡση, θ' 4.

52. Ἱερεμίας, ιστ' 4-7.

53. Ἱερεμίας, λη' (λα') 15.

συνήθως φερόμενον. Ἐπίσης ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἀναφερομένων πιθανολογεῖται ἡ εἰς ἔνδειξιν πένθους ἀφαιρέσεις τῶν ὑποδημάτων. Ὡσαύτως ἀναφέρει οὗτος τὸν κοπετὸν καὶ τὸν κλαυθμόν⁵⁴. Ἐκ τῶν νόμων τοῦ πολέμου προκύπτει, ὅτι προκειμένου νὰ λάβῃ χώραν γάμος μεταξὺ Ἰσραηλῆτου καὶ αἰχμαλώτου γυναικὸς, αὕτη μετὰ διαδικασίαν τινὰ θὰ καθήσῃ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ μνηστῆρος τῆς καὶ θὰ κλαύσῃ ἐπὶ ἑνα μῆνα τὸν πατέρα τῆς καὶ τὴν μητέρα τῆς καὶ μετὰ ταῦτα θὰ λάβῃ χώραν ὁ γάμος («καθεῖται ἐν τῇ οἰκίᾳ σου καὶ κλαύσεται τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα μηνὸς ἡμέρας, καὶ μετὰ ταῦτα εἰσελεύσῃ πρὸς αὐτὴν καὶ συνοικισθήσῃ αὐτῇ, καὶ ἔσται σου γυνή») ⁵⁵.

Ἐκ τοῦ διβλίου Ἰώθ πιθανολογεῖται ὅτι τὸ θρηνώδες ἄσμα (κ. μοιρολόγι) συνωδεύετο ὑπὸ τοῦ ἤχου τῶν μουσικῶν ὀργάνων («ἀπέδῃ... εἰς πένθος μου ἡ κιθάρα, ὁ δὲ ψαλμός μου εἰς κλαυθμὸν ἐμοί»⁵⁶). Ἡ συνήθεια τοῦ κόπτεσθαι δημοσίᾳ κατὰ τὴν κηδεῖαν προκύπτει καὶ ἐκ τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ («ἐκύκλωσαν ἐν ἀγορᾷ οἱ κοπτόμενοι») ⁵⁷. Ἐξ ἄλλου ὁ Προφήτης Ἰωὴλ ἀναφέρεται εἰς τὸν σπαρακτικὸν θρήνον («θρήνησον... ὑπὲρ νύμφην περιεζωσμένην σάκκον ἐπὶ τὸν ἄνδρα αὐτῆς τὸν παρθενικόν») ⁵⁸. Προσέτι ὁ Προφήτης Ἰερεμίας ἀναφέρεται εἰς τὸν θρήνον, τὴν θρηνώδη κραυγὴν καὶ τὸν κοπετὸν («Μὴ κλαίετε τὸν τεθνηκότα μηδὲ θρηνεῖτε αὐτόν· κλαύσατε κλαυθμῷ τὸν ἐκπορευόμενον», δηλαδὴ τὸν εἰς ἐξορίαν πορευόμενον. «οὐ μὴ κόφονται» τὸν Ἰωακείμ «ὡς ἀδελφε, οὐδὲ μὴ κλαύσονται αὐτόν» οἱ υἱοὶ Κύριε. ταφὴν ὄνου ταφήσεται») ⁵⁹. Ὁ κατὰ τὴν κηδεῖαν κλαυθμός, αἱ θρηνώδεις σπαρακτικαὶ κραυγαὶ καὶ οἱ κοπετοὶ ἀναφέρονται ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Προφήτου καὶ διὰ τῶν ἐξῆς: «ἐν εἰρήνῃ ἀποθανῇ, καὶ ὡς ἐκλαυσαν τοὺς πατέρας σου τοὺς βασιλεύσαντας πρότερόν σου, κλαύσονται καὶ σέ, οὐαὶ Κύριε, καὶ ἔως ἄδου κόφονται σε»⁶⁰. Ἐπὶ πλέον ὁ Προφήτης οὗτος πληροφορεῖ, ὅτι «τινὲς ἐν περιδείπνῳ νεκροῦ», δηλαδὴ κατὰ τὸ εὐθὺς μετὰ τὴν κηδεῖαν γεῦμα, «ὠρύνονται... βοῶντες»⁶¹. Ὡσαύτως εἰς τὸν θρήνον ἀναφέρεται καὶ ὁ Προφήτης Ἰεζεκιήλ («ἰδοὺ ἐκεῖ γυναῖκες καθήμεναι θρηνοῦσαι τὸν» εἰδωλολατρικὸν θεὸν «Θαμμούζ») ⁶². Ἐξ ἄλλου ἡ μήτηρ τῶν ἐπτὰ Μακκαδαίων ἐὰν ἦτο «δειλόψυχος»,

θὰ ἔλεγε ὀλοφυρομένη: ὦ ἐγὼ ἡ δυστυχὴς καὶ πολλάκις τρισαθλία, ἡ ὁποία ἐγέννησα ἐπτὰ τέκνα καὶ κατήνησα ὥσάν νὰ μὴ ἔχω γίνεαι μήτηρ. Ὡ μάλιστα ἐπτὰ ἐγκυμοσύνη καὶ ἀνωφελεῖς ἐπτὰ δεκάμηνοι καὶ ἄκαρποι τιθηνία καὶ ταλαιπωρία θηλασμοῦ. Ματαίως, τέκνα μου, ὑπέμεινα πολλὰς ὥδινας καὶ χαλεπωτέρας φροντίδας ἀνατροφῆς. Ὡ υἱοὶ μου ἄγαμοι καὶ ἔγγαμοι, ἀλλὰ μὴ ἀποκτήσαντες εἰσέτι τέκνα, δὲν θὰ ἴδω τέκνα ὑμῶν, οὐδέποτε θὰ μὲ μακαρίσουν καλουμένην μάμμη. Ὡ ἐγὼ, ἥτις εἶχον πολλὰ καὶ ἐκλεκτὰ τέκνα, κατήνησα χήρα καὶ μόνη ἀξία πολλῶν θρήνων. Ἐὰν ἀποθάνω οὐδεὶς ἐκ τῶν υἱῶν μου θὰ ὑπάρχῃ, ἵνα μὲ θάψῃ! («ὦ μελέα ἔγωγε καὶ πολλάκις τρισαθλία ἥτις ἐπτὰ παῖδας τεκοῦσα οὐδενὸς μήτηρ γεγέννημαι. ὦ μάλιστα ἐπτὰ κυφορία, καὶ ἀνόνητοι ἐπτὰ δεκάμηνοι καὶ ἄκαρποι τιθηνία καὶ ταλαιπωροὶ γαλακτοτροφία, μάτην ἐφ' ὑμῖν, ὦ παῖδες, πολλὰς ὑπέμεινα ὥδινας καὶ χαλεπωτέρας φροντίδας ἀνατροφῆς. ὦ τῶν ἐμῶν παίδων, οἱ μὲν ἄγαμοι, οἱ δὲ γήμαντες ἀνόνητοι· οὐκ ὄψομαι ὑμῶν τέκνα, οὐδὲ μάμμη κληθεῖσα μακαρισθήσομαι, ὦ ἡ πολύπαις καὶ καλλίπαις ἐγὼ γυνὴ χήρα καὶ μόνη πολύθρηνος· οὐδ' ἂν ἀποθάνω, θάψοντα τῶν υἱῶν ἔξω τινὰ») ⁶³.

Ἡ χρησιμοποίησις ἐπαγγεληματιῶν θρηνητῶν προκύπτει ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ Προφήτου Ἰερεμίου ἀναφερομένων. Ἐκ τούτων αἱ εὐφρεῖς συνέθετον τὰ θρηνώδη ἄσματα («καλέσατε τὰς θρηνοῦσας καὶ ἐλθέτωσαν, καὶ πρὸς τὰς σοφὰς ἀποστείλατε καὶ φθεγμάσθωσαν καὶ λαθέτωσαν ἐφ' ὑμᾶς θρήνον, καὶ καταγαγέτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν δάκρυα, καὶ τὰ δλέφαρα ὑμῶν ρεῖτω ὕδωρ») ⁶⁴.

(Συνεχίζεται)

Δρ. ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ἰατρός - Παθολόγος

Υγειονομικὸς Δ) ντῆς τοῦ Ι.Κ.Α.

Ἀμ. Ἐπίκ. Καθηγητῆς Παν) μίου Ἀθηνῶν

63. Μακκαδαίων Δ', ιστ' 6-11.

64. Ἰερεμίας, θ' 17, 18.

54. Ἰεζεκιήλ, κδ' 16, 17, 22, 23.

55. Δευτερονόμιον, κα' 13.

56. Ἰώθ, λ' 31.

57. Ἐκκλησιαστής, ιε' 5.

58. Ἰωὴλ, α' 8.

59. Ἰερεμίας, κδ' 10, 18, 19.

60. Ἰερεμίας, μα', λδ' 5.

61. Ἐπιστολὴ Ἰερεμίου, α' 31.

62. Ἰεζεκιήλ, η' 14.

Μόλις ἐκυκλοφόρησε σὲ 6' ἐκδοσις:

ΠΑΝΑΓΙΑ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑ
τῆς Γεωργίας Π. Κουνάθε,
θεολόγου καθηγητρίδας

Ἀπευθυνθῆτε: Ἀποστ. Διακονία, Ἰασίου 1,
115 21 Ἀθήνα — Δραγατσάνου 2 — πλατ. Κλαυ-
θμώνος. Τηλ. 7228.008, 3228.637.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Ἑπετηρὶς συμπάσης τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ὁλόκληρος ὁ ὀρθόδοξος κόσμος χαίρει διὰ τὴν ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἔκδοσιν καὶ ἔτος τοῦ Ἡμερολογίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅπερ ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους φέρει τὸν τίτλον «Δίπτυχα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τὸν ὑπότιτλον «Κανονάριον - Ἑπετηρὶς». Τὰ «Δίπτυχα» τοῦ ἔτους 1990 ἐξεδόθησαν μερίμνῃ τῆς πρὸς τοῦτο ὁρισθείσης Συνδικτικῆς Ὑποεπιτροπῆς, τῆς ὁποίας Πρόεδρος μὲν ἦτο ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου κ. Ἀλέξανδρος, μέλη δὲ ὁ πανοσ. ἀρχιμ. κ. Δωρόθεος Πολυκανδριώτης, Γραμματεὺς τῶν Συνδικτικῶν Ἐπιτροπῶν Θείας Λειτουργίας, Ποιμαντικῶν ἔργων, Ἐκκλησιολογίας καὶ Μουσικῆς (Ἐπιμελητὴς τῶν Διπτύχων) καὶ οἱ κ.κ. Ἰωάννης Ἀθανασόπουλος, θεολόγος - φιλόλογος καὶ Ἀπόστολος Βαλληνδράς (μουσικολόγος).

Τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος «Δίπτυχα» τοῦ ἔτους 1990, ἐπαρελθόντα εἰς τὸ παλαιότερον εὔχρηστον σχῆμα αὐτῶν καὶ ἔχοντα 946 σελίδας καὶ καλλιτεχνικὰ φωτογραφίας, περιλαμβάνουν, ἐκτὸς τοῦ εἰδικοῦ Προλόγου, τὸ Τυπικολογικὸν μέρος καὶ τὸ Μηνολόγιον τοῦ 1990 (σ. 1-250) καὶ τὸ Διοικητικὸν μέρος, ὅπερ παρέχει ἐκτενεῖς πληροφορίες περὶ τῶν Προσβυγενῶν Πατριαρχείων, περὶ τῶν λοιπῶν Πατριαρχικῶν καὶ Αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, περὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ περὶ τῶν Ἐκκλησιῶν Πολωνίας καὶ Ἀλβανίας (σ. 251-930).

Τὸ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἀναφερόμενον ἐκτενέστατον τμήμα (σ. 454-928) ἀναφέρεται εἰς τὴν Σεπτὴν Ἱεραρχίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἰς τὴν Διαρκῆ Ἱερὰν Σύνοδον, τὰς Συνδικτικὰς Ἐπιτροπὰς καὶ τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Περιοδικὰ Ἐντυπα, εἰς τοὺς Ἐκκλησιαστικοὺς Ὁργανισμοὺς, εἰς τὰς Θεολογικὰς Σχολὰς τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, εἰς τὰς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, αἵτινες ἔχουν σχέσιν πρὸς ἐκκλησιαστικὰς ὑποθέσεις καὶ εἰς τὴν Διοικητικὴν διαίρεσιν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἥτοι εἰς τὴν Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ εἰς τὰς Ἱ. Μητροπόλεις καὶ ἀλφαριθμητικὴν σειρὰν.

Ἐν Ἐπιμέτρῳ (σελ. 931 ἐξ.) ἀναφέρονται οἱ κατὰ τὰ ἔτη 1988 καὶ 1989 Κοιμηθέντες Ἱεράρχαι, οἱ Τίτλοι καὶ προσαγορεύσεις Κληρικῶν καὶ Μοναχῶν, τὸ Μηνολόγιον τῶν Ὁνομασθησίων τῶν Ἱεραρχῶν,

Διευθύνσεις καὶ Τηλέφωνα Ἱεραρχῶν ἐν Ἀθήναις καὶ Πίναξ Περιεχομένων.

Ὡς εἶναι φανερόν, τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος Δίπτυχα δὲν εἶναι μόνον πολύτιμον βοήθημα διὰ τὴν τέλει τῆς Θείας Λειτουργίας καθ' ὅλον τὸ ἔτος, ἀλλὰ ἀποτελεῖ καὶ θαυμασίαν ἔκδοσιν, ἥτις προβάλλει τὴν ζωὴν καὶ τὰς δραστηριότητας οὐ μόνον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ συμπάσης τῆς Ὁρθοδοξίας. Πρόκειται ἀληθῶς περὶ ὁλόν ἐκτενέστερον βελτιομένης Ἑπετηρὶς τοῦ Ὁρθόδοξου ἔτους, ἥτις Ἑπετηρὶς κέκτηται οἰκουμένην διάστασιν καὶ σημασίαν.

Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει πεντηκονταετίας.

Ἐν συνεχείᾳ δέον νὰ ἐξαρθῇ τὸ γεγονός, ὅτι τὰ «Δίπτυχα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», Συνδικτικῇ Ἀποφάσει τῆς 13.1.1989, ἀφιερώθησαν κατὰ τὸ ἔτος 1990 «εἰς τοὺς ὑπὲρ τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος σφαγιασθέντας καὶ ἡρωϊκῶς ἀγωνισθέντας Κληρικοὺς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὴν περίοδον τοῦ ἔτους τοῦ 1940 καὶ τῆς γερμανοϊταλικῆς κατοχῆς, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει πεντηκονταετίας, καὶ δὴ εἰς τὰς δύο μεγάλας ἐκκλησιαστικὰς προσωπικότητας τῆς ἐποχῆς αὐτῆς μακαριστοὺς Ἀρχιεπισκόπους», ἥτοι εἰς τοὺς Ἀρχιεπισκόπους Χρυσάνθον καὶ Δαμασκηνόν.

Ὁ προλογίζων τὰ «Δίπτυχα 1990» Σεβ. Μητροπολίτης Ναυπάκτου καὶ Ἀγ. Βλασίου κ. Ἀλέξανδρος, ἐν τῇ προτασσομένῃ εἰς αὐτὰ μελέτῃ του ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ Ἐκκλησία σὺν ἔπος τοῦ 1940 καὶ τὴν γερμανικὴν κατοχὴν», παρουσιάζει μετὰ γλαφυρότητος τὴν συμβολὴν τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ Ἱ. Κλήρου καὶ τῶν δύο Ἀρχιεπισκόπων εἰς τὸ ἔπος τοῦ 1940 καὶ εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν καὶ ἀποτίναξιν τῆς κατοχῆς. Μάλιστα ὁ Σεβασμιώτατος παραθέτει καὶ τὰς ἐξῆς ἐπιγραμματικὰς φράσεις τοῦ σεβαστοῦ Καθηγητοῦ καὶ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἱ. Καρμίρη: «Οἱ Ἕλληνες Κληρικοὶ ἠγοῦντο πάντοτε προκινδυνεύοντες ὅλων τῶν ἐθνικῶν ἀγώνων... Ὁ Ἕλληνας Κληρὸς προσέφερε πολυαριθμοὺς ἐκατόμβας ἐθνομαρτύρων, τὰς θυσίας τῶν ὁποίων ἐξύμνησεν ἡ ἐθνικὴ ἡμῶν ἱστορία... Καὶ οἱ σύγχρονοι κληρικοὶ ἡμῶν μετέσχον τῶν τελευταίων ἐθνικῶν ἀγώνων καὶ ἀπελευθερωτικῶν προσπαθειῶν ἀπὸ τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1940 καὶ ἐφεξῆς, προσενεγκόντες

πολλά θύματα εἰς τὸν βωμὸν τῆς φιλιότητος Πατρίδος ἡμῶν, ὡς καὶ πολλαπλᾶς ἄλλας ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας εἰς τὸ ἀγωνιζόμενον ἔθνος».

Ὅθεν τὰ «Δίπτυχα 1990», ἀναφερόμενα εἰς τὸ ἔπος τοῦ 1940, οὐ μόνον ἐξαίρουν τὴν μνημονευθεῖσαν συμβολὴν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἱ. Κλήρου εἰς τοὺς ἀγῶνας τοῦ Ἑθνους καὶ εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν χαλεπῶν ἡμερῶν τῆς κατοχῆς, ἀλλὰ καὶ ἐπομιμνήσκουν τὴν ὑποχρέωσιν τῶν Ἑλλήνων πρὸς κατ'ἀλληλὸν προετοιμασίαν διὰ τὸν ἐορτασμὸν τῆς 50ετίας τοῦ ἔπους τούτου, ἐναντίον τοῦ ὁποῖου ὡσαύτως ἔχουν στραφῇ, ὡς μὴ ὥφελε, οἱ παραχαράσσονται τῆς ἐθνικῆς μας ἱστορίας.

Ἐπιβάλλεται ἡ ἠθικὴ δικαίωσις.

Σχετικὸν πρὸς τὴν προηγουμένην παρατήρησιν εἶναι καὶ τὸ γεγονὸς, ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτῆς τῆς 8ης Φεβρουαρίου 1990, ἠσχολήθη περὶ τὸ περιεχόμενον Ὑπομνήματος Ἐπιτροπῆς Στελεχῶν τοῦ Ἑθνικοῦ Ὁργανισμοῦ Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης (ΕΟΧΑ) Πειραιῶς, τῆς ὁποίας Ἐπιτροπῆς Ἐπιτιμιος μὲν Πρόεδρος εἶναι ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πειραιῶς κ. Καλλίνικος, Πρόεδρος δὲ αὐτῆς ὁ τέως Ὁργανωτὴς καὶ Διευθυντὴς τοῦ ΕΟΧΑ Πειραιῶς κ. Γεώργιος Τζατζάνης. Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη, ἣτις ἐξελέγη ἐν συγκεντρώσει ὑπερεκατὸν ἐπιζώντων εἰσέτι στελεχῶν τοῦ ΕΟΧΑ Πειραιῶς, ἐν τῷ Ὑπομνήματι τῆς ἐπισημαίνει, ὅτι, ἐκ παραλείψεως τῆς Πολιτείας, ὁ τοσαύτας ὑπηρεσίας προσενεγκὼν εἰς τὸ ἔθνος κατὰ τὴν κατοχὴν ΕΟΧΑ, ὅστις ἰδρύνθη καὶ ἐνεψυχοῦτο ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, παντελῶς ἐλησμονήθη καὶ οὐδαμῶς ἀναφέρεται εἰς τοὺς μέχρι τούδε ἐκδοθέντας Νόμους ὡς «ἀντιστασιακὴ ὁργάνωσις», μολοντί ὁ ΕΟΧΑ ἔσωσεν ἐκ τοῦ θανάτου χιλιάδας Ἑλληνοπαίδων καὶ ὑπὲρ πάσαν ἄλλην ὁργάνωσιν συνεβάλετο εἰς τὴν ἐπιβίωσιν τῶν Ἑλλήνων.

Ὅθεν ἡ Ἀγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος ἔκρινε δεδικαιολογημένον τὸ περιεχόμενον τοῦ Ὑπομνήματος καὶ συνηγορεῖ ὑπὲρ τοῦ αἰτήματος περὶ «ἀμέσου ἐπεμβάσεως καὶ ἐνεργείας παρὰ τῇ Κυβερνήσει, διὰ τὴν ἐπανόρθωσιν τῆς παραλείψεως καὶ τὴν ρητὴν προσθήκην καὶ ὀνομασίαν καὶ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ΕΟΧΑ (διότι ὁ ΕΟΧΑ ἦτο ἡ ἰδία ἡ Ἐκκλησία) ὡς καὶ ἔσυχον ἀντιστασιακῆς ὁργανώσεως ὅχι τόσον διὰ τὴν οἰανδήποτε ὠφέλειαν ἐκ ταύτης τῶν ἐλαχίστων ἄλλως τε ἐπιζώντων στελεχῶν αὐτοῦ, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐπιβεβλημένην ἠθικὴν τούτων

δικαίωσιν καὶ ἀναγνώρισιν τῆς μεγάλης αὐτῶν προσφορᾶς τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Προκαθημένου αὐτῆς (τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ), ὁ ὁποῖος κατὰ κοινὴν πάντων ὁμολογίαν καὶ παραδοχὴν ὑπῆρξε τὸ κέντρον καὶ ἡ ψυχὴ τῆς Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως».

Ἐλπίζομεν ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου διαβίβασις τοῦ περιεχομένου τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος Ὑπομνήματος εἰς τὴν Κυβέρνησιν μετὰ τῆς ὑπὲρ αὐτοῦ συνηγορίας θὰ τύχῃ τῆς δεούσης προσοχῆς καὶ θὰ ἄρῃ τὴν ἐκ παραλείψεως ἀδικίαν.

Ἀξιέπαινοι ἐκπαιδευτικοὶ στόχοι.

Ὁ νέος Πρόεδρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Κολλεγίου καὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ «Τιμίου Σταυροῦ» Βοσιώνης Θεοφ. Ἐπίσκοπος κ. Μεθόδιος, ὅστις διεδέχθη εἰς τὴν Προεδρίαν τὸν Παριερώτατον Μητροπολίτην Ν. Ἱεροῦ κ. Σίλαν, εἶναι γνωστὸς τόσον διὰ τὰς διοργανωτικὰς του ἱκανότητας, ὅσον καὶ διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐναρμόνισιν γνησίου προοδευτικοῦ πνεύματος καὶ ἐμμονῆς εἰς τὴν δυναμικὴν ἑλληνορθόδοξον παράδοσιν. Τοῦτο ἀπέδειξε καὶ κατὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀνάληψιν τῶν νέων καθηκόντων του ὡς Πρόεδρος τῶν δύο αὐτῶν λαμπρῶν καὶ ἀκτινοβόλων Ἀνωτάτων Ἐκπαιδευτικῶν Ἰδρυμάτων, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν πολύτιμα κοσμήματα τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς.

Προβάλλων τοὺς σκοποὺς, τὴν πραγμάτωσιν τῶν ὁποίων θὰ ἐπιδιώξῃ ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Βοσιώνης κ. Μεθόδιος, ἐτόνισεν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ ἑξῆς: «Οἱ ἀκαδημαϊκὲς σπουδὲς θὰ διατηρηθοῦν σὲ ὅσο τὸ δυνατόν ὑψηλότερο ἐπίπεδο. Οἱ ἐκπαιδευτικοὶ στόχοι θὰ ἔχουν ὡς βάση τὴν ἐκπαιδευτικὴ φιλοσοφία τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν. Μέλημά μας θὰ εἶναι ἡ καλὴ προετοιμασία τῶν ὑποψηφίων στὴν μελέτη τοῦ Εὐαγγελίου, στὴν Ὁρθόδοξον Συστηματικὴ Θεολογία, στοὺς βίους καὶ στὴ διδασκαλίαν τῶν Ἁγίων Πατέρων. Οἱ τομεῖς τῆς Φιλοσοφίας καὶ τῆς Ψυχολογίας, ἡ παγκόσμιος Ἱστορία καὶ οἱ σύγχρονοι ἐξελίξεις θὰ ἔχουν ἰδιαίτερη βαρύτητα. Οἱ ἀπόφοιτοί μας, ἐκτὸς ἀπὸ μορφωμένοι ἑλληνορθόδοξοι θεολόγοι, ἀναμένεται νὰ εἶναι καὶ γνώστες τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας, τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, τῆς φιλοσοφίας του, τῶν καλῶν τεχνῶν καὶ τῆς μουσικῆς, μὲ λίγα λόγια: ὅλης τῆς ἑλληνικῆς πολιτιστικῆς κληρονομίας σὺν τὸν συνόλῳ τῆς ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Ὁμήρου μέχρι σήμερον. Καὶ κατέληξε: «Νὰ θέλωμε νὰ διδάξωμε τὴν Ὁρθόδοξον πίστιν χωρὶς ἀναφορὰ σὺν πνευματικῆς καὶ πολιτιστικῆς

της ρίζες είναι σὰν νὰ φυτεύουμε μία ράβδο στὸ χῶμα καὶ νὰ περιμένουμε νὰ θλαστήσῃ».

Χαίρομεν, διότι ὁ Θεοφιλέστατος, ἀκολουθῶν εἰς τὰ ἴχνη τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικής κ. Ἰακώβου, ἔχει ἤδη πραγματοποιήσει σημαντικὰ θέματα πρὸς πραγμάτωσιν τῶν δραματισμῶν του, βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ ἐκλεκτοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ καὶ ἰδιαίτερος ὑπὸ τῶν διακεκριμένων Κοσμητόρων τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ τοῦ Κολλεγίου αἰδεσιμολογιωτάτων πατέρων Ἀλκιβιάδου Καλύβα καὶ Ἑμμανουὴλ Κλάρη, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ μὲν πρῶτος ἔχει συντελέσει καὶ συντελεῖ σημαντικῶς εἰς τὴν λειτουργικὴν μόρφωσιν τῶν σπουδαστῶν, ὁ δὲ δεύτερος συμβάλλεται εἰς τὴν συστηματικὴν μύσιν αὐτῶν εἰς τὸν πλοῦτον τῶν ὁρθοδόξων δογματικῶν ἀληθειῶν.

Οἱ καρποὶ τῶν ὥραίων αὐτῶν προγραμματισμῶν καὶ προσπαθειῶν εἶναι ἤδη αἰσθητοί.

«Ἐντυπωσιακὰ στοιχεῖα».

Πρὸς ἀντίκρουσιν τῶν εἰς βάρος τῆς Ἑλλάδος ψευδολογιῶν τοῦ Μ. Γιλμάζ, ἐστάλη εἰς τὰς κυβερνήσεις τῆς Εὐρώπης, τῶν Η.Π.Α. καὶ ἀραβικῶν κρατῶν, ὡς καὶ εἰς διεθνεῖς Ὄργανισμοὺς ἡ τόσον συζητηθεῖσα θαρραλέα «ἐπιστολὴ Σαμαρά». Ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ ὁ ι. Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν κ. Ἀντώνιος Σαμαρᾶς, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ἐπισημαίνει τὰ ἑξῆς:

«Ὡς ἀποτέλεσμα τῶν τουρκικῶν διώξεων, πὺν ἐκδηλώθηκαν ἄλλοτε μὲ διακριτικὰ νομοθετικὰ καὶ διοικητικὰ μέτρα καὶ ἄλλοτε μὲ ὑποκίνηση τοῦ ὄχλου ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων, ἡ ἑλληνικὴ μειονότητα τῆς Κωνσταντινουπόλεως, πὺν τὸ 1928 ἀρθμοῦσε 146.000 ἄτομα, περιορίζεται σήμερα σὲ 3.500 ἡλικιωμένους. Ἀπὸ τοὺς διαφόρους διωγμοὺς πὺν τὴν ἔφεραν σὴν παρούσα κατὰστασις, ὁ χειρότερος ἦταν τὸ πραγματικὸ πογκρόμ τοῦ 1955 πὺν εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὸν θάνατο 16 ὁμογενῶν μας καὶ τὸν τραυματισμὸ 32, τὸν θάνατο 200 γυναικῶν, τὴν καταστροφὴν 1.004 κατοικιῶν, 4.338 καταστημάτων, 27 φαρμακείων, 21 ἐργοστασίων, 110 ξενοδοχείων καὶ ἐστιατορίων, 2 μονῶν, 26 σχολείων καὶ 5 ἀθλητικῶν συλλόγων.

»Ἐξ ἴσου ἐντυπωσιακὰ εἶναι καὶ τὰ στοιχεῖα πὺν ἀφοροῦν τὰ νησιὰ τῆς Ἰμβρου καὶ τῆς Τενέδου, σὶα ὁποῖα ἡ Συνθήκη τῆς Λωζάνης (ἄρθρο 14) παραχώρησε εἰδικὸ καθεστὼς αὐτοδιοίκησης γιὰ τὸν λόγο, διὸ ἐκατοικοῦντο τότε σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου ἀπὸ Ἑλληγες. Στὴν Ἰμβρο δὲν ἔμειναν παρὰ μόνον 350 ἀπὸ

τοὺς 6.762 πὺν ὑπῆρχαν, ἐνῶ στὴν Τένεδο μόλις 140 ἀπὸ τοὺς 2.500».

Τὰ στοιχεῖα ταῦτα γίνονται περισσότερον εὐγλωττα, ἐὰν σκεφθῇ τις δι, ὡς προσθέτει ὁ κ. Σαμαρᾶς, «ἀντιθέτως ἡ μουσουλμανικὴ μειονότητα στὴν Ἑλλάδα ἀριθμεῖ σήμερα 120.000 ἄτομα καὶ ἀπολαύει ὅλων τῶν ἐλευθεριῶν καὶ δικαιωμάτων, πὺν κατοχυρώνονται τόσον ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸ Σύνταγμα, ὅσον καὶ ἀπὸ τὰ διεθνῆ κείμενα περὶ ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων. Ἡ ἐν λόγῳ μειονότητα διαθέτει περισσότερα ἀπὸ 206 ἱεῖα καὶ 279 σχολεῖα».

Ἡ σύγκρισις εἶναι τόσον ἀποκαλυπτικὴ, ὥστε ἂς ἐλπίσωμεν διὰ αἱ διεθνεῖς ἀντιδράσεις θὰ ὑποβοηθήσουν τὴν Τουρκίαν νὰ συνειδητοποιήσῃ διὰ «ἄλῃ καὶ πάντως ἐκεῖνη περισσότερο ἔχουμε συμφέρον ἀπὸ τὴν ἀποκλιμάκωση τῆς ἐντάσεως». Εἶναι ἀναγκαῖα «ὄχι ὑποδανύσεις συγκρούσεων, ἀλλὰ συντονισμένες προσπάθειες γιὰ ἐλευθερία καὶ εὐημερία».

Τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα τῶν Βορειοηπειρωτῶν.

Αἱ ἐκδηλώσεις «τριήμερον πένθους καὶ προσευχῆς», αἱ ὁποῖα ἐπὶ τῇ ἐπετειῇ τῆς κηρύξεως τοῦ Ἀντιονομικοῦ Ἀγῶνος τῆς Β. Ἡπείρου (17.2.1914) διωργανώθησαν ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτης κ. Σεβαστιανοῦ, κατέληξαν εἰς τὴν ἔγκρισιν Ψηφίσματος, ἐν τῷ ὁποίῳ χιλιάδες λαοῦ ἐκ τῶν δύο Ἐπαρχιῶν Πωγωνίου καὶ Κονίτης καὶ ἐξ ἄλλων διαμερισμάτων τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος διεκήρυξαν ὁμοφώνως τὰ ἑξῆς:

1) Εὐχαριστοῦμεν τὸν Τύπον καὶ τὰ ραδιοτηλεοπτικὰ μέσα μαζικῆς ἐνημερώσεως, πὺν συμπαρίστανται εἰς τὸ ἐθνικὸν θέμα τῆς Βορείου Ἡπείρου.

2) Συγχαίρομεν τὸν πρῶτον ὑπουργὸν ἐξωτερικῶν κ. Ἀντώνην Σαμαρᾶν διὰ τὰς ἐλληνοπροεπεῖς καὶ θαρραλέας δηλώσεις του ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων Βορειοηπειρωτῶν.

3) Διαμαρτυρόμεθα διὸτι ὠρισμένα πολιτικὰ πρόσωπα, κομματικοὶ παράγοντες καὶ φορεῖς ὑποστηρίζουν καὶ ἐκθειάζουν τὸ μοναδικὸν εἰς τὸν κόσμον σταλινικὸν καὶ ἀπάνθρωπον καθεστὼς τῆς Ἀλβανίας, ἐνῶ δὲν εὐρίσκουν οὔτε μίαν λέξιν συμπαθείας ὑπὲρ τῶν χειμαζομένων Βορειοηπειρωτῶν ἀδελφῶν μας.

4) Καλοῦμεν τὸν πολιτικὸν κόσμον καὶ τὴν πνευματικὴν ἡγεσίαν τῆς Χώρας μας νὰ ἐπιδεῖξουν ἐντονώτερον ἐνδιαφέρον διὰ τὸν ἀλύτρωτον Ἑλληνισμόν τῆς Βορείου Ἡπείρου, ὥστε, μάλιστα, ἀπὸ τὰς ραγδαίας ἐξελίξεις καὶ ἀνακατατάξεις, πὺν ἐσημειώ-

θησαν εἰς τὰς χώρας τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης, ὅπου τὰ τυραννικά κομμουνιστικά καθεστώτα κατέρρευσαν παταγωδῶς καὶ οἱ λαοὶ ἀναπνέουν τὴν ἀέρα ἐλευθερίας.

5) Ζητοῦμεν ἀπὸ τὰ πολιτικά κόμματα τῆς Ἑλλάδος, ἐν ὧν τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν, νὰ δηλώσουν ἀπεριφρόσως καὶ σαφῶς εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Λαὸν τί φρονοῦν διὰ τὸ ἐθνικὸν θέμα τῆς Βορείου Ἡπείρου καὶ τί προτίθενται νὰ πράξουν δι' αὐτό, ὥστε νὰ γνωρίζῃ σχετικῶς τὸ ἐκλογικὸν σῶμα καὶ ὁ καθεὶς νὰ ἀναλάβῃ τὰς εὐθύναις του.

6) Δηλοῦμεν, ὅτι ὁλοφύχως συμπαριστάμεθα εἰς τοὺς σκλάβους ἀδελφούς μας καὶ ὅτι ὅλοι οἱ Ἕλληνες, τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ, θὰ ἀγωνισθοῦμε διὰ παντὸς νομίμου τρόπου, διὰ νὰ γίνουν καὶ δι' αὐτοὺς σεβαστὰ ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ διεθνῶς ἀνεγνωρισμένα ἀνθρώπινα δικαιώματά τους, ἥτοι:

- α) Νὰ ἀνοίξουν οἱ ἐκκλησίες.
- β) Νὰ ἀφθεοῦν ἐλεύθεροι οἱ 25.000 φυλακισμένοι.
- γ) Νὰ ἐπανέλθουν οἱ 100.000 ἐξόριστοι στὶς ἐστίαις τους.
- δ) Νὰ λειτουργήσουν τὰ Ἑλληνικὰ Σχολεῖα καὶ νὰ ὁμιλῇται ἐλευθέρως ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα.
- ε) Νὰ πέσῃ "τὸ τεῖχος τοῦ αἰσχύους" τῆς Ἀλβανίας, τὰ ἠλεκτροφόρα δηλαδὴ συρματοπλέγματα κατὰ μῆκος τῶν συνόρων, καὶ νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἐλευθέρη ἐπικοινωνία μὲ τοὺς ὑποδούλους ἀδελφούς Βορειοηπειρωτῶν.

Τέλος,

7) Καλοῦμεν τὴν νέαν Κυβέρνησιν, πού θὰ προέλθῃ ἀπὸ τὰς ἐκλογάς, νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τοὺς Διεθνεῖς Ὄργανισμούς: τὸν Ο.Η.Ε., τὸ Εὐρωκοινοβούλιον, τὴν Διεθνή Ἀμνηστίαν, τὸν Διεθνή Ἐρυθρὸν Σταυρὸν καὶ τὸ Διεθνὲς Δικαστήριον τῆς Χάγης, ὅπως χρησιμοποιήσουν ὅλα τὰ νόμιμα μέσα καὶ ἀσκήσουν τὴν ἐπιρροήν τους πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν, προκειμένου νὰ ἐποχρεωθῇ τὸ ἀλβανικὸν καθεστὼς νὰ σεβασθῇ τὴν θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν καὶ ὅλα ἐν γένει τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα τῶν Βορειοηπειρωτῶν ἀδελφῶν μας».

Εἶναι τόσον σαφές, εὐγλωττον καὶ πλήρες τὸ περιεχόμενον τοῦ Ψηφίσματος αὐτοῦ, ὥστε οἷονδήποτε σφάλμα περιτεύει.

Ὡς «φωναὶ ὑδάτων πολλῶν».

Ἐν συνεχείᾳ πρέπει νὰ χαιρετισθῇ τὸ γεγονός, ὅτι αἱ ἐκδηλώσεις ὑπὲρ τῶν Βορειοηπειρωτῶν ἀδελ-

φῶν μας πληθύνονται ὁλοκλήρως καὶ περισσότερον. Ἐνῶ εἰς τὴν ἀρχὴν αἱ φωναὶ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ ὡς Ἀρχιεπισκόπου τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Βορειοηπειρωτικοῦ Ἀγῶνος (Κ.Ε.Β.Α.) καὶ τοῦ Προέδρου τοῦ Πανελληνίου Συνδέσμου Βορειοηπειρωτικοῦ Ἀγῶνος (Π.Α.ΣΥ.Β.Α.) ἐφαίνοντο μεμονωμένα καὶ μάλιστα ἐγίνοντο συχνάκις δεκταὶ μετ' ἐπιφυλάξεων ἢ καὶ ἀντιδράσεων, σήμερον αἱ ἐπιφυλάξεις ἢ ἀντιδράσεις αὐταὶ ὁλοκλήρως καὶ περισσότερον ἐλαττοῦνται, ἐνῶ ἀντιθέτως τὰ αἰτήματα ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων τῶν ἀδελφῶν τῆς Β. Ἡπείρου πληθύνονται, διαδίδονται καὶ ἀκούονται ὡς «ποταμοὶ ἐπαίροντες τὰς φωνὰς αὐτῶν», ὡς «φωναὶ ὑδάτων πολλῶν» (Ψαλμ. 92,4) καὶ ὡς χιονοσεισθῶς διαρκῶς ὀγκουμένη κατευθύνονται ἐναντίον τῶν ἀθέων τυράννων.

Εἰς τὴν εὐαισθητοποίησιν ὅσον τὸ δυνατόν περισσοτέρων ὑπὲρ τῶν Βορειοηπειρωτῶν ἀναφερόμενος ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λαυρεντινῶν κ. Σεβαστιανὸς ἐν προσφάτῳ συνεντεύξει του, ἐτόνισε τὰ ἑξῆς: «Αὐτὸ εἶναι πολὺ εὐχάριστο. Ἡ φωνή μας ἀπὸ τὴν ἀκριτικὴ Κόνιτσα ἀγκάλιασε ὁλόκληρη τὴν Ἑλλάδα. Ἀγκάλιασε τὴ νεολαία. Ἐφθασε σιτοὺς ἀποδήμους τῆς Αὐστραλίας, τῆς Ἀμερικῆς, τοῦ Καναδά. Ξεσήκωσε τὸν ξένο Τύπο καὶ τὶς τηλεοράσεις. Γερμανοὶ καὶ Ἀγγλοὶ δημοσιογράφοι θρῖσκονται τὸν τελευταῖο καιρὸ στὴν Κόνιτσα καὶ θὰ καλύψουν τὸ δράμα τῶν Βορειοηπειρωτῶν ἀδελφῶν μας σὲ δέκα περιοδικὰ τῆς Εὐρώπης, σὲ ἑνδεκα τηλεοπτικὰ κανάλια, σὲ 20 ἔγκυρες ἐφημερίδες. Κι ἐμεῖς, μετ' ὁμιλίας, μετ' ἐντυπα, μετ' ὧν ἀγῶνες τοῦ Πανελληνίου Συνδέσμου Βορειοηπειρωτικοῦ Ἀγῶνα, τὴ Συντονιστικὴ Ἐπιτροπὴ Βορειοηπειρωτικοῦ Ἀγῶνα, μετ' ὅλους τοὺς Βορειοηπειρωτικούς Συνλόγους, μετ' τὴν Πανηπειρωτικὴ Ὁμοσπονδία Ἀμερικῆς, Καναδά καὶ Αὐστραλίας, φέρνουμε τὸ θέμα σιτοὺς Διεθνεῖς Ὄργανισμούς. Χάρης στὶς ἐνέργειαις τῆς Πανηπειρωτικῆς Ὁμοσπονδίας, ἔξι φορὲς μέχρι τώρα καταδικάστηκε ἡ Ἀλβανία, ὅτι παραβιάζει τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα. Τὸ ἴδιο ἔκαναν καὶ ἡ Διεθνὴς Ἀμνηστία καὶ τὸ Εὐρωκοινοβούλιον».

Ὡς ἐτόνισε καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Πανηπειρωτικῆς Ὁμοσπονδίας Ἀμερικῆς, Καναδά καὶ Αὐστραλίας κ. Δημ. Τσούμπανος, «ἐπὶ τέλους τὴν παρερῇ ὡς τώρα πενηντάρχρονη ἀποσιώπηση τοῦ δράματος τῶν ἀδελφῶν μας Βορειοηπειρωτῶν διεδέχθη... ἡ ἀγέρωχη φωνὴ ὁλόκληρης τῆς πολιτικῆς ἡγεσίας τῆς Μητέρας Πατρίδος γιὰ τὰ ἀνθρώπινα καὶ μειονοτικά δικαιώματά τους. Τὸ ἀγωνιστικὸ Ἡπειρωτικὸ μας λάβαρο

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἱερά Μητρόπολις Δρυϊνουπόλεως, Παγωνιανῆς καὶ Κονίτισης

Ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς αὐτονομίας τῆς Βορείου Ἡπείρου (17.2.1914), ἐπραγματοποιήθησαν καὶ ἐφέτος αἱ ἐκδηλώσεις τοῦ «τρινήμερου πένθους καὶ προσευχῆς», ποὺ διωργάνωσε ἡ Ἱ. Μητρόπολις Δρυϊνουπόλεως, Παγωνιανῆς καὶ Κονίτισης ἀπὸ τῆς 16ης ἕως καὶ τῆς 18ης Φεβρουαρίου 1990, μὲ ἐπικέντρον τὸ Δελθινάκι καὶ τὸ παραμεθόριον φυλάκιον τῆς Κακαβιάς.

Συμφώνως πρὸς σχετικὴν Ἐγκύκλιον τοῦ Σεβ. Δρυϊνουπόλεως κ. Σεβαστιανοῦ, ποὺ ἐξεδόθη ἐγκαιρῶς καὶ ἐκυκλοφόρησεν εὐρύτατα, κατὰ τὸ «τρινήμερον...» οἱ κώδωνες ὄλων τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῆς ἀκριτικῆς Ἱ. Μητροπόλεως ἤχοῦσαν πενθίμως, ἐνῶ ἀπὸ τοὺς αἰδεσ. Ἐφημερίους ἀνεπέμπετο εἰδικὴ δέησις ὑπὲρ τῶν ἀλυτρώτων ἀδελφῶν τῆς Β. Ἡπείρου. Τὸ ἐσπέρας τῆς Παρασκευῆς, 16ης Φεβρουαρίου, ἐτελέσθη Ἀγρυπνία εἰς τὸν ἐν Κονίτῃ Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἀγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ.

Τὸ ἀποκορύφωμα τῶν ἐκδηλώσεων ὑπῆρξε κατὰ τὴν Κυριακὴν, 18ην Φεβρουαρίου. Τὸ πρωῒ, εἰς τὸ Δελθινάκι, πρωτεύουσιν τῆς Ἐπαρχίας Παγωνίου, ἐτελέσθη εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐψάλη ἐπιμνημόσυκος δέησις ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως Βασιλείου, ἐκ τῶν πρωτεργατῶν τοῦ Αὐτονομικοῦ Ἀγῶνος. Ἐπηκολούθησεν ἡ ὁμιλία τοῦ Σεβ. κ. Σεβαστιανοῦ καὶ κατόπιν οἱ προσκυνηταί, ἐν πομπῇ, κατηυθύνθησαν εἰς τὸ ἡρῶν τῆς κωμοπόλεως, ὅπου ἐψάλη τρισάγιον ὑπὲρ τῶν πεσόντων εἰς τοὺς ἀγῶνας τοῦ Ἑθνους, κατετέθη στέφανος ἀπὸ τὸν Μητροπολίτην ἐκ μέρους τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ Λαοῦ καί, τέλος, ἀνεγνώσθη Ψήφισμα, τὸ ὁποῖον ἐνεκρίθη διὰ βοῆς.

Ἀξίζει νὰ σημειωθῇ, ὅτι τόσοι τὸν Ναὸν, ὅσον καὶ τὸν περίβολόν του καὶ τοὺς γύρω χώρους εἶχαν κατακλύσει χιλιάδες λαοὶ ἀπὸ τὰς δύο Ἐπαρχίας Παγωνίου καὶ Κονίτισης, καθὼς καὶ ἀπὸ ἄλλα διαμερίσματα τῆς Πατρίδος μας, Βουλευταί, Δήμαρχοι, Βορειοηπειρωτικά Σωματεία, ὁ «Πανελλήνιος Σύνδεσμος Βορειοηπειρωτικοῦ Ἀγῶνος» κ.ἄ., ποὺ ἔδωσαν τὸ ἀγωνιστικὸν τους παρὼν. Ἰδιαίτερα αἰσθητὴ ἦταν ἡ παρουσία τῶν νέων τῆς Σ.Φ.Ε.Β.Α., οἱ ὅποιοι, μὲ τὸν ἐνθουσιασμόν καὶ τὰ ἐπικάϊρα συνθήματά τους, ἔδι-

τὸ ὑψώνομε ὑπερήφανα στὰ πέριχ τοῦ ἐλευθέρου κόσμου».

Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἔχομεν νέαν ἀπόδειξιν, δι πάντοτε αἱ ὑπὲρ τοῦ δικαίου φωναὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καταπνιγῶν. Θὰ ἀκούωνται ὁλονὲν καὶ περισσότερον καὶ θάτιον ἢ θράδιον θὰ φέρουν τὰ προσδοκώμενα ἀποτελέσματα.

δαν εἰς τὴν ἐκδήλωσιν ἕνα θερμὸν καὶ δυνατόν ἐθνικὸν παλμόν.

Μετὰ ταῦτα, ὅλος ὁ λαός, οἱ ἐπίσημοι καὶ τὰ νειᾶτα, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Μητροπολίτην, ἐπραγματοποιήσαν πορείαν πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν Φυλάκιον τῆς Κακαβιάς. Ἐκεῖ, ἐψάλη σύντομος δέησις καὶ κατόπιν ὁ Σεβ. κ. Σεβαστιανὸς ὠμίλησε δι' ὀλίγων, ἀφοῦ δὲ ἐξήγησε πῶς πρέπει νὰ ἐννοοῦνται τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα, ἐκάλεσε τοὺς Ἀλθανοὺς νὰ τὰ σεβασθοῦν καὶ νὰ ἀποδώσουν δικαιοσύνην εἰς τὸν Βορειοηπειρωτικὸν Ἑλληνισμόν. Διότι, ὅπως ἐτόνισε, αἱ καλαὶ σχέσεις Ἑλλάδος - Ἀλβανίας περινοῦν ἀπαραιτήτως ἀπὸ τὴν Β. Ἡπειρον.

«Ἀκοῦστε μας, Ἀλβανοὶ γείτονες, εἶπε χαρακτηριστικὰ ὁ Σεβασμιώτατος. Σᾶς μιλάμε μὲ πνεῦμα εὐλκρινείας, εὐθύτητος, ἀλλὰ καὶ δικαιοσύνης. Μὴ παρατείνετε καὶ μὴ ἐπαυξάνετε τὰ δεινὰ τῶν ἀδελφῶν μας. Ἐν ὀνόματι, λοιπόν, τῆς δικαιοσύνης, ἐν ὀνόματι τῶν ἀγαθῶν σχέσεων, ἐν ὀνόματι τῆς καλῆς γειτονίας καὶ φιλίας τῶν δύο λαῶν, ἐν ὀνόματι ἀκόμῃ τῆς εἰρήνης στὰ Βαλκάνια καὶ σ' ὅλο τὸν κόσμον, δώσατε στὴν Ἑλληνικὴ Μειονότητα αὐτά, ποὺ ἀδίκῃ καὶ ἀπάνθρωπα τοὺς τὰ στερήσατε μέχρι τώρα. Τίμια πράγματα!».

Εἰς τὴν συνέχειαν, νέοι καὶ νεάνιδες μὲ ἐθνικὰς ἐνδυμασίας ἐτραγοῦδισαν Βορειοηπειρωτικά τραγούδια καὶ ἐχόρευσαν Ἑλληνικοὺς χορούς. Ἡ ὅλη ἐκδήλωσις ἔκλεισε μὲ τὸν ἐθνικὸν μας ὕμνον, ποὺ ἔψαλαν τὰ πλήθη τῶν προσκυνητῶν μὲ ἔκδηλον τὴν συγκίνησιν εἰς τὰ πρόσωπά τους.

Εὐχὴ καὶ προσευχὴ ὄλων, νὰ μὴν ἀργήσῃ «τὸ ποθούμενον» τοῦ Ἀγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ καὶ οἱ Βορειοηπειρωτὰ ἀδελφοί μας νὰ ἀναπνεύσουν σύντομα ἀέρα ἐλευθερίας.

Τὸ ἐγκριθὲν Ψήφισμα δημοσιεύεται εἰς τὰς σελ. 132 - 133 τοῦ παρόντος τεύχους.

Ἱερά Μητρόπολις Ἡλείας

Τὴν 17ην καὶ 18ην Φεβρουαρίου θὰ πραγματοποιηθῇ τὸ κατ' ἔτος συγκαλούμενο Θεολογικὸ Συνέδριον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἡλείας στὴν ἱστορικὴ Μονὴ Φραγκαβίλλας Ἀμαλιάδος. Ἡ ἑναρξίς θὰ γίνῃ τὸ ἀπόγευμα τῆς 17ης Φεβρουαρίου στὴν Φραγκαβίλλα, ἐνῶ ἡ πρωτὶνὴ συνεδρία τῆς 18ης θὰ πραγματοποιηθῇ στὴν Αἶθουσα τοῦ Συλλόγου «Ἡ Θεία Οἰκοδομὴ» στὴν Ἀμαλιάδα. Γενικὸ θέμα τοῦ Συνεδρίου εἶναι: «Τὰ Δόγματα τῆς Ἐκκλησίας ὡς δείκτες ζωῆς», εισηγητὴς δὲ εἶναι ὁ κ. Γεώργιος Μαντζαρίδης, Καθηγητὴς τῆς Ἠθικῆς καὶ Κοινωνιολογίας εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Στὸ Συνέδριον συμμετέχουν Κληρικοὶ καὶ Λαϊκοὶ Θεολόγοι ἐξ Ἡλείας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ Πάτρας, Κόρινθο, Ἄργος, Τρίπολη, Καλαμάτα, Ζάκυνθο κ.λπ. Πάντες οἱ Συνεδροὶ εἶναι φιλοξενοῦμενοι τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ἱερὰ Μητρόπολις Λαρίσης καὶ Τυρνάβου

Μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς ἀφίξεώς του στὴ Λάρισα, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λαρίσης καὶ Τυρνάβου κ. Δημήτριος ἀπηύθυνε πρὸς τὸν Ἱερὸ Κλῆρο καὶ τὸν Λαὸ τῆς Μητροπόλεως του τὸ ἀκόλουθο μήνυμα:

«1. Μετὰ ἀπὸ ἔξι χρόνους ἀπουσίας, ἀνέλπιστα, τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ὁρίσεν ἅ ἐπ' ἀνέλω σήμερα ὡς Ἐπίσκοπος στήν πολυάνθρωπὴ Θεσσαλικὴ πρωτεύουσα μὲ τὸν φιλότιμο καὶ φιλόξενο λαό, τοῦ ὁποίου ἡ εὐγνώμων μνήμη, ἡ διαίσθησις καὶ ἡ ἀξιοπρέπεια ἀποδείχθηκαν ἰσχυρότερες ἀπὸ τὴν πρόσφατὴ δοκιμασία. Κι αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν στάση τὴν ἐκλαμβάνω ὡς ἐπιταγὴν χρόνους, ἡ ὁποία προσδιορίζει τὴν προτεραιότητα τῆς ποιμαντορικῆς μου ἀποστολῆς, ὡς ποιμενάρχου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαρίσης καὶ Τυρνάβου· ἐννοῶ τὴν διασφάλισή τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἐνότητος τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας.

2. Καθὼς, σήμερα πλέον, κόσμοι διαμετρικὰ ἀντίθετοι σπάζουν τὰ μεταξὺ τους σύνορα, καὶ φαίνεται πὼς ἡ ἀνθρωπότητα ἀναγκάζεται νὰ ἀνακαλύψει τὴν θεόπλαστὴ ἐνότητα τῆς φύσεώς της, εἶναι ἀσυγχώρητο ἡμεῖς, ὡς Ἐκκλησία, νὰ μὴν διακονοῦμε τὴν ἐνότητα τῶν ἀνθρωπίνων καρδιῶν, σὸ ὄνομα καὶ μὲ τὴν Χάρη τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Ὡς Ἐκκλησία δὲν μποροῦμε νὰ εἴμαστε διεσπασμένοι, μοιρασμένοι σὲ παρατάξεις καὶ ὁπαδοὺς ἀνθρώπων, δικαιώνοντες τὴν συνέπειαν τῆς πρώτης πτώσεως. Τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖο συγκροτεῖ τὸν θεσμό τῆς Ἐκκλησίας, μᾶς κάλεσε ἐφάπαξ καὶ μᾶς καλεῖ «εἰς ἐνότητα». Καὶ ὁ Ἐπίσκοπος δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι τὸ ὁρατὸ κέντρο, τὸ ἐγγύς καὶ ὁ ὑπηρετῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνότητος.

Τὸ ὄνομα «Χριστιανός», ποῦ ὅλοι μᾶς φέρουμε, σημαίνει κλήση συμμετοχῆς σὸ ἕνα ἐκκλησιαστικὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, μὲ ταπεινοφροσύνη καὶ πραότητα, μὲ μακροθυμία καὶ ἀνοχὴ ἀγάπης τοῦ ἐνὸς πρὸς τὸν ἄλλο, μὲ ἰδιαίτερη φροντίδα γιὰ τὴν διατήρησιν τῆς ἐνότητος μὲ τὸν σύνδεσμο τῆς εἰρήνης (βλ. Ἐφεσ. 4,1 κ. ἐξῆς). "Ἀλλωστε, ἀπὸ μιὰ καὶ τὴν αὐτὴ πνευματικὴ μήτρα ἀναγεννηθήκαμε ὅλοι, ἀπὸ τὴν κολυμβήθερα, κι ἀπὸ τὸ ἴδιον "Ἅγιον Ποτήριον τρεφόμεθα, ἕνα καὶ τὸν μοναδικὸ Θεὸ λατρεύουμε καὶ κοινὸς ὅλων μᾶς Σωτήρας εἶναι ὁ Χριστός. Ἡ ἀληθινὴ ἀρετὴ, εὐοσμία καὶ ἀγιωσύνη προϋποθέτουν τὴν ἐνότητα μὲ τὸν Χριστὸ σὸ συγκεκριμένο Σῶμα Του, τὴν Ἐκκλησίαν, ὅπου δὲν ὑφίστανται μονοπώλια ἀρετῆς, παρὰ μόνον τὸ ἀναφαίρετο δικαίωμα ὅλων, τὸ ὅτι δηλαδὴ εἴμαστε κοινοὶ ἀποδέκτες τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας. Κι ὅταν ὁ Χριστὸς μᾶς ἀποδέχεται, ἀπὸ ἄμετρη φιλανθρωπία, σὸ χῶρο τῆς Χάριτός Του ὅλους, πὼς μποροῦμε ἡμεῖς νὰ μὴν εἴμαστε συγχωρητικοὶ σὸν συν-αδελφὸ μᾶς;

3. Γι' αὐτὸ, λοιπόν, καλῶ Πατρικὰ τὸν Ἱερὸ Κλῆρον καὶ τὸν Λαὸ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαρίσης καὶ Τυρνάβου, νὰ ρίξουμε στὴν λήθη τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης τὴν ὁποιαδήποτε ἀντιπάθεια, τὴν

ὁποιαδήποτε ἐπιφυλακτικότητα. Καμιά πικρία καὶ καμιά σκοπιμότητα δὲν εἶναι ἰσχυρότερες ἀπὸ τὸ Πανάγιον Αἷμα τοῦ Χριστοῦ μᾶς, ποῦ μᾶς εἰρηνοποιεῖ καὶ μᾶς συνδέει Πνευματικὰ. Ἀρκετὰ ταλαιπωρήθηκε ἡ τοπικὴ Ἐκκλησία.

Σὲ τελευταία ἀνάλυση, εἴτε ὁ Σεβ. κ. Θεολόγος, εἴτε ὁ μακαριστὸς Σεραφεῖμ, εἴτε ἐγώ, εἴτε ἄλλος σὸ μέλλον, δὲν εἴμαστε σωτήρες τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ διάκονοι τῆς πνευματικῆς προόδου καὶ τῆς σωτηρίας ὅλων ἀνεξαιρέτως, καὶ ὧν μισοῦν καὶ ὧν ἀγαποῦν. «Κανέναν, λοιπόν, νὰ μὴν νιώθει περήφανος γιὰ τὸν ἑνα, περιφρονώντας τὸν ἄλλο» (Α' Κορ. 4,6).

4. Ἐρχομαι ὅχι ἀπὸ μόνος μου, ἀλλὰ κατ' ἐντολὴν τῆς Ἐκκλησίας, γιὰ νὰ συμπορευθοῦμε πάνω στὴν μοναδικὴ ὁδὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, ποῦ εἶναι ὁ Χριστὸς μᾶς. Γι' αὐτὸ, καὶ δὲν πρόκειται νὰ διεκδικήσω στὴν καρδιά σας τὴν θέση ποῦ ἀνήκει ἀποκλειστικὰ καὶ μόνον σὸν ἀπόλυτα ἅγιον καὶ κύριόν μᾶς, τὸν Θεάνθρωπον Ἰησοῦ Χριστό. «Δὲν κηρύττουμε τοὺς ἑαυτούς μᾶς, ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦ Χριστό ὡς κύριον, καὶ τοὺς ἑαυτούς μᾶς ὡς δούλους σας, γιὰ χάριν τοῦ Ἰησοῦ» (Β' Κορ. 4,5).

5. Σ' αὐτὴν τὴν ἐνιαίαν προοπτικὴν θὰ ἐπιστρατεύσουμε τὴν ἀνθρώπιναν δυνατότητάς μᾶς, μαζί μὲ τοὺς Συμπρεσβυτέρους μου καὶ τοὺς λαϊκοὺς συνεργάτες τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔργου, ἐξυπηρετώντας—ὅσο μποροῦμε— τὸν ὅλον ἄνθρωπον, σύνολη τὴν ἀνθρώπινη ζωή, ἀπὸ τὰ ὕλικά μέχρι τὰ πνευματικά. Δὲν ἀποθλέπουμε νὰ ἐντυπωσιάσουμε μὲ τὴν ἐπιφάνεια κάποιων ἔργων, γιὰτὶ αὐτὸ θὰ ἦταν προδοσία τῆς ἀποστολῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς αὐτοσυνειδησίας μᾶς. "Ο,τι κι ἂν πράξουμε, μὲ τὴν εὐδοκίαν καὶ τὴν συνεργίαν τοῦ Θεοῦ, θὰ ἀπορρέει ἀπὸ τὸν σεβασμὸ καὶ τὴν ἐμπιστοσύνη μᾶς στὴν ἀγάπην καὶ στὴν φιλοτιμίαν τοῦ λαοῦ τῆς Μητροπόλεώς μᾶς.

6. Τέλος, εὐχομαι ὁλόψυχα στὸν καθ' ἑνα προσωπικὰ, νὰ ἔχει συνοδοιπόρο στὴν ζωὴν τοῦ εὐλογίου τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἀπευθύνω προσωπικὴ παράκληση καὶ προτροπὴ πρὸς ὅλους, νὰ τιμῆσουμε τὸ Θεόδοτο προνόμιον τῆς χριστιανικῆς μᾶς ιδιότητος καὶ ὑπόστασης μὲ μιὰ ἰσόβια στάση τιμῆς, σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης ἀπέναντι σὸ κατ' εἰκόνα Θεοῦ προσωπικὸ μυστήριον τοῦ καθενὸς συνανθρώπου μᾶς.

Λάρισα, 8.2.1990

Μὲ ἐγκάρδιον χαιρετισμὸν
καὶ πατρικὴς εὐχὴς πρὸς ὅλους

Ὁ Μητροπολίτης

† Ὁ Λαρίσης καὶ Τυρνάβου Δημήτριος.

Τὴν Κυριακὴν 18.2.1990, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λαρίσης καὶ Τυρνάβου κ. Δημήτριος τέλει τὰ Ἐγκαινία τοῦ Παρεκκλησίου τοῦ Ἐπισκοπείου ἐπ' ὀνόματι τῶν Ἀ-

γίων νεοφανῶν Μαρτύρων Ραφαήλ, Νικολάου καὶ Εἰρήνης τῆς παρθένου, τῶν ἐν Λέσβῳ μαρτυρησάντων. Μετὰ τὸ πέρας τῆς Ἀκολουθίας τῶν Ἐγκαινίων καὶ τῆς πρώτης Ἀρχιερατικῆς θείας Λειτουργίας, παρουσία πολυπληθοῦς ἐκκλησιάσματος καὶ τοῦ ἱεροῦ Κλήρου τῆς πόλεως, τελέσθηκε ἡ ἐν θρονιστήρια Δοξολογία, κατὰ τὴν ὁποία ὁ πανοσ. Πρωτοσύγκελλος ἀρχιμ. Νικόδημος Γαλιάτσος προσφώνησε τὸν Σεβασμιώτατο καὶ τοῦ ἐπέδωσε, ἐκ μέρους τοῦ ἱεροῦ Κλήρου τῆς Μητροπόλεως, ἀρχιερατικὴ ράβδος. Καταφανῶς συγκινημένος ὁ Σεβασμιώτατος, ἐξέφρασε τὴν χαρὰ καὶ τὶς εὐχαριστίες του γιὰ τὴν αὐθόρμητη ἀνταπόκριση τοῦ λαοῦ, ἔκανε μίαν σύντομη ἀναδρομὴ στὴν Ἀγιολογικὴ παράδοση καὶ τὴν Ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία καὶ διετύπωσε τὴν εὐχή, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀποφασιστικότητά του νὰ διασφαλίσῃ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν πνευματικὴ οἰκοδομὴ - αὐξήσῃ τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας.

Ἀργὰ τὸ μεσημέρι τῆς ἴδιας μέρας, ὁ Σεβασμιώτατος ἔκανε τὴν ἀκόλουθη δήλωση στὸν τοπικὸ Τύπο: «...Μὲ τὴν σημερινὴ ἱεουργία καὶ τὴν δοξολογία τῆς ἐνθρονισέως μου, ἐγκαινιάζεται ἐπίσημα πλέον ἡ λειτουργικότητα τοῦ Ἐπισκοπεῖου ὡς λατρευτικοῦ κέντρο (ὡς τὸν τύπον μοναστηριοῦ γιὰ τὸ ἐπικουρικό ποιμαντικό μας ἐπιτελεῖο) καὶ ὡς κέντρο τῆς διοικητικῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς διακονίας τῆς Μητροπόλεως. Πέρα ἀπὸ τὶς καθιερωμένες ὑπηρεσίες τοῦ μητροπολιτικοῦ γραφείου καὶ τοῦ οἰκοτροφείου, ποὺ θὰ λειτουργεῖ σὲ ἀνεξάρτητη πτέρυγα, σὸ Ἐπισκοπεῖο θὰ στεγάζονται ὅλες οἱ ὑπηρεσίες τοῦ ποιμαντικοῦ καὶ τοῦ προνοιακοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖον προγραμματίζεται, ὥστε νὰ εἶναι ἀνάλογον μὲ τὴν νεοϋραλγικὴ καὶ πολυάνθρωπὴ μητροπολιτικὴ μας περιφέρειαν».

Ἦδη, σὸ Παρεκκλήσιο τοῦ Ἐπισκοπεῖου τελοῦνται καθημερινὰ οἱ Ἀκολουθίες, κατὰ τὸ μοναστηριακὸ Τυπικὸ (Ὁρθρος, Ὁρες, Ἑσπερινός, Ἀπόδειπνο), ἐνῶ κάθε Τρίτῃ τελεῖται καὶ ἡ ἱερὰ Παράκληση τῶν νεοφανῶν Ἀγίων καὶ ἐκτίθενται σὲ προσκύνηση τμήματα τῶν ἱερῶν λειψάνων τους.

Ἐξάλλου, μὲ ἀπόφαση τοῦ Σεβασμιωτάτου, ἡ διεύθυνση τοῦ κοινωνικοῦ - προνοιακοῦ ἔργου τῆς Μητροπόλεως ἀνατέθηκε στὸν Πρωτοπρ. Ἀλέξανδρο Τσίρκα, ὑπὸ τὴν διοικητικὴ ἐποπτεία δωδεκαμελοῦς Δ.Σ. τῆς ὑπὸ ἱδρυσιν «Λογίας Ἐκκλησιαστικῆς φιλαδέλφειας καὶ ἀλληλεγγύης», μὲ Πρόεδρο τὸν Σεβασμιώτατο καὶ Ἀντιπρόεδρο τὸν π. Ἀλ. Τσίρκα.

Παράλληλα, μελετᾶται ἡ ἱδρυση Ἱερᾶς Μονῆς ἐπὶ ὀνόματι τῶν νεοφανῶν Ἀγίων, ἡ Ἀδελφότητα τῆς ὁποίας θὰ στελεχώσει τὴν ὅλη διακονία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὡς ἐπικουρικό ἐπιτελεῖο τοῦ Μητροπολίτη καὶ τοῦ Πρεσβυτερίου τῆς Μητροπόλεως.

(Ἀπὸ τὸ Γραφεῖο Τύπου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως)

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Ἱερὰ Μητρόπολις Γαλλίας

Μὲ μεγάλη λαμπρότητα καὶ μεγαλοπρέπεια γιορτάσθηκαν οἱ ἑορτὲς τοῦ ἁγίου Δωδεκαημέρου στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Γαλλίας. Στὶς ἱερὲς ἀκολουθίες προέστη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γαλλίας κ. Ἱερεμίας, ὅστις ὠμίλησεν ἐπισταμένως πρὸς τὰ πλήθη τῶν πιστῶν ποὺ συνέρρευσαν στὸν Καθεδρικό Ἱερὸ Ναὸ τοῦ Ἀγίου Στεφάνου Παρισίων. Ἡ συμμετοχὴ τοῦ ἱεροῦ Κλήρου τοῦ ὁποίου προεξήρχεν ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γαλλίας Πρωτοπρ. Παναγιώτης Σιμιγιᾶτος ὑπῆρξε λαμπρὰ. Ἦσαν ἐπίσης παρόντα καὶ ὅλα τὰ μέλη τῶν Διπλωματικῶν, Προξενικῶν καὶ Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν. Ἰδιαίτερα ἐορτάστηκε ἡ ἐορτὴ τοῦ Πολιούχου τοῦ Καθεδρικοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Στεφάνου στίς 27 Δεκεμβρίου. Τὴν παραμονὴ ἐτελέσθη πανηγυρικὸς ἑσπερινός, ἐνῶ τὴν πρωΐαν τῆς 27ης Δεκεμβρίου ἐτελέσθη πανηγυρικὴ ἀρχιερατικὴ θ. λειτουργία μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁποίας ἐψάλη ἐπιμνημόσυνος δέσις ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν κτιτόρων τοῦ Ἱ. Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Στεφάνου, δέσις ἡ ὁποία καθιερώθη νὰ ψάλλεται κατὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ Ναοῦ ὑπὸ τοῦ πρώτου Μητροπολίτου Γαλλίας Γέροντος Μελετίου, ὅστις καὶ παραιτηθεὶς πρὸ διέτις λόγω ἀσθενείας ἐφησυχάζει εἰς Ἀθήνας.

— Τὸ ἀπόγευμα τῆς 27ης Δεκεμβρίου, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γαλλίας κ. Ἱερεμίας συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Πρωτοσυγγέλλου του π. Παν. Σιμιγιᾶτου καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου π. Ἰσαὰκ Παπαθανασίου, τοῦ Διευθύνοντος τοῦ Γηροκομεῖον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γαλλίας κ. Θεοφάνη Χαραλαμπίδη, καὶ τῶν Κυριῶν τοῦ Γηροκομεῖου, ἔκοψε τὴν θασιλόπιττα, ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν Τροφίμων καὶ τοῦ Προσωπικοῦ τοῦ Ἱδρύματος.

— Μὲ ἰδιαίτερη λαμπρότητα γιορτάστηκε ἐπίσης ἡ Πρωτοχρονιά σὸ Παρίσι. Παρουσία πλήθους πιστῶν, τῶν Διπλωματικῶν, Προξενικῶν, Στρατιωτικῶν καὶ Κοινοτικῶν Ἀρχῶν καὶ μὲ τὴν συμμετοχὴ τοῦ ἱεροῦ Κλήρου τελέστηκε ἡ καθιερωμένη δοξολογία ἐπὶ τῷ νέφ ἔτει στὸν Καθεδρικό Ἱερὸ ναὸ τοῦ Ἀγίου Στεφάνου. Τῆς ἱ. ἀκολουθίας προέστη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γαλλίας κ. Ἱερεμίας συμπαραστατούμενος ὑπὸ τοῦ Πρωτοσυγγέλλου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Πρωτοπρεσβυτέρου π. Παναγιώτου Σιμιγιᾶτου. Μετὰ τὸ πέρας αὐτῆς, ὠμίλησεν ἐμπεριστατωμένα ὁ Σεβ. καὶ ἐξέφρασε τὶς πατρικὲς του εὐχὲς γιὰ ἕνα ἐποικοδομητικὸ καὶ καρποφόρο νέο ἔτος. Ἐντύπωση προεκάλεσεν ἐπίσης ἡ ὁμιλία τοῦ Ἐπιτετραμμένου τῆς Ἑλληνικῆς Πρεσβείας κ. Γεννηματᾶ, ὁ ὁποῖος καὶ ἀνέγνωσε τὸ μήνυμα τοῦ Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας κ. Χρήστου Σαρτζετάκη πρὸς τοὺς Ὀμογενεῖς.

— Τὴν ἡμέρα τῶν Θεοφανείων ἐτελέσθη ἀρχιερατικὴ θεία Λειτουργία καὶ ὁ Μεγάλος Ἀγιασμός ἐνῶ τὴν παραμονὴν ἔγινεν ἡ ἀκολουθία τοῦ μικροῦ Ἀγιασμοῦ. Μὲ τὴν κατὰ δυνάμιν τοῦ τιμίου Σταυροῦ τοῦ καθαγιασμοῦ τῶν ὑδάτων ἔκλεισεν ὁ κύκλος τῶν ἑορτῶν τοῦ δωδεκαημέρου καὶ ὁλόκληρη ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Γαλλίας, Μητροπολίτης, Ἱερὸς Κλήρος καὶ εὐσε-

Π Ρ Α Ξ Ε Ι Σ

ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΚΑΙ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ

Π Ρ Α Ξ Ε Ι Σ 34

Ό Μητροπολίτης Καλαβρύτων και Αιγιαλείας

Ά μ β ρ ό σ ι ο ς

έχοντες ύπ' όψει:

α) Τις διατάξεις του άρθρου 1, παράγρ. 4 του Ν. 590)1977,

β) Τις διατάξεις των άρθρων 29, παράγρ. 1 και 59 παράγρ. 2 του Ν. 590)77,

γ) Το ύπ' αριθ. 11.010)14.10.1987 Δωρητήριο Συνβόλαιον της Συνβολαιογράφου Χαλανδρίου Νικολέττας Δέδε - Δανιήλ και την δι' αυτού γενομένην δωρεάν του Ιατρού Σωτηρίου Ρουφογάλη,

δ) Τας πνευματικάς ανάγκας της περιφερείας Άκράτας,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΜΕΝ

Έγκρίνομεν τον Όργανισμόν Διοικήσεως και Διαχειρίσεως του Εύαγοϋς Έκκλησιαστικού Ίδρύματος ύπό την επωνυμίαν «ΡΟΤΦΟΓΑΛΕΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΑΚΡΑΤΑΣ» έν Άκράτα, έχοντα ούτως:

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ

ΤΟΥ ΡΟΤΦΟΓΑΛΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΑΚΡΑΤΑΣ

Ά ρ θ ρ ο ν 1

Το Εύαγες Έκκλησιαστικόν Ίδρυμα «ΡΟΤΦΟΓΑΛΕΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΑΚΡΑΤΑΣ» συσταθέν διά Πράξεως του Μητροπολίτου Καλαβρύτων και Αιγιαλείας ΑΜΒΡΟΣΙΟΥ, είναι μία έξηρητημένη ύπηρεσία της Ίερās Μητροπόλεως Καλαβρύτων και Αιγιαλείας, καλύπτει τας πνευματικάς ανάγκας της Ένορίας Άγ. Χαλαλάμπους Ά-

θής λαός προχωρούν με έμπιστοσύνη και έργατικότητα στο Νέο Έτος 1990 εργαζόμενοι με συνέπεια στον άγρο του Κυρίου.

(Έκ της Ί. Μητροπόλεως Γαλλίας)

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Ίερά Μητρόπολις Μόρφου

Ψήφισμα ΙΕ' Ίερατικόϋ Συνεδρίου της Ίερās Μητροπόλεως Μόρφου.

Έμεις οί Κληρικοί της Ίερās Μητροπόλεως Μόρφου συνήλθαμε σήμερα 29.12.1989, στο Έπισκοπείο Εύρύχου για το ΙΕ' Ίερατικό μας Συνέδριο προκειμένου να μελετηθεί σε βάθος το ποιμαντικό θέμα «Ό Ίερέας και οί κεκοιμημένοι», που με σαφήνεια άνάπτυξε εισηγητικά ό Ίεροκήρυκας της Μητροπόλεως μας Θεολόγος, Φιλόλογος και Λογοτέχνης κ. Άντώνης Ν. Στυλιανάκης.

Με την εύκαιρία αυτή δηλώνουμε άπερίφραστα τά έξής:

α) ΑΝΗΣΥΧΟΥΜΕ για τη θρησκευτική ύποτονικότητα, που παρατηρείται στην Όρβόδοξη Κυπριακή κοινωνία. Οί κάποιες έξαιρέσεις δέν καταργούν, αλλά ένισχύουν τόν κανόνα. Το δυστύχημα είναι ότι αυτή ή ύποτονικότητα έπηρεάζει άμεσότατα και την αίσια έκβαση του άγώνα του Κυπριακού Έλληνισμού για

φυσική και έννική επιβίωση. Η σωτηρία της Κύπρου είναι καθαρή ύπόθεση επιστροφής στο Χριστό.

β) Έχουμε βάσιμους λόγους να ΑΙΣΙΟΔΟΞΟΥΜΕ, ότι ό άέρας των κοσμογονικών άλλαγών, που φυσά στην Άνατολική Εύρώπη, δέ θα αφήσει άκάλυπτη την Κύπρο. Δηλαδή τά συγκλονιστικά στοιχεία της θρησκευτικής έξαρσης στις χώρες του πρώην παρραπετάσματος θα προβληματίσουν όπως και όσο πρέπει και έδω όλους μας. Η χριστιανική Πίστη τελικά θριαμβεύει. Η Έκκλησία, ως θεανθρώπινο καθίδρυμα, ως Σώμα Χριστού, έπιζει σε πείσμα όλων των όρατών και άοράτων άντιξοοτήτων.

γ) Θα ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΘΟΥΜΕ με συναγερμό προσευχής (και άλλως πως, άν μάς ζητηθεί) στα έκατομύρια των άδελφών Όρβοδοξών της Ρωσίας, της Πολωνίας, της Τσεχοσλοβακίας, της Ούγγαρίας, της Άνατολικής Γερμανίας, της Ρουμανίας, της Γιουγκοσλαβίας, της Βουλγαρίας, καθώς και των 400.000 (τετρακοσίων χιλιάδων) άδελφών μας Έλλήνων της Βορείου Ηπείρου. «Ζή Κύριος Παντοκράτωρ».

δ) Θα ΑΓΩΝΙΣΤΟΥΜΕ να ύλοποιήσουμε τά πορίσματα του ΙΕ' Ίερατικού μας Συνεδρίου, που άφορούν σε μία σύγχρονη προσέγγιση της ποιμαντικής μας εύθύνης πρό, κατά και μετά την έκδημία «πρός Κύριον» ένός πιστού, μέλους της Άγιωτάτης Έκκλησίας μας.

Οί Κληρικοί της Ίερās Μητροπόλεως Μόρφου

κράτας καὶ τῆς μείζονος περιοχῆς τῆς Ἀνατολικῆς Αἰγιαλείας, λειτουργεῖ δὲ νομίμως καὶ ἐντὸς τῶν πλαισίων, τὰ ὁποῖα ὁρίζει ὁ Νόμος 590)1977.

Τὸ «ΡΟΥΦΟΓΑΛΕΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΑΚΡΑΤΑΣ» ἔχει σφραγίδα, ἡ ὁποία φέρει εἰς τὸ κέντρον τῆς τὸν δικέφαλον αἰτὸν καὶ γύρω ἀπὸ αὐτὸν τὶς λέξεις: «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΚΑΙ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ * ΡΟΥΦΟΓΑΛΕΙΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΑΚΡΑΤΑΣ * 1987», χάριν συντομίας. Εἰς τὴν διεξαγομένην ἀλληλογραφίαν τὰ ἐπιστολόχαρτα φέρουν τὸν πλήρη τίτλον τοῦ Ἰδρυματος, ὁ ὁποῖος ἔχει ὡς ἑξῆς: ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΚΑΙ ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ «ΡΟΥΦΟΓΑΛΕΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΑΚΡΑΤΑΣ» ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1987.

Ἄ ρ θ ρ ο ν 2

1. Τὸ «ΡΟΥΦΟΓΑΛΕΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΑΚΡΑΤΑΣ» σκοπὸν ἔχει νὰ ὑποβοηθήσῃ τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τῶν κατοίκων τῆς μείζονος περιοχῆς τοῦ Δήμου Ἀκράτας καὶ γενικώτερον τῆς Ἀνατολικῆς Αἰγιαλείας διὰ τῆς Ἱεραποστολικῆς, φιλανθρωπικῆς καὶ ἡθοπλαστικῆς διακονίας τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας, συμφώνως πρὸς τὸν διακαὴ πόθον τῶν Δωρητῶν Σωτηρίου καὶ Ρενάτας Ρουφογάλη, ἐκφραζομένης διὰ τῆς ἀναπτύξεως ἐνοριακῆς δράσεως ὑπὸ τῆς Ἑνορίας Ἀγίου Χαραλάμπους Ἀκράτας. Εἰδικώτερον μεταξὺ τῶν σκοπῶν τοῦ «Ρουφογαλείου Ἐκκλησιαστικοῦ Κέντρου Ἀκράτας» ὁρίζονται:

α) Ἡ Ἑλληνοχριστιανικὴ μόρφωσις καὶ ἡ ἠθικὴ χριστοκεντρικὴ διάπλασις ἀτόμων τῆς παιδικῆς καὶ τῆς νεανικῆς ἡλικίας τῆς Ἀκράτας καὶ τῶν περιχώρων. Ἡ σύστασις καὶ λειτουργία Κέντρου Νεότητος θεωρεῖται πρωταρχικὸς στόχος.

β) Ἡ καλλιέργεια καὶ ἀνάπτυξις στενότερας συνεργασίας μετὰ τῶν ἐνηλίκων κατοίκων τῆς περιοχῆς πρὸς ἐπιτυχίαν μεγαλυτέρας ὑποστηρίξεως τῶν ἱεραποστολικῶν καὶ ποιμαντορικῶν δραστηριοτήτων τῆς Μητροπόλεως καὶ τῶν Ἑνοριῶν τῆς Ἀνατολικῆς Αἰγιαλείας. Ἡ σύστασις καὶ λειτουργία χώρων ὑποδοχῆς, οἰκοδομῆς καὶ ψυχαγωγίας τῶν ἐνηλίκων θεωρεῖται λίαν ἀναγκαία.

γ) Παντὸς εἶδους δυνατὴ συμπαράστασις καὶ βοήθεια πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς τρίτης καὶ τῆς τετάρτης ἡλικίας Ἀκράτας καὶ τῶν περὶ αὐτὴν χωρίων.

δ) Ἡ στέγασις καὶ λειτουργία τοῦ Μουσείου οἰκογενείας Ρουφογάλη.

2. Πρὸς πληρεστέραν ὑλοποίησιν τοῦ σκοποῦ τού-

του ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις δύναται νὰ συνεργάζεται μετὰ τῶν ἀρμοδίων Κρατικῶν ὑπηρεσιῶν, ἀλλὰ ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦ ἀμοιβαίου σεβασμοῦ, πάντοτε δὲ ἐντὸς τῶν πλαισίων τῶν πνευματικῶν σκοπῶν καὶ ἐπιδιώξεων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

3. Ἐντὸς τῶν σκοπῶν τοῦ Ἰδρυματος λογίζεται ἡ ἐκ παραλλήλου ἀνάπτυξις παρεμφεροῦς δραστηριότητος τῆς Ἑνορίας διὰ τὴν κατ' οἶκον περίθαλψιν ἡλικιωμένων ἀτόμων, μοναχικῶς διαβιούντων.

Ἄ ρ θ ρ ο ν 3

1. Τὸ «ΡΟΥΦΟΓΑΛΕΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΑΚΡΑΤΑΣ» διοικεῖται ὑπὸ πενταμελοῦς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς, συγκροτουμένης δι' ἀποφάσεως τοῦ Μητροπολίτου Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας, εἰς τὴν ὁποίαν μετέχουν:

α) Ὁ Μητροπολίτης Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας ὡς Πρόεδρος, μὲ ἀναπληρωτὴν τοῦ τὸν νόμιμον ἀναπληρωτὴν του,

β) Εἰς Ἐφημέριος, κατὰ προτίμησιν δὲ ὁ Ἱερατικῶς Προϊστάμενος τοῦ Ἑνοριακοῦ ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγ. Χαραλάμπους Ἀκράτας, ὡς Ἀντιπρόεδρος,

γ) Εἰς τῶν πλησιεστέρων συγγενῶν τοῦ Δωρητοῦ, ἔξ ὧσων φέρουν τὸ ἐπώνυμον Ρουφογάλης,

δ) Δύο ἐνάρετα καὶ διὰ τοῦτο εὐυπόληπτα πρόσωπα τῆς κοινωνίας τῆς Ἀκράτας. Τὰ ἀνωτέρω πρόσωπα μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν τῶν ἐπιλέγονται καὶ ὁρίζονται ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας.

Ἀπαγορεύεται ὁ διορισμὸς προσώπων, τὰ ὁποῖα ἀσχολοῦνται μὲ τὴν πολιτικὴν, ὡς μελῶν τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ δὲ ἀνάληψις πολιτικοῦ χαρακτῆρος δραστηριοτήτων ὑπὸ μέλους τῆς Ἐπιτροπῆς συνιστᾷ ἄνευ ἐτέρου ταυτόχρονον παραίτησιν τοῦ μέλους ἐκ τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ρουφογαλείου Ἐκκλησιαστικοῦ Κέντρου.

2. Τὰ μέλη διορίζονται διὰ μίαν τριετίαν. Δύναται νὰ ἐπαναδιορίζωνται ἄνευ περιορισμοῦ.

3. Ἡ ιδιότης τοῦ μέλους εἶναι τιμητικὴ καὶ ἄμισθος.

4. Χρὴν Γραμματέως ἀναλαμβάνει ἓνα ἀπὸ τὰ μέλη τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐὰν ἡ Ε.Ε. κρίνῃ ἀναγκαῖον, χρὴν Γραμματέως δύναται νὰ ἀνατίθενται καὶ εἰς ἕτερον πρόσωπον. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει

ὁ Γραμματεὺς παρίσταται εἰς τὰς Συνεδριάς τοῦ Σώματος, ἀλλὰ δὲν ἔχει δικαίωμα ψήφου.

Ἀρθρον 4

1. Ἡ Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπὴ λογίζεται ἐν ἀπαρτίᾳ παρόντων τριῶν τουλάχιστον ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς, ὑπὸ τὸν ἀπαραίτητον ὅρον τῆς παρουσίας τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ νομίμου ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ.

Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειονοψηφίαν, ἐν ἰσοψηφίᾳ νικῶσης τῆς ψήφου τοῦ Προέδρου.

2. Ἡ Ε. Ἐπιτροπὴ συνεδριάζει δσάκις ὑπάρχουν θέματα πρὸς συζήτησιν καὶ λήψιν ἀποφάσεως.

Ἀρθρον 5

Ἡ Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἔχει τὶς ἐξῆς ἀρμοδιότητες:

1. Διοικεῖ καὶ διαχειρίζεται τὴν περιουσίαν τοῦ Κέντρου.

2. Συντάσσει τὸν Προϋπολογισμόν καὶ τὸν Ἀπολογισμόν, τὸν ὁποῖον ἐγκρίνει ὁ Μητροπολίτης.

3. Γνωμοδοτεῖ διὰ τὴν ἀποδοχὴν δωρεῶν, τὴν ὁποίαν ἐνεργεῖ ὁ Μητροπολίτης, ὡς καὶ διὰ τὴν ἀξιοπείησιν τῶν περιουσιακῶν στοιχείων τοῦ Κέντρου.

4. Ἀπεφασίζει διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῶν δραστηριοτήτων τοῦ Κέντρου, διὰ τὴν συνεργασίαν μετ' ἄλλους φορεῖς τοῦ Δημοσίου καὶ διὰ τὴν ἐνίσχυσιν παρεμφερῶν δραστηριοτήτων.

Ἀρθρον 6

Ὁ Πρόεδρος ἔχει τὶς ἐξῆς ἀρμοδιότητες:

1. Ἐκπροσωπεῖ τὸ Κέντρον ἐνώπιον πάσης Ἀρχῆς, ἐκτὸς ἂν ἄλλως ἀποφασίσῃ ἡ Ε.Ε. σὲ εἰδικὰς περιστάσεις.

2. Συγκαλεῖ τὴν Ἐφορευτικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ καταρτίζει τὴν ἡμερησίαν Διάταξιν.

3. Ἐκτελεῖ διὰ τοῦ Γραμματέως τὶς ἀποφάσεις τῆς Ε.Ε. καὶ ὑπογράφει τὰ ἐξερχόμενα ἔγγραφα.

Ἀρθρον 7

1. Ὁ Γραμματεὺς εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν τήρησιν τῶν Πρακτικῶν, τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἀλληλογραφίας καὶ τὴν διασφάλισιν τοῦ Ἀρχείου.

2. Ὁ Ταμίας ἐνεργεῖ τὶς εἰσπράξεις καὶ πληρωμὰς μετ' ἐπιτόκων Γραμμάτια Εἰσπράξεως καὶ Ἐντάλματα Πληρωμῆς, θεωρημένα ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου, συντάσσει ἐν σχεδίῳ τὸν Προϋπολογισμόν καὶ τὸν Ἀπολογισμόν, τηρεῖ τὰ βιβλία καὶ τὰ παραστατικά στοιχεῖα τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως.

Ἀρθρον 8

Πόροι τοῦ Κέντρου εἶναι:

1. Οἱ ἐκάστοτε ἐπιχορηγήσεις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως,

2. Οἱ εἰσφορὰς τῶν Ἱερῶν Ναῶν καὶ Μονῶν,

3. Οἱ ἐκούσιες εἰσφορὰς τῶν χριστιανῶν,

4. Οἱ ἐπιχορηγήσεις τοῦ Κράτους, πρόσδοδοι ἐξ ἐράνων, λαχειοφόρων ἀγερῶν κ.λπ.

5. Οἱ τακτικὲς ἢ ἔκτακτες ἐπιχορηγήσεις τῶν Δωρητῶν Σωτηρίου καὶ Ρενάτας Ρουφγάλη, τυχόν μερίδια ἐκ τῆς κληρονομίας τούτων κ.λπ.

6. Οἱ Κληρονομίαι, Κληροδοσίαι, δωρεὰς καὶ κάθε ἄλλη προσφορά φυσικῶν ἢ νομικῶν προσώπων.

Ἀρθρον 9

Κάθε θέμα, πού δὲν προβλέπεται ἀπὸ τὶς διατάξεις τοῦ παρόντος Ὁργανισμοῦ, ρυθμίζεται μετ' ἀποφάσεις τοῦ Μητροπολίτου.

Ἀρθρον 10

1. Ἡ περιουσία τοῦ Κέντρου, ἐφ' ὅσον τοῦτο λειτουργεῖ κανονικῶς, ἀνήκει στὸ Νομικὸ Πρόσωπο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Χαράλαμπος Ἀκράτας.

2. Ὄταν τὸ Κέντρον δὲν λειτουργεῖ, οἱ πόροι τῆς περιουσίας του διατίθενται διὰ τοὺς σκοποὺς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας.

3. Εἰς περίπτωσιν διαλύσεως τοῦ Κέντρου ἅπασα ἢ τε κινητὴ καὶ ἢ ἀκίνητος περιουσία αὐτοῦ περιέρχεται εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας, ἢ ἐποῖα δύναται νὰ τὴν χρησιμοποιήσῃ διὰ τὸ ἐν γένει ἔργον τῆς.

Ἀρθρον 11

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ὄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύ-

σεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Αἰγίῳ τῇ 19ῃ Νοεμβρίου 1989

Ὁ Μητροπολίτης

† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

Α Π Ο Φ Α Σ Ι Σ 112

Ὁ Μητροπολίτης Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας

Ἀ μ β ρ ό σ ι ο ς

ἔχοντες ὑπ' ὄψει:

Τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Ὁργανισμοῦ Διοικήσεως καὶ Διαχειρίσεως τοῦ Ρουφογαλείου Ἐκκλησιαστικοῦ Κέντρου Ἀκράτας,

Ἀ π ο φ α σ ί ζ ο μ ε ν

Συγκροτοῦμεν τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ρουφογαλείου Ἐκκλησιαστικοῦ Κέντρου Ἀκράτας τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὡς κάτωθι:

1. Π ρ ό ε δ ρ ο ς: Ὁ Μητροπολίτης Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας, μὲ ἀναπληρωτὴν τὸν Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Παῦλον Παπαλεξίου, Πρωτοσύγκελλον τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

2. Μ έ λ η ι:

α) Ὁ Αἰδес. Πρωτοπρ. π. Δημήτριος Δουβος, μὲ ἀναπληρωτὴν τὸν Αἰδес. Ἱερέα π. Δημήτριον Σιαφλᾶν,

β) Ὁ κ. Σπυρ. Β. Ρουφογάλης μὲ ἀναπληρωτὴν τὸν κ. Κωστὴν Δημ. Ρουφογάλην,

γ) Ἡ Κα Ρενάτα Σωτ. Ρουφογάλη, μὲ ἀναπληρωτὴν τὸν κ. Χρυσ. Π. Ζαχαρόπουλον,

δ) Ἡ Κα Μαρία Κουμπῆ, μὲ ἀναπληρωτὴν τὸν κ. Σπυρ. Μιχ. Ἀσημακόπουλον.

Ἡ θητεία τοῦ ὡς ἄνω ὀριζομένου Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἄρχεται τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1990 καὶ λήγει τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1993. Ἡ ιδιότης τοῦ μέλους εἶναι τιμητικὴ καὶ ἄμισθος.

Ἐν Αἰγίῳ τῇ 31ῃ Δεκεμβρίου 1989

Ὁ Μητροπολίτης

† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΣΥΡΟΥ
ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΑΛΑΝΤΩΝ
ΕΡΜΟΥΠΟΛΕΩΣ ΣΥΡΟΥ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΩΣ
ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΑΝΩ ΣΥΡΟΥ
ΩΣ ΙΕΡΟΥ ΜΕΤΟΧΙΟΥ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ
ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΑΛΑΝΤΩΝ

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν:

α) Τὴν διάταξιν τοῦ ἁρθροῦ 4, τοῦ ὑπ' ἀριθ. 39 Καταστατικοῦ Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, «περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι Ὀρθόδοξων Ἱερῶν Μονῶν καὶ Ἡσυχαστηρίων»,

β) Τὴν παράγραφον 7 τοῦ ἁρθροῦ 39 τοῦ Ν. 590/1977 περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος,

γ) Τὴν ὑπ' ἀριθ. 66/22.1.1990 Πράξιν τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σύρου, καὶ

δ) Τὴν ἀπὸ 19.1.90 ἡμετέραν ἀπόφασιν, ὑπ' ἀρ. 1,

ΕΙΣ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ

συντάσσομεν τὸν παρόντα Κανονισμόν ἀναγνώρισεως καὶ λειτουργίας τοῦ ἐν Ἄνω Σύρῳ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίας Τριάδος, μεθ' ὅλης τῆς ἀκινήτου καὶ κινητῆς αὐτοῦ περιουσίας, ὡς Ἱεροῦ Μετοχίου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίου Ἰωάννου Ταλάντων Σύρου.

Ἀ ρ θ ρ ο ν 1

Ὁ Ἱερὸς Ναὸς Ἀγίας Τριάδος, ἐν Ἄνω Σύρῳ, τῆς νήσου Σύρου, ὅστις ἀποτελεῖ τὸν πρῶτον ἐκ τῶν σωζομένων ὑπαρχόντων Ὀρθόδοξον ἐν Σύρῳ Ναόν, ὡς ἡ ἱστορικὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ παράδοσις ἀναφέρει, ἀπετέλεσε τὴν ζῶσαν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν τῆς Σύρου, κτισθεὶς τῷ 1590. Οὗτος πλείστας ὥσας περιπετείας διελθὼν ὑπῆρξε πάντα ἀντικείμενον ἀγάπης καὶ φροντίδος τῶν εὐλαδῶν Ἑρμοπολιτῶν, οἱ ὅποιοι καὶ λόγῳ τῆς θέσεώς του, κάτωθεν τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐπισκοπῆς, καὶ τῆς ἀρχεγόνου προελεύσεώς του, τὸν ἡγάπησαν καὶ ἐφρόντισαν.

Ἐπ' ἐσχάτων ἡμῶς τῶν χρόνων ὁ Ναὸς καὶ τὰ πέριξ αὐτοῦ κελλία ἐρημώθησαν, ὥστε νὰ ἀποτελοῦν θλιβεράν εἰκόνα καὶ νὰ ἐπιφέρουν πόνον ψυχῆς.

Θεῖα χάριτι δὲ ὁ ἐκ Σύρου καταγόμενος Ἱερομόναχος Δωρόθεος Γερασίμου Γάγγος, ἐξ ἀγάπης διὰ τὸν

ρηθέντα Ναὸν κινούμενος, πρῶτον αἰτηθεὶς τὴν εὐλογίαν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σύρου κ. Δωροθέου, καὶ λαβὼν αὐτήν, «δαπανήσας τὰ παρ' ἑαυτοῦ πάντα», προσέβη εἰς τὴν ἐκ θεμελίων ἀναπαλαίωσιν καὶ ἀνακαίνισιν αὐτοῦ διὰ νὰ ἀποτελεῇ ὁ ἱερὸς οὗτος Ναὸς καὶ πάλιν τοῦτο μὲν τόπον Λειτουργικῆς προσευχῆς, τοῦτο δὲ ἡσυχαστήριον καὶ τόπον «καταφυγῆς τοῦ σώζεσθαι».

Ἀρθρον 2

Ὁ ἱερὸς οὗτος Ναός, ὁ τιμώμενος ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἁγίας Τριάδος μετὰ τῶν πέριξ αὐτοῦ κελλίων καὶ ἀπάσης ἄλλης κινήτης καὶ ἀκινήτου αὐτοῦ περιουσίας ἀναγνωρίζεται Μετόχιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Ἰωάννου Ταλάντων Σύρου, λειτουργῶν ὡς παράρτημα αὐτοῦ, ἀνήκων διοικητικῶς εἰς τὴν κυριαρχίαν αὐτοῦ.

Ἀρθρον 3

Τὸ Ἱερὸν τοῦτο Μετόχιον τελεῖ ὑπὸ τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν καὶ ἐποπτείαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σύρου, καὶ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ταλάντων.

Συγκεκριμένως ὁ Μητροπολίτης Σύρου:

α) Μνημονεύεται ἐν πάσαις ταῖς ἱεραῖς ἀκολουθίαις, συμφώνως τῇ ἱερᾷ παραδόσει καὶ ἐκκλησιαστικῇ τάξει.

β) Ἀσκεῖ ἐπ' αὐτοῦ ἀπάσας τὰς ἀπορρεούσας ἐκ τοῦ Ἀρχιερατικοῦ αὐτοῦ ἀξιωματικῶς πνευματικᾶς δικαιοδοσίας.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον:

α) Ὁρίζει τὸν Μετοχειάρχην.

β) Δίδει τὴν ἄδειαν ἐγκαταστάσεως αὐτοῦ διὰ χρονικὸν διάστημα, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ μεταβάλῃ, ἐὰν κρίνῃ τοῦτο εὐλογον, καὶ πάντως ὅπωςδὴποτε ἡτιολογημένως. Καὶ

γ) Ἀσκεῖ ἐπὶ τοῦ Μετοχείου τούτου πᾶσαν πνευματικὴν, διοικητικὴν καὶ οἰκονομικὴν δικαιοδοσίαν.

Ἀρθρον 4

Ὁ Μετοχειάρχης, ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ ἀνήκῃ εἰς τὴν χορείαν τῶν ἀδελφῶν τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, ὀφείλει σεβασμὸν, ὑπακοήν καὶ εὐπείθειαν εἰς τὸ διορίσαν αὐτὸν Ἡγουμενοσυμβούλιον.

Ἐνδιαφέρεται πρωτίστως διὰ τὴν πνευματικὴν προ-

αγωγήν καὶ προβολὴν τοῦ Μετοχείου, ἐν συνεργοίᾳ μετὰ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς κυριάρχου Μονῆς.

Οὗτος δύναται νὰ εἶναι ὁ Ἡγούμενος τῆς Μονῆς, Ἱερομόναχος ἢ καὶ Μοναχός.

Ἀρθρον 5

Δι' οὗ μὴ ὀριζόμενον διὰ τοῦ παρόντος, ἀποφασίζει τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς κυριάρχου Ἱερᾶς Μονῆς.

Ἀρθρον 6

Εἰς περίπτωσιν διαλύσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Ἰωάννου Ταλάντων τὴν τύχην τοῦ Μετοχείου κανονίζει ὁ Μητροπολίτης Σύρου.

Ἀρθρον 7

Ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, εἰς τὸ περιοδικὸν ΕΚΚΛΗΣΙΑ, μετὰ τὴν ἔγκρισίν του καὶ ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Σύρου, ὀρίζεται ἰσόδιος Μετοχειάρχης ὁ ρηθεὶς Ἱερομόναχος Δωρόθεος Γάγγος, ὡς ἀνακαινιστὴς αὐτοῦ.

Τὸ παρὸν ἄρθρον παραμένει ἀμετάβλητον.

Ἐν Ἑρμουπόλει τῇ 25ῃ Ἰανουαρίου 1990
ἐορτῇ τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον

Ἀρχιμ. Δωρόθεος Γάγγος

Ἀρχιμ. Ἐμμανουὴλ Κώττης

Ἱερομ. Ἀλέξανδρος Σταματίου

Ἀριθ. Πρωτ. 80

Ἐγκρίνεται ὁ ἀνωτέρω Κανονισμὸς τοῦ ἱ. ναοῦ Ἁγίας Τριάδος Ἀνω Σύρου, ὡς Μετοχείου τῆς ἱ. Μονῆς Ἁγίου Ἰωάννου Ταλάντων Ἑρμουπόλεως.

Ἐν Ἑρμουπόλει τῇ 25 Ἰανουαρίου 1990

† Ὁ Σύρος, Τήγος κ.λπ. ΔΩΡΟΘΕΟΣ

Παρακαλοῦνται ὅσοι ἀποστέλλουν ταχυδρομικὲς ἐπιταγὰς πρὸς τὰ περιοδικὰ «Θεολογία», «Ἐκκλησία» καὶ «Ἐφημέριος», νὰ σημειώνουν καὶ τὴν αἰτία τῆς ἀποστολῆς.

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟΝ ΣΥΝΟΔΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Α Ν Α Κ Ο Ι Ν Ω Θ Ε Ν

Τὸ Πρωτοβάθμιον Συνοδικὸν διὰ Πρεσβυτέρους, Διακόνους καὶ Μοναχοὺς Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον, συνελθὼν εἰς Συνεδρίαν τὴν 7ην Φεβρουαρίου 1990, ἵνα κρίνῃ καὶ δικάσῃ· α) τὸν Ἱεροδιάκονον Νεκτάριον Τζῆνο, κατὰ κόσμον Γεώργιον τοῦ Στυλιανοῦ, Κληρικὸν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς καὶ Μοναχὸν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγαθωνος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φθιώτιδος, κατηγορούμενον ἐπὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώμασι καὶ β) τὴν ἔφεσιν τοῦ Πρεσβ. Σπυρίδωνος Καναδορίτου τοῦ Διονυσίου, Κληρικοῦ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Καλαθρῦτων καὶ Αἰγιαλείας κατὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 90)1988 ἀποφάσεως τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καλαθρῦτων καὶ Αἰγιαλείας δι' ἧς, ἐπὶ ἀντικανονικοῖς παραπτώμασι, ἐπεβλήθη αὐτῷ ἡ ποινὴ τῆς ἐτησίου ἀργίας ἀπὸ πάσης Ἱεροπραξίας, ἐξ ἧς οἱ πέντε μῆνες μετὰ στερήσεως τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ, ἐπέβαλεν τῷ μὲν πρώτῳ τὴν ποινὴν τῆς Καθαιρέσεως ἐκ τοῦ ὕψηλῳ τῆς Ἱερωσύνης Ὑπουργήματος, μετ' ἀφαιρέσεως τοῦ Μοναχικοῦ αὐτοῦ Σχήματος, διαγραφῆς ἐκ τοῦ Μοναχολογίου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγαθωνος, τῆς Ἱ. Μ. Φθιώτιδος καὶ ἐπαναφορᾶς του εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν, ἐκδὼν τὴν ὑπ' ἀριθμ. 1)7.2.1990 ἀπόφασιν Αὐτοῦ, τὴν δὲ ἔφεσιν τοῦ δευτέρου ἐδέχθη ἐν μέρει, τροποποιήσαν τὴν διὰ τῆς ἐφεισβληθείσης ἀποφάσεως ἐπιβληθεῖσαν αὐτῷ ποινὴν τῆς ἐτησίου ἀργίας ἀπὸ πάσης Ἱεροπραξίας, ἐξ ἧς οἱ πέντε μῆνες μετὰ στερήσεως τῶν ἀποδοχῶν του, εἰς ποινὴν ὀκταμήνου ἀργίας ἀπὸ πάσης Ἱεροπραξίας, ἐξ ἧς οἱ τρεῖς μῆνες μετὰ στερήσεως τῶν ἀποδοχῶν αὐτοῦ, ἐκδὼν τὴν ὑπ' ἀριθμ. 3)7.2.1990 ἀπόφασιν Αὐτοῦ.

Αἱ ἀνωτέρω ἀποφάσεις, συνωδὰ τοῖς ἄρθροις 133, 134 καὶ 151 τοῦ Ν. 5383)1932 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ αὐτῶν διαδικασίας», ὡς ταῦτα ἰσχύουν κατὰ τὰ σαφῶς ὀριζόμενα ὑπὸ τῆς παραγρ. 1 τοῦ ἄρθρου 44 τοῦ Ν. 590)1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», εἰσὶν τελεσίδικοι, ὁριστικοὶ καὶ ἀμετάκλητοι.

Ὁ Πρόεδρος

τοῦ Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου
† Ὁ Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας ΤΙΜΟΘΕΟΣ

Ὁ Γραμματεὺς

Ἀρχιμ. Σεραφεῖμ Μεντζελόπουλος

Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 37, πργρ. 2, καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ὡς καὶ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 33 καὶ 34 τοῦ ὑπ' ἀριθ.

2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου, ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρῳσιν κενῆς θέσεως τακτικοῦ Ἐφημερίου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἀγίων Ἀναργύρων - Ἡλιουπόλεως, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους, ἵνα καταλάβωσιν τὴν Ἐφημεριακὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 34/1α τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22α Φεβρουαρίου 1990

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μεγάρων καὶ Σαλαμίνος

ΠΡΑΞΙΣ ΚΑΘΙΕΡΩΣΕΩΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ
ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΜΥΡΙΝΙΟΥ ΜΕΓΑΡΩΝ

Τῇ προτάσει τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος, σεπτῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐγκρίσει, ἐπινεύσει δὲ τῆς Πολιτείας, ἰδρῦθῃ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 367 Προεδρικοῦ Διατάγματος τῆς 29ης Σεπτεμβρίου 1973, δημοσιευθέντος ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας, τεύχει πρώτῳ, ἀριθμῷ φύλλου 265 τῆς 4ης Ὀκτωβρίου 1973, ἡ Ἱερὰ Ἀνδρώα Κοινοβιακὴ Μονὴ Ἀγίας Τριάδος Μυρινίου Μεγάρων.

Ἡ κατὰ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας, τὰς Ἱερὰς Παράδοσεις καὶ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Τυπικὸν καθιέρωσις τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μονῆς καὶ τοῦ Ἱεροῦ αὐτῆς Ναοῦ ἐγένετο ὑφ' ἡμῶν τῇ 17ῃ τοῦ μηνὸς Αὐγούστου τοῦ σωτηρίου ἔτους 1974.

Ἡ Ἱερὰ αὕτη Μονὴ ἔσεται ἀκατάργητος Ἐκκλησιαστικῶς καὶ ἀναπαλλοτρίωτος.

Ἡ παροῦσα ἡμῶν πράξις ἐκδίδεται συνωδὰ τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 39)1972 Κανονισμοῦ «περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι Ὀρθοδόξων Ἱερῶν Μονῶν καὶ τῶν Ἑσχαστηρίων» εἰς τέσσαρα ὅμοια ἀντίτυπα, δημοσιευθήσεται δὲ εἰς τὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἐν Μεγάροις τῇ 9ῃ Φεβρουαρίου 1990

Ὁ Μητροπολίτης

† Ὁ Μεγάρων καὶ Σαλαμίνος ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

ΠΡΑΞΙΣ ΚΑΘΙΕΡΩΣΕΩΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ
ΓΟΡΓΟΕΠΗΚΟΟΥ ΜΑΝΔΡΑΣ

Τῇ προτάσει τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος, σεπτῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐγκρίσει, ἐπινεύσει δὲ τῆς Πολιτείας, ἰδρῦθῃ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 506 Βασιλικοῦ Διατάγματος τῆς 12ης Αὐγούστου 1972, δημοσιευθέντος ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, τεύχει πρώτῳ, ἀριθμῷ φύλλου 148 τῆς 28ης Αὐγούστου 1972 ἡ Ἱερὰ Γυναικεία Κοινοβιακὴ Μονὴ Ὑπεραγίας Θεοτόκου Γοργοεπηκόου Μάνδρας.

Ἡ κατὰ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας, τὰς Ἱερὰς Παράδοσεις καὶ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Τυπικὸν καθιέρωσις τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μονῆς καὶ τοῦ Ἱεροῦ αὐτῆς Ναοῦ

ἐγένετο ὑφ' ἡμῶν τῇ 7ῃ τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου τοῦ σωτηρίου ἔτους 1974.

Ἡ Ἱερὰ αὕτη Μονὴ ἔσεται ἀκατάργητος Ἐκκλησιαστικῶς καὶ ἀναπαλλοτριώτως.

Ἡ παροῦσα ἡμῶν πράξις ἐκδίδεται συνωδᾶ τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 39)1972 Κανονισμοῦ «περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι Ὁρθοδόξων Ἱερῶν Μονῶν καὶ τῶν Ἑσυχαστηρίων» εἰς τέσσαρα ὅμοια ἀντίτυπα, δημοσιευθῆσεται δὲ εἰς τὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἐν Μεγάροις τῇ 9ῃ Φεβρουαρίου 1990

Ὁ Μητροπολίτης

† Ὁ Μεγάρων καὶ Σαλαμῖνος ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

ΠΡΑΞΙΣ ΚΑΘΙΕΡΩΣΕΩΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΛΕΜΟΝΙΩΝ ΣΑΛΑΜΙΝΟΣ

Τῇ προτάσει ἡμῶν, σεπτῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐγκρίσει, ἐπινεύσει δὲ τῆς Πολιτείας, διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. Φ. 063.4/2/129835 π.ἑ. τῆς 21ης Φεβρουαρίου 1976 Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρθοσκευμάτων, δημοσιευθείσης ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας, τεύχει δευτέρῳ, ἀριθμῷ φύλλου 320 τῆς 9ης Μαρτίου 1976, μετετράπη ἡ Ἱερὰ Ἀνδρώα Κοινοβιακὴ Μονὴ Ἀγίου Νικολάου Λεμονίων Σαλαμῖνος εἰς Γυναικεῖαν τοιαύτην.

Ἡ κατὰ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας, τὰς Ἱερὰς Παραδόσεις καὶ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Τυπικὸν καθιέρωσις τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μονῆς καὶ τοῦ Ἱεροῦ αὐτῆς Ναοῦ ἐγένετο ὑφ' ἡμῶν τῇ 25ῃ τοῦ μηνὸς Αὐγούστου τοῦ σωτηρίου ἔτους 1976.

Ἡ Ἱερὰ αὕτη Μονὴ ἔσεται ἀκατάργητος Ἐκκλησιαστικῶς καὶ ἀναπαλλοτριώτως.

Ἡ παροῦσα ἡμῶν πράξις ἐκδίδεται συνωδᾶ τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 39)1972 Κανονισμοῦ «περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι Ὁρθοδόξων Ἱερῶν Μονῶν καὶ τῶν Ἑσυχαστηρίων» εἰς τέσσαρα ὅμοια ἀντίτυπα, δημοσιευθῆσεται δὲ εἰς τὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἐν Μεγάροις τῇ 9ῃ Φεβρουαρίου 1990

Ὁ Μητροπολίτης

† Ὁ Μεγάρων καὶ Σαλαμῖνος ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

ΠΡΑΞΙΣ ΚΑΘΙΕΡΩΣΕΩΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ
ΑΓΙΟΥ ΒΛΑΣΙΟΥ ΝΕΑΣ ΠΕΡΑΜΟΥ

Τῇ προτάσει ἡμῶν, σεπτῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐγκρίσει, ἐπινεύσει δὲ τῆς Πολιτείας, ἰδρύθῃ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. Φ. 063.1/23/129837 π.ἑ. τῆς 21ης Φεβρουαρίου 1976 Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρθοσκευμάτων, δημοσιευθείσης ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας, τεύχει δευτέρῳ, ἀριθμῷ φύλλου 320 τῆς 9ης Μαρτίου 1976, ἡ Ἱερὰ Ἀνδρώα Κοινοβιακὴ Μονὴ Ἀγίου Βλασίου Νέας Περᾶμου.

Ἡ κατὰ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας, τὰς Ἱερὰς Παρα-

δόσεις καὶ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Τυπικὸν καθιέρωσις τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μονῆς καὶ τοῦ Ἱεροῦ αὐτῆς Ναοῦ ἐγένετο ὑφ' ἡμῶν τῇ 10ῃ τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου τοῦ σωτηρίου ἔτους 1977.

Ἡ Ἱερὰ αὕτη Μονὴ ἔσεται ἀκατάργητος Ἐκκλησιαστικῶς καὶ ἀναπαλλοτριώτως.

Ἡ παροῦσα ἡμῶν πράξις ἐκδίδεται συνωδᾶ τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 39)1972 Κανονισμοῦ «περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι Ὁρθοδόξων Ἱερῶν Μονῶν καὶ τῶν Ἑσυχαστηρίων» εἰς τέσσαρα ὅμοια ἀντίτυπα, δημοσιευθῆσεται δὲ εἰς τὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἐν Μεγάροις τῇ 9ῃ Φεβρουαρίου 1990

Ὁ Μητροπολίτης

† Ὁ Μεγάρων καὶ Σαλαμῖνος ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

ΠΡΑΞΙΣ ΚΑΘΙΕΡΩΣΕΩΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ
ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ ΜΑΖΙΟΥ ΜΕΓΑΡΩΝ

Τῇ προτάσει ἡμῶν, σεπτῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐγκρίσει, ἐπινεύσει δὲ τῆς Πολιτείας, ἰδρύθῃ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 281 Προεδρικοῦ Διατάγματος τῆς 2ας Ἰουνίου 1988, δημοσιευθέντος ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας, τεύχει πρώτῳ, ἀριθμῷ φύλλου 127 τῆς 14ης Ἰουνίου 1988 ἡ Ἱερὰ Ἀνδρώα Κοινοβιακὴ Μονὴ Ἀγίας Παρασκευῆς Μαζίου Μεγάρων.

Ἡ κατὰ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας, τὰς Ἱερὰς Παραδόσεις καὶ τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Τυπικὸν καθιέρωσις τῆς Ἱερᾶς ταύτης Μονῆς καὶ τοῦ Ἱεροῦ αὐτῆς Ναοῦ ἐγένετο ὑφ' ἡμῶν τῇ 24ῃ τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου τοῦ σωτηρίου ἔτους 1988.

Ἡ Ἱερὰ αὕτη Μονὴ ἔσεται ἀκατάργητος Ἐκκλησιαστικῶς καὶ ἀναπαλλοτριώτως.

Ἡ παροῦσα ἡμῶν πράξις ἐκδίδεται συνωδᾶ τῇ διατάξει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 39)1972 Κανονισμοῦ «περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι Ὁρθοδόξων Ἱερῶν Μονῶν καὶ τῶν Ἑσυχαστηρίων» εἰς τέσσαρα ὅμοια ἀντίτυπα, δημοσιευθῆσεται δὲ εἰς τὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἐν Μεγάροις τῇ 9ῃ Φεβρουαρίου 1990

Ὁ Μητροπολίτης

† Ὁ Μεγάρων καὶ Σαλαμῖνος ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρὰ γρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὁργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν α) Θείας Ἀναλήψεως, β) Τιμίου Σταυροῦ Διαλογῆς καὶ γ) Ἀγίου Βασιλείου Συκεῶν, καλοῦμεν τοὺς θυλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημο-

σιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Νεαπόλει τῇ 14ῃ Φεβρουαρίου 1990

† Ὁ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Καρπενησίου

Ἐχοντες ὑπ' ὅψιν τὰς διατάξεις α) τῶν ἄρθρων 38, παραγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν. Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ ἱ. ναῶ Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Φουρνᾶ - Εὐρυτανίας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 34/ιβ' τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Καρπενησίῳ τῇ 19ῃ Φεβρουαρίου 1990

† Ὁ Καρπενησίου ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μαντινείας καὶ Κυνουρίας

Ἐχοντες ὑπ' ὅψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παράγρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὁργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Παύλου Ἀστρους,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσι τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Τριπόλει τῇ 28ῃ Φεβρουαρίου 1990

† Ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Πρεβέζης

Ἐχοντες ὑπ' ὅψιν τὰς διατάξεις α) τῶν ἄρθρων 38, παραγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν. Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ ἱ. ναῶ

Ἀγίου Βασιλείου Πρεβέζης,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 34/ιβ' τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Πρεβέζῃ τῇ 28ῃ Φεβρουαρίου 1990

† Ὁ Νικοπόλεως ΜΕΛΕΤΙΟΣ

«ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

† Ὁ Σισανίου καὶ Σιατίστης ΑΝΤΩΝΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ομότ. Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Α) Ἑσωτερικοῦ: Δραχμαὶ 300 ἑτησίως.

Β) Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 20 ἑτησίως.

Τιμὴ ἐκάστου τεύχους μετὰ τοῦ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ»

δρχ. 15.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εὐαγγέλιον Δ. Θεοδώρου, Τὸ ἰδεῶδες τοῦ ἡθους.

Μητροπ. Γρεβενῶν Σεργίου, Ἡ Ἱ. Μονὴ τοῦ Ὁσίου Νικάνωρος καὶ τὸ κειμηλιοφυλάκιον αὐτῆς.

Βλασίον Ἰω. Φειδᾶ, Μεθοδολογικὰ προβλήματα τῆς Συνόδου Φερράρας - Φλωρεντίας.

Νικ. Π. Μπρατσιώτη, Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι καὶ τὸ νόημα τῆς ἐορτῆς των διὰ τὸ Ἔθνος.

Ἀρχιμ. Νικ. Ι. Πρωτοπαπᾶ, Ἀρχιμανδρίτης Μάξιμος Δασκαλάκης, Διευθυντῆς τῆς Ριζαρίου Σχολῆς.

Ἰω. Φ. Ἀθανασοπούλου, Ἐπίδοσις τιμητικοῦ Τόμου εἰς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Πατρῶν κ. Νικόδημον, διὰ τὸ χρυσῶν Ἱωβηλαίων τῆς Ἱερατείας του.

Ἰω. Γ. Παπαγιαννοπούλου, Τὸ πένθος καὶ αἱ ἐπὶ τῆς ὕγείας ἐπιπτώσεις του κατὰ τὴν Παλαιὰν Διαθήκην.

Παρατηρήσεις καὶ Σχόλια.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Πράξεις συστάσεως Ἐκκλησιαστικῶν Ἰδρυμάτων.

Παράρτημα.